Reo-Bankowned Properties
From Sanjose to Sacramento
Call Master of Winners in Multiple Offers
510-304-9292
JASSI GILL
Broker/Owner
GOLDEN STATE REALTY

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS
SUPER 8
Kansas
50 Units, Interior Corridor
Manager's Apartment
Grossing-$815,000
Asking– 3.4 Times

Jas Randhawa
510.406.5056

Bob Seth
408.807.9784
INDUS VALLEY INVESTMENTS
ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
Kuldip Singh Dhariwal
Attorney At Law
Tel: (510) 744-1280
Fax: (510) 744-4192
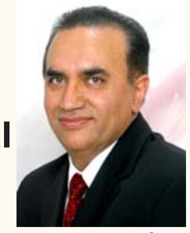
ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਵਾਲ
3100 Mowry Ave. #303, Fremont, CA 94538
E-mail: kuldipdhariwal@yahoo.com

Tenth Year in Publication
ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢
Email:punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com
ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 19, 9 May, 2009 | 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 | Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹਵਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿੰਨ ਤਬਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਆਏ

-ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਜਲੰਧਰ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦਾ ਤਾਜਾ ਅੰਕ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਪਟਿਆਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਵੋਟਾਂ ਪੈ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ 9 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈਣਗੀਆਂ।

ਉਂਜ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ

ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੱਥ ਉਪਰ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰੂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਫਸਵਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕਮੁੱਠ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਕਰੀਬਨ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮਬਾਜ਼ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਾਜ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਓਬਾਮਾ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਗੇ

ਵਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸ ਸਿਸਟਮ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਾਰਤ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੈਕਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਬੀਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਟੈਕਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚਲੀਆਂ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਿਆਂ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

ਲਟਕਵੇਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਆਸਾਰ:ਸਿਆਸੀ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਪਈਆਂ ਨਰਮ

-ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੇੜ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚਾਲੇ ਟੱਕਰ ਹੋਰ ਤਿੱਖੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਤਰਲੋ ਮੱਛੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 372 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੜਾਅ ਦੀ ਹਰ ਸੀਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਿਲੀ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਮੌਕਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਰ ਰਣਨੀਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਪੇਚ ਅਜਮਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਚੋਣ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੀ ਖਿੱਲੀ ਉਡਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਵਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਨੇੜੇ ਖਿਸਕਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਤੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਚ ਨਰਮੀ ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ 'ਚ ਟੱਕਰ ਨੇੜੇ ਦੀ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਠਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਮੋ-ਕਰਮ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ 'ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇਤਾ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਰਕਾਰ' ਨਾਅਰੇ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸੁਰ ਤਿੱਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਵਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਵਜ੍ਹਾ ਉਛਾਲੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਇਕ ਚੋਣ ਸਟੰਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਨਿੱਬੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਸਦ, ਲਾਲ ਕਿਲਾ, ਰਘੂਨਾਥ ਮੰਦਰ,

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 22 ਉਤੇ)

ਕਾਰ, ਘਰ, ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਿਜਨਸ
ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ ਬੀਮੇ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਭ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ
Truck Insurance
Liquor Store/Gas Stations
Workers Compensation

Manjit Gill
Prisident
CA Lic#OB23990
Civil Service Employees
CSE Insurance Group
Gill Financial & Insurance Services
510-415-2368
209-524-4008
www.gillfinancial.com

ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
Raja SWEETS & INDIAN CUISINE
LUNCH BUFFET - DINNER - TAKE OUT - CATERING - BANQUETS
TOLL FREE 1-866-FOR RAJA
ਹਰ ਮੌਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।
Wholesale and Retail
Raja Indian Cuisine & Bar
Ph: 510-264-9300
1275 W Winton Ave
Hayward, CA 94545
Ph: 510-489-9100
Fax:510-489-9111
31853 Alvrado Blvd
Union City, CA 94587
ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ।
Call Makhan Bains or Ravinder Singh for your next party
Or visit us: www.rajasweets.com

Law Offices Of
Manpreet S. Gahra
*ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
*ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
*ਬਿਜਨਸ ਲਾਅ

Manpreet S.Gahra
Attorney At Law
Berkeley Office
2161 Shattuck Ave. #304, Berkeley
Ph. 510-841-4582
Fax: 510-217-6847
Sacramento Office
Call For Appointments
Ph. 916-924-1617
Email:manpreet@gahralaw.com

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ-2009

ਐਤਵਾਰ 10 ਮਈ, 2009 ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

Gidha

Bhangra

ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਜੱਗ

ਦੇਬੀ ਮਖਸੂਸਪੁਰੀ

ਸਤਵਿੰਦਰ ਸੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਗਾਇਕ

Santa Clara County Fairgrounds
344 Tully Rd,
San Jose CA.
95111

General Info:
KABADDI /SPORTS
Jasvinder S. Sohal
408-391-7013

FOOD STAND MERCHANT BOOTH:
Gursharan S. Sekhon
408-234-9570

Cultural
Satwinder S. Saran
408-624-7857

COME & WATCH SPORTS COMPETITION

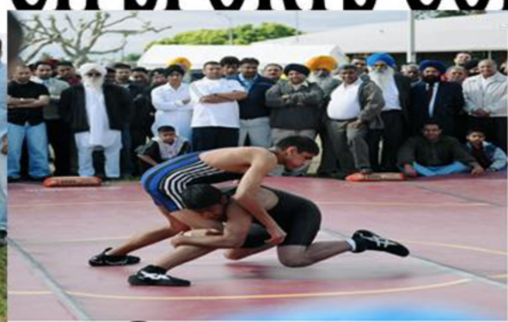

SAN JOSE STATE WRESTLING

KABADDI OPEN

KABADDI U21 & U18

Free Parking

Free Admission

Discuss Throw

Amritpal Singh Gill
Internationally Ranked

Sponsored By: Bay Area Cultural & Sports Association

-BRINGING OUR COMMUNITY TOGETHER- www.bayareaculturalandsports.com

GRAND SPONSORS: Jasvir Singh Thandi-Global Hawk Insurance, Kamal Singh Sandhu-GlobeTel Communications, Gurnam Singh Sandher, Mangal Singh Bhandal, Gursharan Singh & Sharanjit K. Sekhon, Surjeet Singh Sohal, Satwinder Singh Saran, Jasvinder Singh Sohal, , Bhupinder (Bob) Singh Dhillon, Dr. H. Singh Mangat, D.D.S., Inc., Raj Bhanot (S.Bay Hindu Temple), Pleasanton Auto Dealership- Inder Singh Dosanjh, Dr. Devinder Singh Shoker D.D.S., Ravinder Singh Bainiwal, Sukhdev Singh Bainiwal, Pargat Singh & Sukhi (Quality Auto), Charanjit Singh Bhandal, Buta Singh Grewal, Ravinder K. Sharma, Jasbir Singh Sidhu, Gurbinder Singh Mavi, Harjinder Singh & Parminder Jeet Kaur, Sandeep Singh Dhaliwal, Amritpal Singh & Pardeep K. Buttar, Iqbal Singh Buttar, Manraj & Amandeep Singh Natt, Jaspreet Singh-Attorney at Law, Gurbaksh Singh Dhillon, Manjit Singh Grewal, Manjeet Singh & Mehnga Singh Sandhu, Gurpreet Singh Buttar-Mt. Mike-Fremont, Pritam Singh Grewal-Lil Grocer.

SPECIAL THANKS/SPONSORS: Dr. Dalvir Singh & Sukhvir Singh Pannu, Silicon Dental, Gurcharan Singh Mann-Duabba Insurance, R. D. Express-Jaswant Singh, Kirpal Singh Atwal, Surjeet Singh Bains, Pritam Singh Grewal, Surinder Singh Dhindsa, Gurjant Singh Sangha, Kash Fabrics, Guru Electric-Gary Singh Sidhu, Gurvir Singh & Kamal K. Randhawa, Someet Singh Sandhu, Jaswant Singh Kang, Jarnail Singh-Doaba Trucking, Yuvraj Trucking-Kashmir Singh, Randhir Singh Sandhu, Pyara Singh Sandhu, Gurjeet Singh Deol, Gurpreet Singh & Pearl K. Randhawa, Rashpal Singh Sidhu-Sidhu Market, Raja Sweets, Skylark Limousine, Piyush R. Arora & Kalpana P. Arora, Tejender Singh Pannu, Kulwinder Singh Thandi, Debell Design, Rajwinder Singh, Shamsher Singh Sahi, Sukhwinder Singh Sandhu, Preet Pal Singh Sohi, Neetu Singh Kahlon, Tandoor Indian Restaurant, Sarabjit Singh Toor-Sarab Real Estate, India Place-San Jose, Avtar Singh-Mt. Mike Pizza-Newark, Jabir Singh Brach, AM Automotive-San Jose, Gurpreet Singh-Cazadores Bottle Shop, Rattan Trucking-Mohan Singh, Imperial Truck Tire & Repair, AB Trucking-San Jose, Daljit Singh Dhallu, Amrik Singh Dhaliwal, Satinder Singh Randhawa, Harwinder Singh, Jasbir Singh Takhar, Kulwinder Singh Hundal, Gurjit Singh, Inder Singh Bhandal, Gurcharan Singh, Sukhdeep Singh Dhillon, Amrik Singh Powar.

ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭੰਗੜਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਬੇ-ਏਰੀਏ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਛੱਬੋ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭੰਗੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਯੋਜਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ 7 ਜੂਨ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਦਾ 25ਵਾਂ ਸੋਗ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੌਜ ਮੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਜਿਹੇ ਵੇਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਬੰਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਖੇ ਪਾਇਓਨੀਰ ਭੰਗੜਾ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਵੰਡੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਅਮੈਰਿਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ, ਖਾਲਸਾ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਉ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕੀਂ ਕੀ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਭੰਗੜਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹਮੇਲ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ 25 ਸਾਲਾ ਸੋਗ ਦਿਵਸ ਵੱਜੋਂ ਯਾਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸੋਗ ਹਫਤਾ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ 7 ਜੂਨ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਾਲੇ ਦਿਨ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ 37 ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਜਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵੀਰ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ? ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਉਲੀਕ ਲਵੋ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਕਰਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 10 ਮਈ ਨੂੰ

ਬੇਕਰਜ਼ਫੀਲਡ: ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਆਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਐਤਵਾਰ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਇਥੇ ਰੈਬੋ ਬੈਂਕ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੁਪਹਿਰ ਇਕ ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬਿਜਨਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰ ਸੈਂਟਰ ਕਰਕੇ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿਥੇ ਭੰਗੜੇ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਉਥੇ ਗੁਰਲੇਜ ਅਖਤਰ, ਜੈਲੀ, ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਰਾਣਾ ਰਣਬੀਰ, ਹਰਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਦਿਓਲ ਆਏ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਹੋਣਗੇ ਜਸਵੰਤ ਸ਼ਾਦ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪਿੰਦਰ ਢਿੱਲੋਂ (661-301-7870), ਬੱਬੂ (510-557-9670), ਸ਼ਿਆਰਾ ਢੀਂਡਸਾ (661-703-6664) ਜਾਂ ਨਿੰਦੀ ਦੁਸਾਂਝ (661-333-3530) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੈ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ: ਇਥੇ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ ਕਾਉਂਟੀ ਫੇਅਰ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮੇਲੇ ਲਈ ਸਭ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈਆ ਹਨ। ਮੇਲਾ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਕਬੱਡੀ ਓਪਨ, ਕਬੱਡੀ ਅੰਡਰ 21 ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਅੰਡਰ 18, ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਲਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੇਲੇ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਗਿੱਧੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਗਾਇਕ ਦੇਬੀ ਮਖਸੂਸਪੁਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸੱਤੀ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ। ਖਰੀਦੋ ਫਰੋਖਤ ਅਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੀ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਮੇਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵੀ ਮੁਫਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 408-391-7013 ਤੋਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਰਹੂਮ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਮਾਗਮ 10 ਮਈ ਨੂੰ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ: ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਖੇ ਐਤਵਾਰ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਅਰੰਭ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭੋਗ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪਵੇਗਾ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸ੍ਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੂਤ, ਸ੍ਰੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਆਗੂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਵਲੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

Matrimonials

Gursikh Family seek well educated professional match MD/Lawyer/Businessman for their 27/5'5", slim, fair, beautiful daughter with strong family values. Working as a Telecom Engineer in a reputed Telecom Company on H1B Visa. Contact:Mobile: 847-414-7033, simran.alliance@gmail.com

Suitable, educated Jatt US citizen/Green Card/H1B holder for jatt sikh girl 5'7" 26yr studying Phd in USA. Call-704-930-1734. sandhu_rajpal@hotmail.com

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬੈਂਸ, ਕੱਦ 5'9", 24 ਸਾਲ, ਐਮ.ਏ. ਬੀ ਐਡ, ਮਲਟੀਪਲ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਫੋਨ 847-852-6912

PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS
ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਬੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀ ਡੀਪੋਰਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ
- ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲਜ਼
- ਰੀਲੀਜਿਅਸ ਵਰਕਰਜ਼
- ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼

ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੇਸਿਜ਼
- ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ
- 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼
- ਕੈਨਸੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ

NEW YORK
T 718.672.8000
JACKSON HEIGHTS, NY 11370
• ADMITTED IN THE STATE OF NEW YORK ONLY

CALIFORNIA
T 510.796.9000
39300 CIVIC CENTER DR, SUITE 170 FREMONT, CA 94538
FREMONT, CA 94538

Real Estate and Loans Under One Roof

We can help you get a loan with as little as 3.5% down.
Interest rates are historic low and to get your dream home or investment property.
Call: Sam Chahal Tel: 916-612-5773

Reo-Bankowned Properties
Serving from Bay Area to Sacramento

Sam (Sohanpreet)Chahal
CA Lic. 01504071
Realtor/Notary Public
e-mail:sam@jassigill.com

We Help You Buy/Sell Business & Homes

For Buying and Selling Residential, Commercial property and for Loans in Sacramento area
It's a Great time for Investors and first time buyers to buy their dream home.
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Price $119,000
3Bed, 2Bath, 1500 SQFT
Built in 1990 in Sacramento 95828

Sale Price $104,000
3Bed, 2Bath, 1230 SQFT,
Sacramento

Sale Price $369,900
5Bed, 3Bath, 4097 SQFT,
Elk Grove

Sale Price $143,900
3Bed, 2.5Bath, 1736 SQFT,
Sacramento

Sale Price $168,000
3Bed, 2Bath,
Elk Grove

Sale Price $115,900
3Bed, 2Bath,
Sacramento

Golden State Realty
Sacramento Office: 8695 Territorial Way, Elk Grove CA 95624
Tel: 916-612-5773 Fax: 916-689-5707

ਅਟਾਰਨੀ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ 8 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਖੁੱਲਵਾਇਆ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਆਰਡਰ ਲੱਗਣ ਤੋਂ 8 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਨਾਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪੈਰਵੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੁਲਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਟਾਰਨੀ ਪੰਨੂੰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਉਸਦੀ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ 8 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ (ਅਗਸਤ 21, 2000) ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਟਾਰਨੀ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ''ਫੋਇਆ'' ਅਧੀਨ ਯਕਲਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੂਰੀ ਫਾਈਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਈਲ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਟਾਰਨੀ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਬੀ.ਆਈ.ਏ. ਬ੍ਰੀਫ ਉਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਜੋਂ ਬੀ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਟਾਰਨੀ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਰਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਅਰਜੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰੰਤੂ 21 ਅਗਸਤ, 2000 ਨੂੰ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਖੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਬੋਰਡ ਆਫ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ਼ਜ ਅਤੇ 9 ਸਰਕਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾ ਨੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕੇਸ ਮੁੜ ਤੋਂ ਖੁਲਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜੀ ਤੇ ਅਰਜੀ ਪਾਉਣੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 30 2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਲੇਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ' ਦੀ ਅਰਜੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਜੂਰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਮਨਜੂਰ ਹੋਈ ਆਈ-140 ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਟੇਟਸ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਟਾਰਨੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੇਸ ਖੁਲਵਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਖੁੰਝ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਗਸਤ 2000 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੇਸ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਘੋਖੇ ਕੇਸ ਮੁੜ ਤੋਂ ਖੁਲਵਾਉਣ ਦੀਆਂ 6 ਅਰਜੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ।

ਸ੍ਰੀ ਪੰਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸੰਜੀਦਾ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਵੀ ਰਾਇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣ। ਪਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਜਾਣਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਫਾਈਲ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ''ਫੋਇਆ'' ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਗਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ''ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ'' ਦੇ ਹੁਕਮ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜਰੀ ਜਾਂ ਨਾ ਅਯੋਗ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੀ ਐਸੇ ਕੇਸ ਮੁੜ ਤੋਂ ਖੁਲਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਛੋਟ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ 'ਚ ਕਥਾ ਕਰਨਗੇ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ: ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਥਾਕਾਰ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ 11 ਮਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 22 ਮਈ ਤੱਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਥਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ 15 ਜੂਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਕੱਤਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਤਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਉਘੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਸਦੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਡੱਟ ਕੇ ਮਦਦ ਕਰਨ। ਛੋਟੇ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ)-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਜਿਤਾਉਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸਮੂਹ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ ਖੁਲ੍ਹਣਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਨਾਹ ਦਿਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਦਫਤਰ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਅਮੈਰਿਕਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਐਂਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਚੀਫ ਪੈਟਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮੈਰਿਕਨ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸੋਸ਼ਲ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਚੀਫ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਇਕ ਨਾਟਕ 'ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ' ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨਾਟਕ ਉਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਇਕ ਟੈਲੀਫਿਲਮ ਵੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਉਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਚੋਣਾਂ 7 ਮਈ ਅਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਜਬਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਖੱਟੜਾ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲੀ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ, ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਹੈਰੀ ਗਿੱਲ, ਅਵਤਾਰ ਗਿੱਲ, ਚੂਹੜ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਬਦਲੇ ਬੇਅ ਏਰੀਆ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਲੋੜਵੰਦਾਂ, ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਭੁੱਖੇ ਭਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਐਲਾਮੀਡਾ ਕਾਉਂਟੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਫੂਡ ਬੈਂਕ ਨੇ ਬੇਅ ਏਰੀਆ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ 'ਗੋਲਡ ਪਲੇਕ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਾਦਾ ਰਸਮ ਸਮੇਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਫੂਡ ਬੈਂਕ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ,ਬੀਬੀ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਸੱਲ੍ਹ, ਭਾਈ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਛੀਨਾ, ਭਾਈ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖ਼ਲ, ਅਤੇ ਭਾਈ ਨਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 3000 ਪਾਊਂਡ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੁੱਕਾ ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਕੰਬਲ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ। ਬੇਅ ਏਰੀਏ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

Visit us on the web:
punjabtimesusa.com
Ph: 847-359-0746

REAL ESTATE

Specialize in Bay Area

PARMINDER DEOL Call:925-980-1279

ਪਰਮਿੰਦਰ ਦਿਓਲ 925-980-1279

forhomes@yahoo.com

RESIDENTCIAL, BUSINESS AND COMMERCIAL PROPERTIES

ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸ਼ਤ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Best Time to Buy Bankowned, Foreclosure and Short Sale Properties

ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ:

209-996-1681

SBA Loan

UNITED MORTGAGE & REALTY

HOME LOANS

Sacramento and Central Valley

JAG BHANGU Call: 916-759-1923

Attention Homes Buyer & Realtor

Get qualified for loan before looking for a house.

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ 8000 ਡਾਲਰ ਦੇ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ

ਮੈਂ ਜਿਸ ਲੋਨ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਘਰ ਲਈ ਲੋਨ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਸਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਲੋਨ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਮੇਰਾ 10,000 ਡਾਲਰ ਵੀ ਡੋਬ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰਾ ਲੋਨ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਝੱਟਪਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। -ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਬੈਂਸ

ਜੈਗ ਭੰਗੂ

408-598-9605

916-759-1923

Purchase home with 3.5% Down FHA

ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਬੇ-ਏਰੀਆ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਲਈ ਲੋਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

Direct Mortgage Lender Rates Are LOW Now

CA DRE Lic 01364174

DIRECT LENDERS AND MAJOR BANKS LOAN AVAILABLE

Self Employed OK First Time Home Buyers OK

Loan Available For Bank Owned Properties

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ: ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਿਵਸ ਦੀ 23ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂ ਇਕ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ

ਰੱਖਣਗੇ। ਦਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤਹੀਣ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਝੁਕਣਗੇ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 23 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਦਿਨ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇਥੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗੁੰਬਗੜ੍ਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਤੇ ਉਮੰਗਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੌਮੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਲਤ ਰੰਗਤ ਦੇ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਪੁਰਅਮਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਰਤੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਲ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸਿੱਧਾ ਕੁੱਦਣ ਨੂੰ ਕਰੜੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਭਾਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੂੰ ਛਟਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਜਾਮਨ ਹੈ, ਜੋ 1947 ਤੋਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਮਾਰਾਂ ਝੱਲਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਮਾਰਚ, ਸਿਆਸੀ ਮੁੱਦਾ ਬਣਿਆ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ: ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਪਹਾੜੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬਰਾਂਚਾਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ। ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਜੇਜੋਂ ਦੁਆਬਾ (ਪੰਜਾਬ-ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਲਲਵਾਣ ਵਿਖੇ ਢਾਈ ਘੰਟੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਕੀਤਾ। ਪਹਾੜੀ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਪਿੱਟ ਸਿਆਪਾ ਕਰਦੀਆਂ ਆਖ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰਦ ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੇ ਆਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਔਰਤਾਂ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬਰਾਂਚਾਂ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸ਼ਰਾਬ ਬਾਲਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ 5-5 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੈਗ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਨਰਿਆਲ, ਖੰਨੀ, ਲਲਵਾਣ, ਰਾਮਪੁਰ ਝੰਜੋਵਾਲ, ਜੇਜੋਂ ਦੁਆਬਾ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰੜ, ਪ੍ਰਦੁਮਣ ਗੌਤਮ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਲਲਵਾਣ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਖਾਨਪੁਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ, ਬਰਾਂਚਾਂ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਹਾੜੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਲਲਵਾਣ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਮਨ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਲਲਵਾਣ ਅਤੇ ਖੰਨੀ ਵਿਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਵਿਕਰੀ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਸ਼ਈ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰਨ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਉੱਚ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਸਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਸਸਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਪਹਾੜੀ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰੀਬ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦੇਣਗੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਵਾਰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣਗੀਆਂ, ਜੋ 10 ਮਈ ਤਕ ਪਹਾੜੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬਰਾਂਚਾਂ ਅਤੇ ਠੇਕੇ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਥਾਣਾ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਰੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ।

CALIFORNIA SHINE DENTAL
3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148
Ph:408-223-9600
www.californiashinedental.com
Email:info@californiashinedental.com
Certified Invisalign Provider
$2500 Off Invisalign
Free Sonicare Toothbrush
Free Dental Exam
Free Teeth Whitening
with treatment $399 value
Cash Patients 50% Off

Dr. Gagan Sandhu, DDS
- New Patients Welcome
- State of the art dental equipment and technology
- Easy Payment Plans available
- Same Day Emergency Service
- Open 7 Days 9am to 7:30pm

Please do call us for second opinion
ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸ਼ਾਈਨ ਡੈਂਟਲ
3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕਰੀਬ

Punjab Times

Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

California Bureau:
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-279-1422

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Missisipi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusettes, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹਵਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਵੱਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਾਕਤ ਝੋਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਨਿਗਾਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹੋ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੋੜੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜਵਾਂ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਿੰਦੂ ਤਬਕਾ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ), ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਲਈ ਹਥਿਆ ਲਿਆ। ਭਾਜਪਾ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਹੇਠ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਤਾਂ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਹੈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅੱਕ ਚੱਬਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਲਗਭਗ ਗੈਰ-ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਿੰਦੂ ਤਬਕਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ। ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਿੰਦੂ ਤਬਕਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਗੱਲ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਤਬਕਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਹਿੰਦੂ ਤਬਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਸਦੇ 30-32 ਫੀਸਦੀ ਦਲਿਤ ਤਬਕਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵਾਂ ਤਜ਼ਰਬਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵਧਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਤਬਕਾ ਵੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਬਕੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਜੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਤੀਜੀ ਤਾਕਤ ਉਭਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਘੱਟ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਬਸਪਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਲਗਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਵੋਟ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਵੋਟ ਤੋੜਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਵਸੋਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਰਮ ਵਤੀਰਾ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਹਨ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਾ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਵੀ ਆਮ ਕਰਕੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੀ ਭੁਗਤਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਿੰਗ ਪੈਟਰਨ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਹੀ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੋਨਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਜੈਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਗਲਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਚਾਰ ਕੋਨਾ ਹੈ। ਉਂਜ ਇਥੇ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਕਾਫੀ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸੀਟ ਉਪਰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਨਿਗ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵਿਜੈਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਗਲਾ, ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਚੌਥੇ 'ਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਬਠਿੰਡੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਇਥੇ ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਵਧੇਰੇ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਹਿੰਮ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੱਡਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹੋ ਅਕਾਲੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਾਂ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੋ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਲੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਸਫਲ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਹੇ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਡੇਰੇ ਦਾ ਫੇਰਾ ਵੀ ਪਾ ਆਉਣਗੇ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਥੇ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਖ਼ਤ ਹੈ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੱਥ ਇਥੇ ਵੀ ਉਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਓਹੀ ਹਨ, ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਤਬਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਦਲਿਤ ਤਬਕੇ ਵੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਗਮੀਤ ਬਰਾੜ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕੱਦ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਾਰ ਨਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਜਗਮੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਕ ਆਮ ਸੱਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰੇ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪੱਖ ਭਾਰੂ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਲਈ ਨਤੀਜੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾੜੇ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਓਬਾਮਾ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਗੇ

ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, " ਮੈਂ ਚਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ।ਪਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਨਾ ਦੇਣ"

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਟੈਕਸ ਕੋਡ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਤੇ ਗੈਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਗਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 210 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਟੈਕਸ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਦੇ ਲਾਬੀਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਟੈਕਸ ਰੇਟ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵਧੇਰੇ ਟੈਕਸ ਫਰੈਂਡਲੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਆਰਥਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਇਹ ਟੈਕਸ ਤਦ ਹੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣਾ ਮੁਨਾਫਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਛਾਂਟੇ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅੱਤਵਾਦ ਤੋਂ ਬੀਤੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲ 2008 'ਚ 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਡਰ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਮਲੇ 'ਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤਕ ਤਾਜ ਹੋਟਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, 22 ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ 183 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਸੀ।

ਇਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਸ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੁਸਤੀ ਤਕ ਹਰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੌਣੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ 'ਚ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹਮਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅੱਤਵਾਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪਿਛੇ ਲਸ਼ਕਰ, ਜੈਸ਼, ਹਰਕਤ ਉਲ ਅਨਸਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਕਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਬੰਧ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਕਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਦੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ ਵਿਰੁਧ ਅਜੇ ਤਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਇੱਕਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਮੁਤਾਬਕ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਭਾਰ ਕਾਰਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਇਨਾ ਭਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਕੀੜੀ ਦੀ ਚਾਲ ਚਲਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਨਸਾਫ ਮਿਲਣ 'ਚ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਨੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਜੰਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ. ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ
ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)
ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਸ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਮਾਲੀ ਨੇ ਟਾਈਟਲਰ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਖ਼ਤ 'ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਇਕ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਆਸੀ ਸਕੱਤਰ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲੀ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਥਿਤ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੋਤੀ ਮਹਿਲ ਵਿਖੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਲਈ। ਉਹ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸਕੱਤਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਆਪਣੇ ਮੁਆਫੀਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਮਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ''ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਸ਼ਾਮੂਲੀਅਤ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੇਰੀ ਅੰਤਰਆਤਮਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।'' ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਮਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 'ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ' ਭੇਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਾਈ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਖੁਦ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਟਿਕਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਸਿੱਖ-ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਬੂਲ ਲਈ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੋ-ਕੈਪਟਨ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਲੀ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਨੂੰ ਮਹਿਜ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟਾਈਟਲਰ ਅਤੇ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਤੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਡੇਰੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਛੇਤੀ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ।

ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੂਨ 1998 ਵਿਚ ਖੁਦ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 5 ਅਗਸਤ 1996 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਦੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਥਿਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਭਵਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਂਜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ ਦੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਭਵਨ ਜਾਣ ਦੀ ਫੋਟੋ 'ਜਾਅਲੀ' ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਹੁਣ ਵੀ ਇਕ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਅਗੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਡੇਰੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਕੋਲ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਂਜ ਡੇਰੇ ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਡਾ. ਅਦਿੱਤਿਆ ਇੰਸਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੇਰਾ ਵਿਚ ਗਏ ਸਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਰਜ਼ਮਾਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਵੇ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਆਸੀ ਸਕੱਤਰ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸ੍ਰੀ ਮਾਲੀ) ਨੂੰ ਤਾਂ ਨੌਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਾਈਟਲਰ ਦੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਦੇ ਮੋਤੀ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ''ਮਾਲੀ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਮੋਤੀ ਮਹਿਲ ਫੇਰੀ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸ੍ਰੀ ਮਾਲੀ) ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਵੀ ਬੇਬੁਨਿਆਦ, ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਤ ਹੈ।''

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਖ਼ਫਾ ਹਨ। ਉਹ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਾਰ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਡੇਰੇ ਜਾ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਇਕ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾ ਸਕੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦਣ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਤਿਓੜੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ।

ਗਿ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਦੱਸੀ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਜਾ ਕੇ ਆਏ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਚ.ਐਸ. ਧਾਮੀ ਤੇ ਕੰਵਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ 20 ਮਈ 2007 ਦੇ ਹੁਕਮਾਨੇ ਦੀ ਨਿਰਲੱਜਤਾ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਦਲ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਦਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਐਨ ਉਲਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਗੁਰੂ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਾਲਿਬ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ, ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੈਨੀ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਬਾਬਾ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਖੁਖਰਾਣਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਤਲਬ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਇਕ ਪਾਸੜ ਕਾਰਵਾਈ ਸੋਭਦੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਠੇਸ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਦਲ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਰੁਧ ਅਨੇਕਾਂ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Real Estate and Home Loans
For buying or selling your home
Call Aman Hundal at: 209-918-6464

Selling Bank Owned/ Foreclosed homes in entire northern California-Bay Area, Tracy, Modesto, Stockton, Manteca, Lathrop, Tracy, Lodi, Ceres, Riverbank, Patterson, Turlock, Delhi, Livingston, Ripon.

ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੀਫਾਇਨਾਂਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ
ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਟਰੇਸੀ, ਲੈਥਰੌਪ, ਮਾਡੈਸਟੋ, ਸੈਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਟਰਲਕ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ 1.20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਖਾਸਾ ਘਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ 700 ਡਾਲਰ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਵੱਡਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਐਲਾਨੇ ਗਏ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰੈਡਿਟ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਓ।

Aman Hundal
Broker Associate/ Realtor
MBA Marketing
License No. : 01839828
Century 21 M&M and Associates
605 Standiford Ave Ste D
Modesto, CA 95350
Cell: 209-918-6464, Fax: 209-552-7285
ahundal@c21mm.com

Century 21 M&M and Associates

ਫਾਰਮਰਜ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

*Auto*Home*Life*Business
*Workers Comp.
Farmers offers more discounts than anybody else.
Call me today to insure that your assets are protected.

*ਆਟੋ *ਹੋਮ
*ਬਿਜਨਸ
*ਲਾਈਫ
*ਵਰਕਰਜ਼ ਕੌਂਪ.
ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Kiran Hundal
(209)345-0183
khundal@farmersagent.com
CA insurance License # 0F96503

1900 Standiford Ave.
Modesto, Ca 95350

Farmers Insurance Group — Symbol of Superior Service
FARMERS

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੀ
Truck Insurance at very competitive rates.
ਅਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਰੇਜ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗ੍ਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਦੀ ਗਹਿਗੱਚ, ਅਕਾਲੀ ਹੇਠਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉੱਪਰ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਡੇਰਾ ਸੰਗਠਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਡੇਰੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੱਗੇ ਝੁਕਾਉਣ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ ਖਾਤਰ ਡੇਰੇ 'ਚ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੱਟੜ ਸਿੱਖ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਸੋਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲੋਂ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਦਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ।

-ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਸਭ ਯਤਨਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 'ਚ ਪਲੜਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੀ ਭਾਰੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ 'ਚ ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕ ਰਾਏ ਦਾ ਹੋਣਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਚੋਣ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ-ਸ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਚਰਮ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਵੱਕਾਰੀ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲਵੇ ਦੇ 4 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟ ਵੋਟ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਭ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਿਰਸਾ ਵਲ ਲੱਗੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ 3 ਮਈ ਦਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ 5 ਮਈ ਦਾ ਦਿਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿੰਗ ਵਲੋਂ ਡੇਰੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੰਗੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸੂਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡੇਰੇ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲ ਭੁਗਤਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੇਰੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲੈਣ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਗੁਪਤ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਦੇ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਇਸ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 2007

ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ

ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਹਿਮਾਇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਡੇਰਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਡੇਰੇ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਡੇਰੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲੈਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖਾਸ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਿਆ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਟਰ ਸਿਰਸਾ ਵਿਖੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਡੇਰੇ 'ਚ ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਬਿਤਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡੇਰਾ ਮੁੱਖੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਡੇਰਾ ਮੁੱਖੀ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡੇਰੇ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਵਿੰਗ 'ਤੇ ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਵਿੰਗ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਆਖਰ ਤੱਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਭੁਗਤਣ ਦੇ ਹੀ ਹੱਕ 'ਚ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਡੇਰੇ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲੋਂ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਡੱਟਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਲੈਣ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਸੀ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਡੇਰੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਏ ਤੇ ਫਿਰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਡੇਰੇ ਦਾ ਵੀ ਚੱਕਰ ਲਗਾ ਆਏ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਡੇਰਾ ਸੰਗਠਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਡੇਰੇ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਅੱਗੇ ਝੁਕਾਉਣ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ ਖਾਤਰ ਡੇਰੇ 'ਚ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨਗੇ। *ਹੁਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ।*

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੱਟੜ ਸਿੱਖ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਸੋਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲੋਂ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਦਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੌਟ ਸੀਟ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਕੱਟੜ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੂਨਿਟ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਭੁਗਤਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਖਿਲਾਫ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਬਾਬਾ ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਲਾ ਜੋ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਸਨ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਖਿਲਾਫ ਜੂਝਣ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਬਾਦਲ ਦਲ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਾਥੀ ਜਿਹਨਾਂ 'ਚ ਸੰਤ ਸੂਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਧਰਮਪੁਰਾ, ਸੰਤ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰਥੜੀ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੰਤ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤਿਲੋਕੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1920 ਦਾ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਭੋਗ ਹੀ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਰਲ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਨ 2004 'ਚ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਾਰ ਇਥੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਖਾਤਮੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਉੱਥੇ ਕੱਟੜ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕ ਤਬਕੇ 'ਚ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦਾ ਆਲਮ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਗੇੜ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਮਾਨਸਾ 'ਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅੰਤਿਮ ਚੋਣ ਰੈਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਇਕੱਠ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ

4 ਮਈ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰੈਲੀ ਇਸ ਮਕਸਦ 'ਚ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਰੈਲੀ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੀ ਸਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਸਟਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਤਾਂ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ, ਪਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਟਾਰ ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਇਕ ਹਫਤੇ ਦੀ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਕ ਹਫਤਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 43 ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਰੈਲੀ 'ਚ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਸਨ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਜੇਕਰ ਕੌਣ ਕਿੰਨੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਹੈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ 'ਚ ਪੈਂਦੇ 9 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚੋਂ 4 ਹਲਕਿਆਂ ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰੀ, ਮਾਨਸਾ, ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਤੇ ਬੁਢਲਾੜਾ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਚੰਗੀ ਲੀਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਜੱਦੀ ਹਲਕੇ ਲੰਬੀ 'ਚ ਵੀ ਇਸ ਵਲੋਂ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦਿਹਾਤੀ, ਮੌੜ, ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ ਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਹਲਕੇ ਹਨ, ਜੋ ਜਿੱਤ ਹਾਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹਨਾਂ ਚਾਰਾਂ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚੋਂ ਮੌੜ ਅਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਲੀਡ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਦਿਹਾਤੀ ਤੇ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਣਿਤ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਲੀਡ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕੇ 'ਚ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਹਵਾ ਬਣਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਹਲਕੇ 'ਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਲੀਡ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਕਾਫੀ ਘਾਤਕ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਵਪਾਰੀ ਤਬਕਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਬਲਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਖਿਲਾਫ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਚੋਣ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਰੰਗ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣੀ ਕੋਈ 'ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ'।

When business is great but you still need cash,
YOU CAN BANK ON ME.

I help small and medium sized companies with the cash flow they need to grow and prosper!
I can turn your invoices into cash-instantly!
For Excellent service and reasonable rates contact:

Dr. Amul Purohit
Global Capital of Northern California Inc.
Ph:530-750-2585, Cell:530-400-1106
Fax: 530-750-2585
e-mail: apurohit@liquidcapitalcorp.com
www.liquidcapitalcorp.com/apurohit

ਅਸੀਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਕੈਸ਼ ਫਲੋਅ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਵਾਇਸਾਂ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰੋ

Liquid Capital
FINANCING SUCCESS

ਬਿਜਨਸ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਹੈ, ਕੈਸ਼ ਲੱਗਾ ਥੱਲੇ ਹੈ,
ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ !

B & Sons Travel

➢All Airlines ➢International and Domestic
➢Wholesale Fares Around the World
We Will Beat or Match any Fare !

Office Hours
Mon-Fri:
9am -6pm
Saturday
9am-5pm

CST. REG. # 2092042-40

President : Avtar Singh
Tel:707-703-1451, Cell:707-688-6094
Fax : (707) 427-6573, Email:bsonstravel@yahoo.com
1652 West Texas St. Suite 205, Fairfield, CA 94533
We Also Have Special Vacation Packages
Contact any time from anywhere

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੌਧਰੀ ਤੇ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਰਮਿਆਨ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦੀ ਚੋਣ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਹੈ। 11 ਮਈ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਥੇ 12,87,079 ਵੋਟਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ।

ਨਵੀਂ ਹਲਕਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਕਾਫੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹਲਕਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਚੱਬੇਵਾਲ ਹਲਕਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸੀਟ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਹੁਣ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਫਗਵਾੜਾ ਅਤੇ ਭੁਲੱਥ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਫਿਲੌਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਦੋ ਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੁੱਖੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 9 ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਬਸਪਾ ਦੀ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵੋਟ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿਚ 1,56,270 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵੋਟ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵੋਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਫਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰੋਸ

ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਧਰੀ

ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਬਸਪਾ ਦਾ ਇਹ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਅਜੇ ਸਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।

1996 ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਸੁਪਰੀਮੋ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਥੋਂ ਜਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਇਆਵਤੀ 1992 ਦੀ ਚੋਣ ਇਸੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹਾਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਧ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਘਾਟਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਫੀ ਆਸਵੰਦ ਹਨ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੀ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣਗੇ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਗਵਾੜਾ, ਸ਼ਾਮ ਚੁਰਾਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਦੇ ਵੋਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਐਮ.ਪੀ. ਅਜਮਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਵੀ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਬਤੌਰ ਕੌਮੀ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਵੇਜ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਔਰਤ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਚੌਧਰੀ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜੋ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਦੇਣ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਵਲੋਂ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਬੁਲਾਰੇ ਬਲਵੀਰ ਪੁੰਜ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਜੋ 'ਹੱਥ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ, ਪਰ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਵਧ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਭਾਜਪਾ-ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤੀ ਸੀ।

ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਹਾਵੀ ਰਿਹਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁੱਖ ਬਦਲੇਗਾ। ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੀ ਗੁਆਚੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਸੀਟ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਆਏਗੀ ਅਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਆਉਣਗੇ।

ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜਰ
ਫਰਿਜ਼ਨੋ 14 ਅਤੇ 15 ਮਈ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 16 ਅਤੇ 17 ਮਈ
ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਆਫ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸਰਕਟ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ
ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਅਤੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗ, ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
718-672-8000, 510-796-9000

MRP TRAVEL
Lowest International and Domestic Fares
FLY ANY AIRLINE OF YOUR CHOICE
Providing the lowest Airfare, Cruise and Travel Packages to Asia, Africa, Europe, the Middle East and North America
408-929-8005
E-mail:jkulwant@sbcglobal.net
2123 Port Way, San Jose, CA 95133
CST: 2097308-40
malaysia AIRLINES
SINGAPORE AIRLINES

SFO	MAA – CCU – AMD	$835 RT	Tax inc.
SFO	Mumbai	$846 RT	Tax inc.
SFO	DEL – HYD – BLR	$860 RT	Tax inc.
LAX	MAA – CCU – AMD	$889 RT	Tax inc.
LAX	Mumbai	$900 RT	Tax inc.
LAX	DEL – HYD – BLR	$915 RT	Tax inc.

Emirates
We Also Offer Notary Service

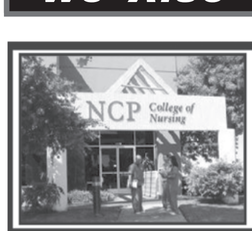

NCP College of Nursing
A DIVISION OF NURSING CARE PROVIDERS, INC.
Celebrating over 25 years of Excellence in the Health Care Industry
START A CAREER IN NURSING
Become an LVN in 12 months or a CNA in just 21 days!
100% NCLEX-PN Pass Rate for 2008 (4 Consecutive Qtrs) SSF Campus
PROGRAMS OFFERED:
• (LVN) VOCATIONAL NURSING PROGRAM (Full-time Program & Part-time Classes)
• PRE-REQUISITE COURSES FOR THE LVN PROGRAM ANATOMY & PHYSIOLOGY, GENERAL PSYCHOLOGY
• CNA NURSING ASSISTANT TRAINING
• CNA ACUTE CARE TRAINING*
• IV THERAPY AND BLOOD WITHDRAWAL* CERTIFICATION COURSE
• NCLEX-PN 5 DAYS TEST PREPARATION WORKSHOP*
*offered By Nursing Care Providers, Inc.
Affordable payment plans as low as $10.00 per month §
"Job Placement Assistance"
NOW IN TWO LOCATIONS TO SERVE YOU:
SSF Campus: 257 Longford Drive Rm#5 South San Francisco, Ca 94080 Tel# (650) 871-0701 • 1-800-339-5145
Hayward Campus: 21615 Hesperian Blvd. Suite A Hayward, Ca 94541 Tel# (510) 785-0454 • 1-800-611-4054
Visit us online at: www.ncpcollegeofnursing.com
§on approved credit
NCP COLLEGE OF NURSING IS APPROVED AND ACCREDITED BY THE CALIFORNIA BOARD OF VOCATIONAL NURSING AND PSYCHIATRIC TECHNICIAN AND DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH. NCP IS APPROVED UNDER THE PROVISIONS OF TITLE 38, UNITED STATES CODE, TO TRAIN VETERANS AND THEIR ELIGIBLE DEPENDENTS. NCP IS AN APPROVED CALIFORNIA TRAINING PROVIDER FOR ADULTS AND DISLOCATED WORKERS THROUGH THE WORKFORCE INVESTMENT ACT (WIA)

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਚ ਝੰਡੇ ਗੱਡੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਫਖ਼ਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਅਵੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਉਸ ਦਾ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਚੌਥਾ ਸਥਾਨ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਚੋਟੀ ਦੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਲੈ ਲਵੇ।

ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੰਗਲਾਤ ਅਫਸਰ ਹੈ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਪੇਪਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2005 ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਅਲਾਈਡ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤਾਂ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਬਣਨ ਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ 8 ਤੋਂ 10 ਘੰਟੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਭਮਨਿਊ ਅਕੈਡਮੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਲਈ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਲਾਲੜੂ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਭਾਗਸੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ 10ਵੀਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ, ਲਾਲੜੂ ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੰਜਾਬ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ, ਲੋਹ ਸਿੰਬਲੀ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਧਰਮਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਡਰਾਇੰਗ ਟੀਚਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੰਗਰੂਰ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਅੰਧੇੜੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੀਆਂ ਮਾਧਵੀ (ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ (ਡੇਢ ਸਾਲ) ਹਨ।

ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬਾਰੇ ਉਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਪਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਕੰਮ ਆਏ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਫਾਈਲਾਂ ਉਤੇ ਲਿਖੇ ਨੋਟ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਆਏ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਅਜੈਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਫਾਈਲਾਂ ਤੋਂ ਨੋਟ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨੇਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋਵੋ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਸ਼ਰਨਦੀਪ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ : ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2008 ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਰੈਂਕ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਏ ਜਦਕਿ ਨੋਇਡਾ ਦੀ ਸ਼ੁਭਰਾ ਸਕਸੈਨਾ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ।

ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਦੂਜੇ ਤੇ ਕਿਰਨ ਕੌਸ਼ਲ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ। ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ 791 ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਨ।

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS®
ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਵਰੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ
*Auto *Home *Life *Umbrella
*Business Work Comp.
Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 120, Fremont CA 94536
Phone: 510-797-7989 Fax: 510-794-7398
visit us@ farmers.com

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
License # 0C 70672
ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾਇਆ

ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਦਮੇ ਵਿਚ

ਪਟਿਆਲਾ : ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੀ ਸਖਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ੋਰ ਅਜ਼ਮਾਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਦੋ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਰਾਜਸੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਲੋਂ ਯੁੱਧ ਲੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸਿਟਿੰਗ ਐਮ.ਪੀ. ਬੀਬੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੀਤੀ ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਇਕ ਸੰਘਣੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਖ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੀ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਬਠਿੰਡਾ ਲਈ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਵਲ ਵਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਈ ਰੈਲੀਆਂ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜਪੁਰਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਨ ਭਰ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ। ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੀ ਕਈ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ

ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ

ਜਿਥੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਕ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਰਾਜਪੁਰਾ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਵਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਦੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਮੀਆਂ ਬੀਵੀ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ 'ਧੱਕਿਆਂ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, "ਜੇਕਰ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਸੀਟ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤ ਲਈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਜਿੱਤੇਗੀ।"

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਵਲੋਂ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤੀਜਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਲੜਕੇ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਤਕੜਾ ਗਰੁੱਪ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਸੱਤ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਉਹ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੀ ਵੋਟਰਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, "ਮੇਰੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਹੀ ਘਿਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।"

ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੀਬੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਥੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਦੀਪਕ ਜੋਸ਼ੀ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਂਮਾਤਰ ਹੈ।

ਕਈ ਥਾਂ ਵੋਟਰ ਬਿਜਲੀ ਨਾ ਆਉਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੀ ਥਾਈਂ ਵੋਟਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਖਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚ ਬਨੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਝੰਡੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਤਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਖਤਮ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਟਾਵੀਂ ਝੰਡੀ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਜਾਂ ਰਿਕਸ਼ਾ 'ਤੇ ਸਪੀਕਰ ਬੰਨ ਕੇ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਕੰਨ ਪਾੜਵੇਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਫੁੱਟ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਤਕਸੀਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ 'ਸਭ ਅੱਛਾ' ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਰਹੂਮ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਕਈ ਥਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦੇ ਸਦਮੇ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਅਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਤੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰੇਗੀ ਜਿੱਤ ਹਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਸੰਗਰੂਰ

ਸੰਗਰੂਰ : ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾ ਰਹੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ (ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਪਾਤਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਂ ਵੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈਣਗੀਆਂ।

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ 16 ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਘੁੰਮਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੱਖ ਚੋਣ ਲੜਾਈ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਦਾ ਤਵਾਜ਼ਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰੇ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਵੋਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਬਸਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਬਸਪਾ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਚਿਹਰਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਵਲੋਂ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੱਕੀ ਵੋਟ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਜਿਥੇ ਸਿੱਧਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਥੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨੇਤਾ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ।

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵੱਡਾ ਸੁਪਨਾ ਮੰਨਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਿਖਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਛੱਡਦੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਰੁੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਢੀਂਡਸਾ ਆਪਣੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਾਲੀ ਛਵੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਕੱਦ ਨਾਲ ਘੁਰਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਰਪੰਚੀ ਤੋਂ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਤੱਕ ਨਿਭਾਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਉਠਾਏ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਢੀਂਡਸਾ ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ ਬਾਖੂਬੀ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਨਾ ਲਗਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਸ੍ਰੀ ਢੀਂਡਸਾ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੋੜਾ ਬਣਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਖਿਲਾਫ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਥਾਪਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਢੀਂਡਸਾ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਮੈਰਾਥਨ ਦੌੜ ਵਾਂਗ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਬਰਨਾਲਾ ਢੀਂਡਸਾ ਧੜੇਬੰਦੀ ਸ੍ਰੀ ਢੀਂਡਸਾ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੈਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਆਸਾਂ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਸਿਆਸੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇਤਾ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਲਈ ਆਮਦ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਲਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਉਮੀਦ ਦਿਵਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਲਾ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇ ਠੱਪੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ।

ਸ੍ਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਅਕਸ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

1999 ਵਿਚ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਬਣੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵੰਡਣਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਦਾ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੈਡਰ ਹੈ।

ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਵੀ 1985 ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਤਕਰੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਅਰੰਭੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਇਸ ਚੋਣ ਦੰਗਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ 'ਦਾਅ' ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੇ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਵੇਲੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ 'ਚਹੇਤੇ' ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਚੱਲੇ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਚਹੇਤੇ' ਬਣ ਕੇ ਜਾਇਜ਼-ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਰਹੇ ਕਈ ਪੁਲਸੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੁਝ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਅੰਜਾਮ 'ਚ ਲਿਆਂਦੇ ਕਿ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਬਾਕੀ ਅਜਿਹੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਚ ਲੰਘੀ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਇਕ ਕੜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ-17 ਦੇ ਮਾਲਖਾਨਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜੁੜ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਚੁਰਾਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਸਲੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਬਤਸ਼ੁਦਾ ਸਾਮਾਨ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਬੀਰ ਜੋ ਸੈਕਟਰ-23 ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, 1999 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਥਾਣੇ ਸੈਕਟਰ-17 'ਚ ਮਾਲਖਾਨੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਈ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਾਲਖਾਨੇ 'ਚੋਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਅਸਲਾ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਮਾਲ ਚੁਰਾ ਕੇ ਵੇਚਿਆ ਪਰ 2003 'ਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਬਾੜੀਏ ਨੂੰ ਮਾਲਖਾਨੇ ਦਾ ਜ਼ਬਤਸ਼ੁਦਾ ਮਾਲ ਵੇਚਦਾ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਸੰਪਰਕਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਮੁਅੱਤਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਆ ਡਟਿਆ ਸੀ।ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣਾ 'ਧੰਦਾ' ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਦਹੇਜ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਕਮਲੇਸ਼ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਬਲਬੀਰ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਜੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਪਏ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਦੇਸੀ-ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਖੀਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ। ਜਿਸ 'ਚ 2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਿਵਾਲਵਰ, 2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਿਸਟਰ ਤੇ 2 ਦੇਸੀ ਕੱਟੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏ.ਕੇ.-47 ਐਲ.ਐਮ.ਜੀ.ਥ੍ਰੀ ਨਾਟ ਥ੍ਰੀ, 32 ਬੋਰ ਤੇ ਰਿਵਾਲਰ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਤੂਸ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਡੂੰਘਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੋਲੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਗਲਤ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਵੇਚੇ ਗਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੋਲੋਂ ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਉਹ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਬਲਬੀਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਨਿਰਾਲਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਗਜ਼ੀ ਪੱਤਰੀ 'ਲਾਹਾ ਟੋਟਾ' ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਹਥਿਆਰ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੰਦਾ।

ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਮਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਤੇ ਕੇਸ ਦੌਰਾਨ ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਉਥੋਂ ਖਿਸਕਾ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿ 80 ਵਸਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਮਹਿਕਮੇ 'ਚ ਤਰਥੱਲੀ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਕਈ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ.ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਲਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ 2 ਦਿਨਾਂ ਰਿਮਾਂਡ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਜੇ ਹੋਰ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਇੰਕਸ਼ਾਫ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ: ਇਥੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਾਕੀ, ਸਾਕਰ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਹੌਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਉਤੇ ਕੁਝ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤੂੰ ਤੂੰ ਮੈਂ ਮੈਂ ਹੋ ਗਈ। ਸਥਿਤੀ ਹੱਥੋਪਾਈ ਦੀ ਨੌਬਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਖਿੱਚੋਤਾਣਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਮਲਾ ਵਿਗੜਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਾਇਰਾ ਬਿਊਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਰਾਜ ਢਿੱਲੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਦੀ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਹੋ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪਲਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹੀ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਭਾਲਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਦੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਹੀ ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਤੱਕ ਦੀ ਨੌਬਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਪਸਾਅ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ 10 ਮਈ ਨੂੰ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ (ਵਿਪਸਾਅ) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਲੋਂ 10 ਮਈ (ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਮਿਲਪੀਟਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਏਗਾ। ਇਹ ਨਵੀਂ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ/ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ (160 ਨਾਰਥ ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਮਿਲਪਿਟਸ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਹੈ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ''ਨੀਲੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਦਾ ਸੇਕ'' ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਇਹ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਡਾ. ਗੁਰੂਮੇਲ ਸਿੱਧੂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਰਤ ਅਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੰਗ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹਨਗੇ। ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਘਾ ਗਾਇਕ ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕੁਝ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰੇਗਾ। ਉਪਰੰਤ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ।

ਅਕਾਡਮੀ ਦੀ ਇਕ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਅਕਾਡਮੀ ਦੀ ਵੈੱਬ-ਸਾਈਟ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਇਸ ਵੈੱਬ-ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਡਮੀ ਨਾਲ ਈਮੇਲ: VIPSA.CA@gmail.com ਰਾਹੀਂ ਰਾਬਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਇਕਾਈ ਦੇ ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਜਗਜੀਤ ਨੌਸ਼ਹਿਰਵੀ (510-676-1565) ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੱਧੂ (510-689-6616) ਤੋਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਦੀ 25ਵੀਂ ਯਾਦ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ: ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਯਾਦ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ 29 ਤੋਂ 31 ਮਈ ਨੂੰ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ 'ਚ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 29 ਮਈ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਅਰੰਭ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ 31 ਤਰੀਖ ਨੂੰ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਥਕ ਬੁਲਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਸਾਰਥਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾ ਬਲੁੰਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ। ਇਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਰਾਊਨ ਪਲਾਜ਼ਾ, ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਵਿਚ 30 ਮਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨ ਪੁੱਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਨਿਆ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਦਰਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਪੰਥਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮੀਟੰਗ ਵਿਚ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੋਗਾ ਨੰਗਲ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਨੇ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਗਾਇਬ ਕੀਤੀ

ਸੰਗਰੂਰ : ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਸ੍ਰੀ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੌਮ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਆਗੂ ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 20 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਲੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾ-ਦਲੀਲ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਘਰ-ਘਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਦਲੀਏ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਇਥੇ ਇਸ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਸਵਾਲੀਆ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀ ਖਾਕ ਬਣਾਓਗੇ?

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਅਤੇ ਮੁੱਤਸਬੀ ਸੋਚ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰੇ ਆਜ਼ਮ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਦੁਹਾਈ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਿਮ, ਇਸਾਈ ਅਤੇ ਰੰਘਰੇਟੇ ਵਰਗ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸੋਚਾਂ ਵਿਰੁਧ ਤੂਫਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਸਹਿਤ ਚੋਣ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਰੋਹ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਕਾਤਲ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਮੋਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਯੁਬਾ ਸਿਟੀ/ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਇਕਾਈ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਬੈਠਕ, ਸਾਊਥ ਗੇਟ ਲਾਇਬਰੇਰੀ-ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ 2 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਈ। ਬੈਠਕ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਗਿਆਸੂ ਨੇ ਸਭਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਾਈ ਅਤੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਭਾ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਚੈਪਟਰ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਬਣਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਇਸ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਘਟ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੈਸਟ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੈਡ ਮਾਸਟਰ ਸ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਕ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੋਨ ਧਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਦੀ ਸਾਂਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਾਹਿਤਕ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ 'ਬਦਲਾ', ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ ਨੇ 'ਨਸ਼ਾ ਆਪੋ ਆਪਣਾ', ਤਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ 'ਪੱਪੀ ਲਵ', ਮਨਜੀਤ ਸ਼ੇਖੋਂ ਨੇ 'ਨਿਪੱਤਰਾ ਰੁਖ' ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਦਲਵੀਰ ਦਿਲ ਨਿਜਰ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜਿਉਤੀ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ, ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ, ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਗਿਆਸੂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ

***ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਹਾਂ-ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ**

-ਫੇਰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ? ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਵੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹੀ ਮੁੰਡਾ ਆ।

***ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਅਜਨਾਲਾ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਗੇ-ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ**

-ਕਿਉਂ? ਉਹਨੂੰ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ?

***ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟੂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨੇਰੀ ਝੁੱਲੀ-ਗੁਰਕੀਰਤ ਕੋਟਲੀ**

-ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਹਨੇਰੀ ਤਾਂ ਝੁੱਲਦੀ ਹੁੰਦੀ ਐ, ਪਰ ਕੋਟਲੀ ਵਾਲਿਓ ਤੂਫਾਨ ਉਦੋਂ ਆਉਂਦੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੇਤੀਆ ਕਾਂਡ ਵਰਗਾ ਕਾਰਾ ਕਰ ਦਏ।

***ਫਿਜ਼ਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਲਿਖੇਗੀ ਕਿਤਾਬ**

-ਸ਼ਰਮ ਲਾਹ'ਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ, ਕੰਜਰਖਾਨੇ 'ਚੋਂ ਵੀ ਪੈਸਾ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਐ।

***ਕਾਸਬ ਨੂੰ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਟੰਗਿਆ ਜਾਵੇ-ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ**

-ਪ੍ਰਗਿਆ ਠਾਕੁਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀਕਾਂਤ ਪਰੋਹਿਤ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖਿਆਲ ਐ?

***ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੌਕਸ-ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲਾ**

-ਚੌਕਸੀ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ! ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਹਵਾ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੀਟਾਣੂ ਮਾਰ ਦੇਣੇ ਐ।

***ਸੀਟੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣੋਂ ਹੱਟ ਜਾ-ਇਕ ਗੀਤ**

-ਜੇ ਆਪਣੀ ਕਰਤੂਤ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਟੰਡੇ ਦੀ ਕੀ ਮਜ਼ਾਲ ਐ ਕਿ ਸੀਟੀ ਮਾਰ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

Toll Free No. (866) 933-3038

*ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਸਸਤੀਆਂ ਤੇ ਬੇਜੋੜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। *ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ। *ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਪੰਜਾਬੀ/ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਟਰੇਨਰ। *ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਲੱਭਣ 'ਚ ਮਦਦ। *ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। *ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫਰੀ। *ਦਸ ਸਪੀਡ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸਪੀਡ ਨਿਊ ਮਾਡਲ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਟੇਰਨਿੰਗ। *ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Call: Kashmir Singh

916-564-3455

4585 Pell Dr. Secramento CA, 95838

For Honest and Reliable

Real Estate Services

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਘਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਜਾਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸੌਦਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Specializing in Bank Repo. And short sales.

Nand S. Brar

Broker Associate

DRE Lic No: 01816328

(916) 501-3974
(916) 344-5453

WestCo Realty
A REAL ESTATE & INVESTMENT GROUP

Email : nandsbrar@gmail.com, www.westcorealty.com

Reliable and Experienced Real Estate Professional

ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਫੋਨ: 209-815-1869

*Bay Area*Tracy *Manteca * Lathrop * Weston Ranch*Stockton *Lodi *Elk Grove *Sacramento *Modesto *Turlock *Brentwood *Antioch * Oakley *Discovery Bay

We Specialize in Bankowned, Foreclosure and Short Sale Homes

ਘਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

We Do Loan Modification and Credit Repair to Save Your Home From Forclosure

Rent 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ
Rent 'ਤੇ ਘਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ

Right Time To Buy For Investers And First Time Home Buyers

REALTY WORLD
Millennium

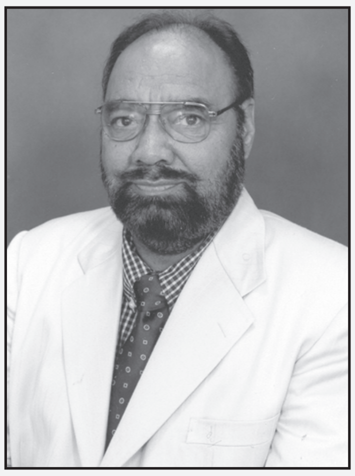

Gurbans Singh Gill
Realtor
11 Years Experiance in Real Estate
e-mail: gurbans@gotracy.com

Fax: 209-836-0706
www.gotracy.com

Gurbans Gill 209-815-1869

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ 218 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ’ਚੋਂ 7 ਚਿੱਟੇ ਅਨਪੜ੍ਹ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕੁੱਲ 218 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 19 ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 58 ਫੀਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੈਨ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 13 ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ 13 ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ 6 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਪੰਜਾਬ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦਰ 8.7% ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਇਹ ਦਰ 15.5% ਹੈ। ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿੱਤਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 49 ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ 22.5% ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਰੈੱਡ ਅਲਰਟ ਹਲਕੇ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਪਰਾਧੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਮੀਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ 17.2 ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ 9.6 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ 9.1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਸਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਿਰ 20.2 ਲੱਖ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਿਰ 17.9 ਲੱਖ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਸਿਰ 15.6 ਲੱਖ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ 19 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 12 ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ, ਇਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਸਪਾ ਨਾਲ, ਇਕ ਦਾ ਪੀ.ਐਲ.ਪੀ. ਨਾਲ, ਇਕ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ, ਇਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਡੀ.ਸੀ.ਪੀ. ਇਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਐਲ.ਜੇ.ਪੀ. ਇਕ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ, ਇਕ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਐਲ.ਬੀ.ਪੀ. ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਖੁਲਾਸਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੱਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚਿੱਟੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ। ਪੰਜ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਉਠਾਉਣਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 21 ਅਤੇ ਮਿਡਲ ਪਾਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 25 ਹੈ। ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ 43 ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ 27 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ।

ਬੀ.ਏ.ਪਾਸ 29 ਅਤੇ 18 ਨੇ ਐਮ.ਏ. ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਂਜ ਚਾਰ ਕੋਲ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੈ। ਲੜ ਰਹੇ ਰਹੇ 27 ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਲੁਕੋ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਉਤਰੇ ਹਨ। ਬਾਕੀਆਂ ‘ਚ 54 ਹੋਰ 31 ਤੋਂ 40 ਦੇ ਅਤੇ 65 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 41 ਤੋਂ 50 ਹੈ। ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧ ਉਮਰ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਅੱਠ ਕੇਸ), ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ (ਤਿੰਨ ਕੇਸ), ਰਜਿੰਦਰ (ਇਕ ਕੇਸ), ਕਰਮ ਸਿੰਘ (ਦੋ ਕੇਸ), ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਦੋ ਕੇਸ), ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਇਕ ਕੇਸ), ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ (ਇਕ ਕੇਸ), ਅਰੁਣ ਸੂਦ (ਇਕ ਕੇਸ) ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਇਕ ਕੇਸ), ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਤਿੰਨ ਕੇਸ), ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ (ਦੋ ਕੇਸ) ਰਿੰਪਲ ਕੁਮਾਰ (ਇਕ ਕੇਸ), ਦੀਪਕ ਜੋਸ਼ੀ (ਇਕ ਕੇਸ), ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਇਕ ਕੇਸ), ਨਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਭਟੌੜੀਆ (ਇਕ ਕੇਸ), ਡਾਕਟਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ (ਇਕ ਕੇਸ), ਰੇਸ਼ਮ ਲਾਲ ਕਾਹਲੋਂ (ਇਕ ਕੇਸ) ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਗਰੇਟਾ (ਇਕ ਕੇਸ) ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਦੀ ਇਕ ਇਕਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ 112 ਹੋਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ‘ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਰਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਮੀਡੀਆ ‘ਚ ਇਹ ਖਬਰਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਧਨਾਢ ਅਤੇ ਬਾਹੂਬਲੀ (ਅਪਰਾਧਕ ਅਕਸ ਵਾਲੇ) ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਹਨ।

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਅਨਪੜ੍ਹ	7
ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ	5
ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ	21
ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ	25
ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ	43
ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ	27
ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ	29
ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ	7
ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ	18
ਡਾਕਟਰੇਟ	4
ਹੋਰ	5
ਅਣ-ਐਲਾਨੇ	27
ਕੁੱਲ	218

ਪਿਛਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ‘ਚੇ 40 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਅਪਰਾਧਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨੇ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ‘ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ (ਏ.ਡੀ.ਆਰ.) ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਤਿਰਲੋਚਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਥੇ 205 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ‘ਚੋਂ 21 ਵਿਰੁਧ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। 110 ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ‘ਚੋਂ 10, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 2, ਇਨੈਲੋ ਦੇ 3 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 2 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਅਪਰਾਧਕ ਪਿਛੋਕੜ ਇਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਏ.ਡੀ.ਆਰ., ਜੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਦੀ ਕੌਮੀ ਚੋਣ ਸੁਧਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ, ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਧਨਾਢਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ 205 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ‘ਚੋਂ 30 ਫੀਸਦੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ, ਜੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਦੀ ਬ੍ਰਾਂਚ ਹੈ, ਨੇ ਵੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ‘ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵੀ 346 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ‘ਚੋਂ 37 (ਮਤਲਬ 10 ਫੀਸਦੀ) ਅਪਰਾਧਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ 22 ਆਜ਼ਾਦ, 2 ਕਾਂਗਰਸੀ, 2 ਭਾਜਪਾ ਦੇ, 2 ਮਾਕਪਾ ਦੇ ਤੇ 9 ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 12 ਵਿਰੁਧ ਹੱਤਿਆ, ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਅਗਵਾ ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਧਨ ਵਸੂਲਣ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਹਨ।

ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੁਧ ਤਾਂ 22 ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ 16 ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ 51 ਕਰੋੜਪਤੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ 16 ਆਜ਼ਾਦ, 15 ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ, 12 ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਤੇ 8 ਬਸਪਾ ਦੇ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 59 ਫੀਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲੀਆਂ ਹਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ

ਜਲੰਧਰ: ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਨ ਮੁਹਾਣੇ 'ਤੇ ਖੜ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਚੋਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਲ ਹੈ, ਉਥੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਖਾਸਾ ਭੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਬਾਰੇ ਇਹ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੱਧਿਓਂ ਵਧ ਮੰਤਰੀ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚੋਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਜੁਆਈ-ਭਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਕੋਲ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ, ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਜਭਾਰ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਾਲੇ ਸਾਹਿਬ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦੀਆਂ ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵੀ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ 'ਨੰਨ੍ਹੀ ਛਾਂ' ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਵਲੋਂ ਐਮ.ਪੀ. ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਦਾ ਭਰਾ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਬੀਤ ਗਏ 'ਤੇ ਪੰਛੀ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਕੇ ਸੋਦਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭ ਆਰੰਭ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੈਰੋਂ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਦਾ ਪੋਤਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਧੀ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਕੈਰੋਂ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚੋਂ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਦਾ ਭਤੀਜ ਜਵਾਈ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਮੁਕਤਸਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹੈ। ਟਕਸਾਲੀ ਮਰਹੂਮ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧੀ ਡਾ. ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਉਹ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੁੜ ਦਾ ਬੇਟਾ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਤੁੜ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਗਏ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ ਵੀ ਤੁੜ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜਵਾਈ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਦੇ ਜਵਾਈ ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਵੀ 1997-2002 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਗਗਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਨੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹਨ।

ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਐਮ.ਪੀ. ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੋਨੀ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸਾਂਸਦ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਿਖਰਲੇ ਆਗੂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਿਹਾ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਦੂਲੋ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਤੀਜੇ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਗੋਪੀ ਚੰਦ, ਰਘੂਨੰਦਨ ਲਾਲ ਭਾਟੀਆ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਰਹੂਮ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧੀ ਗੁਰਕੰਵਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੋਤਾ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਕੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਚੌਧਰੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੁਲੱਥ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹੈ। ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਰਾਣਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੀ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਾਣਾ ਇੰਦਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਧਾਇਕ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਕਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਲਿਸਟ ਹੋਰ ਵੀ ਲੰਬੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬਾਦਲ ਦੇ 4 ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਰਨਾ ਧੜੇ 'ਚ ਗਏ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਐਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬੀਤੀ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਪੁੱਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਤੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਤੇ ਸਿਰੋਪੇ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ।

ਹੰਸ ਵੀ ਗਿੱਲ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੱਲਿਆ ਸੀ?

ਜਲੰਧਰ : ਇਥੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਪਿੰਡ ਧੌਲਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਹੰਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖਫ਼ਾ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ 'ਪੱਤਾ ਪੱਤਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ' ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ

ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ

ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਿੱਲ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹੰਸ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਹੰਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਰਵਾ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ 'ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਜਰੇਗਾ ਕਿਵੇਂ' ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਖਾੜਕੂ ਮੁੰਡੇ ਖਫਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੰਸ 'ਪੱਤਾ-ਪੱਤਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ' ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ 'ਗਲਤੀ' ਸੋਧ ਕੇ 'ਸੋਧ ਹੋਣੋ' ਮਸਾਂ ਬੱਚਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੀ ਅੱਖ 'ਚ ਰੜਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੰਸ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਨਾਮਵਰ ਹਸਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਬਚਾਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ 2500 ਪੰਜਾਬੀ ਧੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਸਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 27 ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 8500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲਿਆਏ ਹਨ। ਜਦਕਿ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧ ਮੁੰਡੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅੱਜ ਵੀ ਰੁਲ ਰਹੇ ਹਨ।

Declare your independence with Solar

Go Solar Today and Save Tomorrow!

With a Grid-Tie System you'll reduce or eliminate your electricity bill, protect against future rate increases, and receive free electricity after your system pays for itself

Call:1800-780-0032

SUPER TRAVEL

847-676-9090

E-mail: supertravel2003@yahoo.com

Lowest Fares With Excellent Service

AMERICAN AIR, CONTINENTAL AIR

JET AIRWAYS DELTA, AIR INDIA, KLM, LUFTHANSA.

For Emergency Call anytime at 847-673-3825

EARLY BIRD SALE!!!!

India $545
London $250

ਡਾਇਮੰਡ ਹੇਅਰ ਕਟਿੰਗ ਸਲੂਨ

ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸਮਾਰਟ ਹੋਣਾ ਹੀ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਧੀਆ ਦਿਖਣਾ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਹੇਅਰ ਕਟਿੰਗ ਤੇ ਆਪਣੀ ਦੱਖ ਹੋਰ ਸੋਹਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜ ਹੀ ਮਿਲੋ ਮਿਸਟਰ ਟੋਨੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਡੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਯੂ ਕੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਬਾਰਬਰ ਨੇ।

TONY
26655 Mission Blvd. Hayward, CA 94544

For men, women & Children

Make-up
Hair cut
Perm
Hair styler

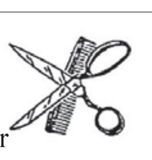

Color
Facial, Threading
Bridal Make-up
Body Art (Henna)

Wednesday thru Monday 10 am to 7pm, Sunday 11 am to 6.00 pm Tuesday closed

Ph: 510-582-2472 Cell: (510) 825-0820

Realtor & Mortgage Specialist
Bay Area & Central Valley

ਚੰਗੀ ਜੁਗਤਤ-ਚਿੰਤਾ ਮੁਕਤਤ

ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੋ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਘਰ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖ਼ਤ' (ਸੇਵਾ 10 ਡਾਲਰ)

ਘਰ, ਹੋਟਲ, ਮੋਟਲ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਲਿੱਕਰ ਸਟੋਰ, ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਬਿਜਨਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ-ਵੇਚਣ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਜੁਗਤ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾ ਮੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

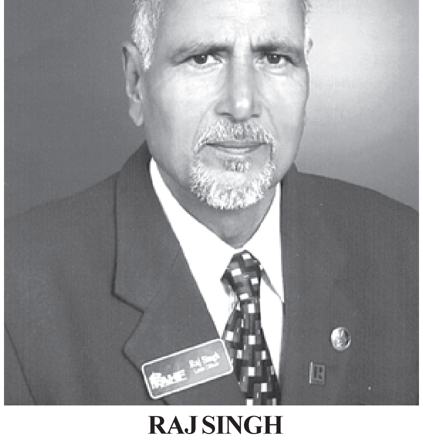

RAJ SINGH
M.A., M.Ed Retd. Principal
Realtor & Financial Adviser
Lic#01776459 & OG22467

ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜੇ ਜ਼ਬਤ ਘਰ ਤੇ ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਵਾਲੇ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਸਮੇਂ ਅੱਵਲ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Refinance, Home Loan, SBA Loan
(All at Best Rates)

RAJ SINGH

Cell:510-452-7370

Notary Free

30 ਸਾਲਾ ਲੋਨ 10 ਜਾਂ 15 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੇਤੀ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

MISSIONPEAK BROKERS, INC.

46560 Fremont Blvd. Suite #111 Fremont, CA 94538
singhrajpaul@yahoo.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 9 ਮਈ, 2009

ਬੈਲ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਖੋਤੇ ਦੇ ਕੇਵਲ ਦੁਲੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਆਦਮੀ ਦੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪਾਕਿ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਕ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੜਬੜਗ੍ਰਸਤ ਓੜਕਰਜ਼ਈ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਜ਼ੀਆ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਥੋਂ ਆਪਣਾ ਡੰਡਾ ਡੇਰਾ ਚੁੱਕ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਗੈਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜਜ਼ੀਆ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਜ਼ੀਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹਿਣ ਉੱਪਰ ਲੰਘੀ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਘਰ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਜਜ਼ੀਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਜੁਟਾਉਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖੇਤਰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਿਰਫ 67 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕੇ। ਓੜਕਰਜ਼ਈ ਦੇ ਕਾਸਿਮ ਖੇਲ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ ਖੇਲ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ 8 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਨਿਲਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਕਬੀਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਵਾਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਬਾਮਿਆਨ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਹਿ ਕੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸਾਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਗੈਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੁਆਲ ਅਕਸਰ ਉੱਠਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਕੌਮੀ ਤਹਿਰੀਕਾਂ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹਾਲੇ ਹੱਲ ਹੋਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਥੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਅਤੇ ਤਹਿਰੀਕਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਜੇਹਾਦ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਹ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਹੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪਸੰਦ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਰਵਾਇਤਾਂ ਹਨ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਬਹੁਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। 1947 ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਗੈਰਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਹ ਖਿੱਤਾ ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਕ ਬੋਧੀ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਥੇ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਇਸਲਾਮਿਕ ਪਸਾਰਾ ਸੂਫੀ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕ ਭੇਡ ਬੱਕਰੀਆਂ ਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਆਜੜੀ ਜਾਂ ਕਿਸਾਨ ਹਨ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਬੇਹੱਦ ਗਰੀਬ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਵਪਾਰੀ ਸਿੱਖ ਤਬਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਮੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬਾਰ ਵੀ ਪੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਧਾਰਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤਬਕਾ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਤਬਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੰਜ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਉੱਠਿਆ ਇਹ ਰੋਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥ ਦਾ ਲਬਾਦਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਖਾੜਕੂ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਵੇਲੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਸੂਦਖੋਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾਜ਼ੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਉਥੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੂਦਖੋਰ ਜਮਾਤ ਸਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਆਮ ਜਰਮਨ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।

ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧਤਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਨਸਲੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਜਾੜਾ ਕਤਈ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਬਕਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਣਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੱਡੇ ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਂਜ ਇਹ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਚੱਲਦਿਆਂ ਇਸ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਫੌਰੀ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਂਜ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਉੱਪਰ ਨਜ਼ਰ ਟਿਕਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹੇ ਜਾਣੇ ਬੜੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਐਨ ਉਸ ਵਕਤ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਵਿੱਢੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਪੈਂਤੜਾ ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰਨ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੰਸਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਟੇਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬਹਾਨਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

–ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਡੱਡੂ-ਛੜੱਪੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ

ਪਰਸੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਕੱਲ੍ਹ ਸੀ ਹੋਰ ਪਾਸੇ,
ਕੱਲ੍ਹ ਜਾਣਗੇ ਕਿੱਧਰ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਗਿਰਗਿਟ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬਦਲਦੇ ਰੰਗ ਛੇਤੀ,
ਆਉਂਦੀ ਸੰਗ ਨਾ ਹੋਊ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਕਹਿ ਕੇ ਦੁਸ਼ਟ, ਫਿਰ ਦੇਵਤਾ ਝੱਟ ਆਖਣ,
ਕਰਦੈ ਕੌਣ ਯਕੀਨ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਕਿਹੜਾ ਮੂੰਹ ਲੈ ਪਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ,
ਪਿਓ, ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਕਿਉਂ? ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਬੇ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਟੱਪ-ਟਪੂਸੀਆਂ ਨੂੰ,
ਰੱਬ ਦੇਖਦਾ ਹੋਊ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!
ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਜੋ ਡੱਡੂ-ਛੜੱਪਿਆਂ ਨੂੰ,
ਦੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ? ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ!

ਪਾਰਟੀ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ

ਸ਼ਮੀ ਸਰੀਨ

ਕਦੇ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਸੇਵਾ ਦਾ ਜਰੀਆ ਰਹੀ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਹੁਣ ਤਿਜ਼ਾਰਤ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਸਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਵਿਚ ਜੁਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਸੁਧਾਰ ਫਾਈਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉੱਡ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਆਯੋਗ ਨੇ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਖਰਚ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰ ਰੱਖੀ ਹੈ ਪਰ ਇੰਨੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਵਕਫੇ ਮਗਰੋਂ ਦੁੱਗੁਣੀ ਚੌਗੁਣੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਨਿਜੀ ਕਾਰ!

ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਰਗ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਘੱਟ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਹਵਾ ਮਤਦਾਨ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਰਵ-ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦਾ। ਸੁਖਦ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਠੱਗੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੋਟਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਗਰਮੀ, ਸਰਦੀ ਜਾਂ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਤਦਾਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਮਤਦਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਕਸਰ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਨਾ-ਕਾਬਿਲ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੰਸਦ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਤਦਾਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚੁਣਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੁਣ ਪੈਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਟਿਕਣ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ, ਲਾਲਚ, ਲਾਠੀ, ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਧਰਮ, ਗੁੱਟ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਵੋਟ ਹਥਿਆਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਦੀ ਲੜਾਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਵਿਚ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਪਰ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਇਹ ਲੜਾਈ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਤਰਫਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਨੀਤਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਥੋੜੀ ਅਲੱਗ ਸੋਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੱਤਾਰੂੜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਵਾਮਪੰਥੀ ਦਲਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਓ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਗਠਬੰਧਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 13 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਕਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਣ ਬਹੁਮਤ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਵੰਡ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਲਗਦਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅੱਠ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਦਮ ਤੇ ਇਕੱਲੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਠਜੋੜ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਰੁਪਏ ਕਿੱਲੋ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਮਾਹ 25 ਕਿਲੋ ਚੌਲ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਕ ਕਦਮ ਹੋਰ ਅਗੇ ਵਧਦਿਆਂ ਦੋ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿੱਲੋ ਕਣਕ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਹਿਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖਾਦ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦਰਕਾਰ ਹੈ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ? ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਮਲਟੀਪਲੈਕਸਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬ, ਭੂਮੀਹੀਣ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਰਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਧਵਰਗੀ ਕਿਸਾਨ ਟੁੱਟ ਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਧਲੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਲਾਇਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸਦੇ ਚੱਲਦੇ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਕੰਗਾਲੀ ਦੇ ਨਰਕ ਵਿਚ ਗਿਰਦੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਦੂਰ-ਦਰਾਜ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾਂ-ਮਾਤਰ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਉਥੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲਗਾਤਾਰ ਗਹਿਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਨਦਾਰਦ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰੀਏ? ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕੀ ਵੋਟ ਹੀ ਨਾ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਥਨੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਫਰਕ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਸਾਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਜਿਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਗੁਜਰਨ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਖੇਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਬਣੀਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੱਜਦੀ ਹੋਵੇ।

ਫੂਕ-ਫੂਕ ਕੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਫੀਚਰ ਸਰਵਿਸ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸੌ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿ ਸੈਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਜਾਂ ਅਲਕਾਇਦਾ ਵਰਗੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਫੌਜ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੰਨਣ ਦੀ ਭਰਮ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਨਪ ਰਹੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਸਹੀ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਅਨੁਭਵ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਹਾਲੇ ਕਿਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਹਨ? ਉਸ ਫੌਜ ਦੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਏਨਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ? ਜਾਂ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਭੁਰਭੁਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?

ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਫੌਜ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਤੋਂ ਮਹਿਜ ਸਵਾ ਸੌ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਆ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨੇਰ ਤੋਂ ਖਦੇੜਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿੱਦਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਹਕੀਕੀ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਹਨ? ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਮੱਧਯੁਗੀ ਡ੍ਰੈਸ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜਜ਼ੀਆ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜਜ਼ੀਆ ਨਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਿਰਫ ਫੌਜੀ ਪਹਿਲੂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਨਾਗਰਿਕ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਉਨੇ ਹੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਨੁਪੂਰਕ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਖਿਲਾਫ ਰਣਨੀਤਕ ਸ਼ਸਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪਾਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਓਬਾਮਾ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਸੈਨੇਟ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 50 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਫ-ਪਾਕਿ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੜੇ ਫੂਕ-ਫੂਕ ਕੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕੌਣ ਹਨ, ਉਥੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੇ ਚੱਲਦੇ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਬਸੰਮਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਲੈ ਲਓ, ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੋਕ-ਝੋਕ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਏ? ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗਾ ਨੇਤਾ ਵੀ ਫੂਕ-ਫੂਕ ਕੇ ਕਦਮ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ, ਜਿਹੜਾ 2004 ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਮਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰੇਗਾ?

ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ?

ਸਿਧਾਰਥ ਭਾਟੀਆ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਮਾਕਪਾ ਦੇ ਦੋ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੁੱਧਾਦੇਬ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਨਵ-ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਬਣਨ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਕੀ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਇਹ ਇੰਨਾ ਬੁਰਾ ਹੋਵੇਗਾ?

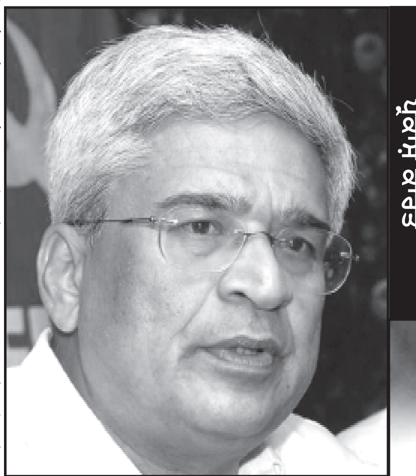

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ

ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕੌਣ ਹਨ, ਉਥੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਬਸੰਮਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਤੁਣਕ-ਮਿਜਾਜ਼ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਲੈ ਲਓ, ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੋਕ-ਝੋਕ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਏ, ਨੀਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗਾ ਨੇਤਾ ਵੀ ਫੂਕ-ਫੂਕ ਕੇ ਕਦਮ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ, ਜਿਹੜਾ 2004 ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਮਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ? ਜਾਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰੇਗਾ?

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਮਾਇਆਵਤੀ, ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ, ਜੈਲਲਿਤਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਇਸ ਹੋੜ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿੰਦੇ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲਿਤ ਪਹਿਚਾਣ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਕ ਹੈ) ਵਰਗੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਨਵੇਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੋਰ ਜੁੜ ਗਏ ਹਨ। ਮਾਕਪਾ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਇਸ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਦੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਕਈ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ (ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛਿਓਂ) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਗੱਲ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਕੁਝ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰ ਲਈ ਦੋਪੱਖੀ ਅਤੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਅੰਜ਼ਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਏ। ਮਾਕਪਾ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ।

ਜਯੋਤੀ ਬਸੂ

ਕਿਤੇ ਇਸੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਕਰਸ਼ਣ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵੀ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤਾਂ ਨੀਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੰਟਰੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਕਪਾ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਨਣ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਮਾਕਪਾ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ 35 ਤੋਂ 50 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਇਹ ਛੋਟੇ ਖੇਤਰੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਉਂ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗੀ।

ਕੋਈ ਮਾਕਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੰਪਨੀ ਜਗਤ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੰਕੇ ਵੀ ਉਠ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿੱਦਾਂ ਚਲਾਏਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 'ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ' ਅਜਿਹਾ ਮੰਤਰ ਹੈ ਕਿ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਈ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਚਲਾ ਜਾਏਗਾ। ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ 'ਦੇਖ ਲਓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੰਦੀਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਿੰਗੂਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲਿਆ!' ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਮਾਕਪਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁੱਧਾਦੇਬ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਜਾਂ ਨਵ-ਵਿਵਹਾਰਿਕਤਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਖੂਬੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਕਪਾ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਅਣਛੋਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਥੇ ਸਾਂਸਦ ਤਾਂ ਭੇਜਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਭਾਰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣਾ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਅਲੱਗ ਗੱਲ। ਦੂਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਮਾਕਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਧ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਵੱਜੋ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਕਪਾ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਪਾਰਟੀ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਵੀ ਉੱਚੀ ਛਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਲਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੂਰਤੇ-ਹਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਕਪਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਤੀਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼

ਕਾਬੁਲ ਦੇ ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਭਾਰਤ

ਵੇਦਪ੍ਰਤਾਪ ਵੈਦਿਕ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਚੋਣ ਦੰਗਲ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। 20 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਚੋਣ ਅਪ੍ਰੈਲ-ਮਈ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਦੀ ਮਿਆਦ 21 ਮਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਰਜ਼ਈ ਨੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ, ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ, ਅਯੋਗ ਤਿਆਰੀ ਆਦਿ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਰੌਲਾ ਮਚਾਇਆ, ਪਰ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਦਰਜਨ ਭਰ ਨਾਮੀ ਗਰਾਮੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ, ਜੋ ਹਾਲੇ ਦੋ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਜ਼ਈ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ। ਕੁਝ ਹਾਲੇ ਸਿਰਫ ਸਾਂਸਦ ਹਨ, ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਕਦਮ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਸਾਲ ਵਿਚ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਓਬਾਮਾ ਜਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਦੱਸੋ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ? ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੌਣ ਬਚਾਏਗਾ? ਕੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਏਗਾ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਫਗਾਨ ਨੇਤਾ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਨਾ ਅੱਗੇ ਦੀ ਸੋਚਣ ਦੀ ਫੁਰਸਤ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ।

ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ। ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਓਬਾਮਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰਜ਼ਈ ਨੂੰ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਹਟਵਾ ਦੇਣਗੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜਲਮਈ ਖਲੀਲਜਾਦ ਜਾਂ ਅਲੀ ਜਲਾਲੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ। ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਓਬਾਮਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰਜ਼ਈ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਟਾ ਦੇਣਗੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜਲਮਈ ਖਲੀਲਜਾਦ ਜਾਂ ਅਲੀ ਜਲਾਲੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖਲੀਲਜਾਦ ਅਫਗਾਨ ਹੈ, ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ, ਕਾਬੁਲ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਜਦੂਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕੂਟਨੀਤਕ ਥੰਮ੍ਹ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲਾਲੀ ਕਰਜ਼ਈ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ। ਡੇਢ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਜਲਾਲੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਜ਼ਰੂਰ ਲੜਨਗੇ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਅਬਦੁਲਾ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਅਹਦੀ, ਬਸ਼ਰ ਦੋਸਤ, ਅਸ਼ਰਫ ਗਨੀ, ਦਾਊਦ ਸੁਲਤਾਨਜਈ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਅਬਦੁੱਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਸ਼ੀਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਕਾਰਨ ਪਠਾਨ ਅਤੇ ਤਾਜਿਕ ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਇਥੇ ਜਾਤ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੰਸ਼ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਲਾਂ-ਫਲਾਂ ਦਾ ਵੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਉਹ ਪਠਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਜਿਕ ਹੈ, ਉਜ਼ਬੇਕ ਹੈ ਜਾਂ ਹਜਾਰਾ ਹੈ? ਪਠਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਹੜਾ ਪਠਾਨ ਹੈ? ਮੁਹੰਮਦ ਜਦਈ ਹੈ ਕਿ ਗਿਲਜਈ ਹੈ ਕਿ ਨੂਰਜਈ ਹੈ ਕਿ ਪੋਪਲਜਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕਿਹੜੇ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਹੈ? ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੀ ਲੋਕ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫਾਰਸੀ, ਪਸ਼ਤੋ, ਉਜਬੇਕੀ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਵਿਰੁਧ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਡਾ. ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਰਜ਼ਈ ਪੋਪਲਜਈ ਪਠਾਨ ਹਨ, ਪਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਵੰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਯੂਨਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ-ਕੱਲ ਅਫਗਾਨ ਲੋਕਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ।

ਇਸ ਵਾਰੀ ਕਰਜ਼ਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਿਲਕੁਲ ਢਿੱਲਾ ਹੈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ, ਬੇਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਰਜ਼ਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਂ ਤਾਂ ਡਾ. ਅਬਦੁਲਾ ਜਬਹੇ-ਮਿੱਲੀ (ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੋਰਚੇ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਜ਼ੋਖਿਮ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬੁਰਹਾਨੁਦੀਨ ਰੱਬਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਰਜਨ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਅਬਦੁੱਲਾ ਦੀ ਲੱਤ ਕੌਣ ਕਦੋਂ ਘਸੀਟੇਗਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਉਦਾਂ ਵੀ ਕਰਜ਼ਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਦ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਧਾਰਨ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਉਣਗੇ? ਉਦਾਂ ਨੱਬੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਿਰਫ ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਖਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਘੰਟੇ ਕੁ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜ ਸੱਤ ਮਿੰਟ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੁੱਛਦੇ ਰਹੇ।

ਕਰਜ਼ਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸ਼ਾਸਕ ਹਨ। ਕਾਬੁਲ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਡਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਵਸੂਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਕਰਜ਼ਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਰਜ਼ਈ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗੈਰ ਪਠਾਨ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਸਾਰੇ ਪਠਾਨਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਏਗੀ?

ਤਾਲਿਬਾਨ ਕਮੋਬੇਸ਼ ਪਠਾਨ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਵੇ, ਚੋਣ ਲੜੇ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਜਾਣ ਤਾਂ ਰਾਜ ਕਰਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਕੀ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਘੱਟ ਵਧ ਲਕੀਰ ਦੀ ਫਕੀਰ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲਗਭਗ 6000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਬੋਹੜ 'ਤੇ ਚੁੜੇਲਾਂ ਨੱਚੀਆਂ!

ਲਿਖਤੁਮ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਥਨ ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਜਾਂ ਵਾਰਤਕ ਲੇਖਕ ਦਾ ਘੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਕ ਚਿੱਤਰ, ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਜੇ ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ-ਪੇਂਡੂ ਘਰ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਚਪੱਟ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹਰੀ ਭਰੀ ਨਿੰਮ ਦਾ ਦਰਖ਼ਤ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ-ਗੂੜ੍ਹੀ ਛਾਂ ਹੇਠ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਸਣ ਤੇ ਸੁਣੱਕੜੇ ਦੇ ਬੁਣੇ ਹੋਏ ਮੰਜੇ ਡੱਠੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਨਿੰਮ ਉੱਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਰੌਣਕ ਲਾਈ ਹੋਈ ਐ-ਨਿੰਮ ਦੇ ਇਕ ਮੋਟੇ ਟਾਹਣ ਨਾਲ ਪੀਂਘ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ-ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿਚੀਂ 'ਤੇਰੀ ਵਾਰੀ-ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ' ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲੜਦੀਆਂ ਝਗੜਦੀਆਂ ਇਕ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਪੀਂਘ ਦਾ ਰੱਸਾ ਖੋਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ - ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੱਚੀ ਖੁਰਲ੍ਹੀ ਤੇ ਬੱਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਾਵਾਂ ਮੱਝਾਂ ਜੁਗਾਲੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਨੇ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਟੇ-ਵੱਛੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਥਣਾਂ ਵਲ ਦੇਖ ਦੇਖ ਤੀਘੜ ਰਹੇ ਨੇ- ਪੱਛੋਂ ਦੀ ਪੌਣ ਰੁਮਕ ਰਹੀ ਹੈ - ਇਕ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜ 'ਚ ਬੈਠੇ ਸਾਡੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੋਲ ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡ ਰਾਣੇਵਾਲ ਦਾ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਪੂ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਆ ਬੈਠਾ ਹੈ- ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਬਾਬੇ ਨੂੰ 'ਸਾ-ਸਰੀ-ਕਾਲ' ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜਦੇ ਹਾਂ'....ਐਸੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਚਿਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਤਾਂ ਕੀ, ਅੱਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹਨ!

ਪੂਣੀ 'ਚੋਂ ਤੰਦ ਕੱਢਣ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰੀਏ- ਇਹ ਲਾਜਵਰ ਲਾਏ ਹੋਏ ਚਿੱਟੀ ਕਮੀਜ਼ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਚਾਦਰੇ ਵਾਲਾ ਬਾਪੂ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਜਦ ਕਦੀ ਸਾਡੇ ਘਰੇ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਭੂਤ-ਚੁੜੇਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਂਗੇ। "ਭਾਈ ਮੱਲਿਉ, ਆਹ 'ਢਿੱਡ ਫੂਕਣੀ' ਨਾ ਬਣਾਇਉ।" ਚਾਹ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਖੀਸੇ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਪਤਾਸਾ ਦੇਣਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈਣ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਪਤਾਸੇ ਫੜ ਕੇ ਰੌਲ਼ਾ ਪਾਉਣਾ- "ਬਾਬਾ, ਉਹ ਗੱਲ ਸੁਣਾ, ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਨੱਚਦੀਆਂ ਦੇਖਣ ਗਏ ਸੀ?" ਕੋਲ ਬੈਠਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਪਿੱਠਾਂ ਪਲੋਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ 'ਹਾ-ਹਾ-ਹਾ' ਕਰਕੇ ਹੱਸਣਾ- "ਆਹ ਤੁਹਾਡਾ ਭਾਪਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਈ ਤੀ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦਾ ਨਾਚ ਦੇਖਣ ਗਿਆ, ਸਾਡਾ ਮੋਹਰੀ ਤਾਂ ਇਹੋ ਬਣਿਆ ਤੀ....ਇਹਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਕਿੱਦਾਂ ਹੋਈ ਤੀ?"

ਸਰੋਤੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਖੇ, ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਹਾਲ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ, ਇਕ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਣੇਵਾਲੀਆ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਸੁਣਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਐਸਾ 'ਕਹਾਣੀ-ਵਕਤਾ' ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। 'ਚੁੜੇਲਾਂ ਦਾ ਡਾਂਸ' ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਰਹੱਸ-ਭਰਪੂਰ ਕਥਾ ਸੁਣਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਭੂਤਾਂ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਦਾ ਲੈਕਚਰਾਰ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਗਵੱਈਏ, ਵਿਚ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਨ੍ਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਕੋਲੋਂ ਕਥਾ ਦੀ ਤੰਦ ਫੜੀ ਜਾਣੀ।

".....ਘੁੱਪ ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ, ਹੱਥ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਦਿਸੇ, ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ-ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੰਨਾਟਾ!...ਖੜਾਕ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਅਸੀਂ ਚਾਰੇ-ਪੰਜੇ ਜਣੇ ਦੱਬੇ ਪੈਰੀਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰ ਰਹੇ ਸਾਂ.... ਉੱਚੀ ਵੱਟ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਜਿਹੜਾ 'ਨਜ਼ਾਰਾ' ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਓਹ ਸਾਡਿਆ ਰੱਬਾ! ਬੋਹੜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇਕ ਪਾਸਿਉਂ 'ਲੈਟ' ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਦੌੜੇ, ਉੱਧਰੋਂ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦੀ ਆਵੇ!! ਨਾਲੇ-ਨਾਲ ਧਮਾਲਾਂ ਪੈਣ, ਢੋਲਕੀ ਵੱਜੇ, ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਐਨ ਸੁਣਨ!....ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਸੂਤੇ ਗਏ-ਜਿੱਦਾਂ ਪ੍ਰਾਣ ਈ ਮੁੱਕ ਗਏ ਹੋਣ....।"

ਟ੍ਰੇਲਰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਂਗ ਬਾਪੂ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਇੰਨਾ ਕੁ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ ਜਿਹਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਬਾਪ ਵਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗਣਾ। ਜਿੰਨ-ਭੂਤ-ਚੁੜੇਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੁਣ ਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੀਂਘ ਛੱਡ ਮੰਜਿਆਂ ਦੀ ਪੈਂਦ ਉੱਪਰ ਆ ਬਹਿਣਾ। ਅੱਖਾਂ ਅੱਡੀ ਬੈਠੇ ਇਸ ਸ੍ਰੋਤਾ-ਮੰਡਲ ਸਾਹਮਣੇ ਫਿਰ ਭਾਈਆ ਜੀ, 'ਅਲੌਕਿਕ ਕਥਾ' ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਬਿਆਨਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ-

ਰੌਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਇਹ। ਰਾਣੇਵਾਲ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਅਸਮਾਨਪੁਰ ਵਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਗੋਹਰੀ ਉੱਪਰ, ਰਾਣੇਵਾਲ ਤੇ ਅਸਮਾਨਪੁਰ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਭਾਰਾ ਪੁਰਾਣਾ ਬੋਹੜ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਥੱਲਿਉਂ ਤੰਗ ਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਲੰਘਦਾ ਸੀ ਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਏ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਉੱਚਾ ਸਰਕੜਾ, ਝਾੜ ਝੂੰਡਾ, ਕੰਡਿਆਲੇ ਮਲ੍ਹੇ ਦੇਖ ਕੇ, ਇਥੇ ਦਿਨੇ ਵੀ ਭੈਅ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬੋਹੜ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਇਕ ਬੇ-ਅਬਾਦ ਪਿਆ ਖੂਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਰਾਹੀ-ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨਾਲ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਤੇ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਕਤਲੋ-ਗਾਰਤ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਥੋਂ ਇਕ ਲਾਸ਼ ਵੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਇਸ ਥਾਂ ਦੀ 'ਬੀਟਣੀ' ਕਰਕੇ ਅੱਲ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬੋਹੜ ਨੂੰ ਵੀ 'ਬੀਟਣੀ ਵਾਲਾ ਬੋਹੜ' ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਲਾਕੇ ਭਰ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਾਫੀ ਧੁੰਮੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਬੀਟਣੀ ਵਾਲੇ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ ਚੁੜੇਲਾਂ-ਭੂਤਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 'ਕੱਲੇ-ਦੁਕੱਲੇ ਰਾਹੀ ਦਾ ਖੂਨ ਚੂਸ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਥੋਂ ਲੋਕੀਂ ਥਰ ਥਰ ਕੰਬਦੇ ਲੰਘਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅੱਖੀਂ ਕਦੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖਿਆ। ਬੱਸ ਮੂੰਹੋਂ-ਮੂੰਹੀਂ ਕਹਾਣੀਆਂ-ਤੁਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਬੀਟਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੁਣੀਆਂ-ਸੁਣਾਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ, ਮੇਰਾ ਆਪਣੇ ਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹਿਸ-ਮੁਬਹਿਸਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਸਦਕਾ ਇੰਨਾ ਕੁ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਚੁੜੇਲਾਂ-ਭੂਤ ਸਭ ਮਨ ਦੇ ਵਹਿਮ ਹਨ। ਲੋਟੂ ਚੇਲਿਆਂ, ਜੋਗੀ-ਜੋਗੜਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤੋਰੀ-ਫੁਲਕਾ ਚੱਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਿੰਨ-ਭੂਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਜਦਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਏ-ਗਏ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਟਹਿਲ-ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਘਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਭੂਮੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਵੱਸਣ ਵਾਲੇ ਅਸਲ ਚੁੜੇਲਾਂ-ਭੂਤਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਬਾਈ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਹੋਣੀ ਬੀਟਣੀ ਵਾਲੇ ਬੋਹੜ 'ਤੇ ਐਸਾ ਅਦਭੁੱਤ ਸੀਨ ਦੇਖਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ....!

"ਮੱਲਿਉ, ਇਕ ਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੀ ਹਾਜਤ ਲਈ ਉੱਠਿਆ।" ਹੁਣ ਬਾਪੂ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਸੰਭਾਲੀ "ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਨਾਚ-ਗਾਣੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪਈ। ਜਦ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੀਟਣੀ ਵਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਬੋਹੜ ਉੱਪਰ ਪਈ 'ਤਾ ਥੱਈਆ - ਤਾ ਥੱਈਆ' ਹੋਵੇ। ਵਾਜੇ ਵੱਜਣ!, ਬੋਹੜ ਦੇ ਇਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ਤੱਕ 'ਲੈਟ' ਨੱਠੀ ਫਿਰੇ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਜੀ ਸਰੀਰ ਝੂਠਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਹ ਕੌਤਕ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਠਾ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ!....ਲਉ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਆ ਕੇ ਗਿਆਨੀ (ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਅੱਗਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅੱਖੀਂ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਦੇਖ ਲੈਂਦਾ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਯਕੀਨ ਕਰਦਾ।...ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਅੜ ਗਏ, ਇਹ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ!... ਆਖਰ ਗੱਲ ਇਥੇ ਮੁੱਕੀ ਕਿ ਜਿਸ ਰਾਤ ਹੁਣ ਬੀਟਣੀ ਦੇ ਬੋਹੜ ਉੱਪਰ ਚੁੜੇਲਾਂ ਨੱਚਣ, ਅਸੀਂ ਗਿਆਨੀ ਨੂੰ ਰਾਣੇਵਾਲ ਲਿਜਾ ਕੇ ਦਿਖਾਈਏ....!"

ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਕ ਰਾਤ ਰਾਣੇਵਾਲ ਤੋਂ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਏ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਨੂੰ ਆ ਉਠਾਇਆ। ਹੁਣ ਭਾਈਆ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਲਿਆ ਕੇ, ਇਸ ਅਨੋਖੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਵਲ ਲਿਜਾਂਦੇ। "ਜਦ ਜੀ ਮੈਂ ਗਿਆ ਉਥੇ, ਇਹ ਪੰਜ-ਛੇ ਜਣੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕੁੱਨੂੰ ਨਾਲ ਛਹਿ ਲਾ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਵਲ ਨਿਗਾਹਾਂ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੇ। ਫੁਸ-ਫੁਸ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੋਢੇ ਨੂੰ ਹਲੂਣਦਿਆਂ ਕਿਹਾ- 'ਔਹ ਦੇਖ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਆ ਹੁੰਦੈ!'....ਬੋਹੜ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਤ੍ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਗਏ! ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀਨ-ਢੋਲਕੀ ਦੀ ਧੱਪ-ਧੱਪ ਸੁਣੇ- ਬੋਹੜ ਦੇ ਟਾਹਣਿਆਂ ਵਿਚ ਇਧਰ-ਉਧਰ 'ਲੈਟ' ਭੱਜੀ ਫਿਰੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਪਾਸਿਉਂ ਹਵਾ ਦਾ ਬੁੱਲਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ਰਾ ਉੱਚੀ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਅਜਬ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਵੀ ਮੂੰਹ ਤਾਂ ਅੱਡਿਆ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਲੇਕਿਨ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਇਹ 'ਵਾਜ ਉੱਠੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ! ਪੰਜ-ਦਸ ਮਿੰਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਚੁੜੇਲ-ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਕੱਟਾ-ਕੱਟੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਏ!

ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕੁੱਨੂੰ ਓਹਲੇ ਬਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਕੁੱਛ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਪਾਂ ਇਹ ਤਾਂ ਦੇਖ ਲਈਏ ਕਿ ਇਹ ਚੁੜੇਲਾਂ-ਭੂਤਨੇ ਹੁੰਦੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ? ਜੇ ਮੇਰੀ ਮੰਨੋਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕਿਰਪਾਨਾਂ, ਗੰਡਾਸੀਆਂ, ਬਰਛੇ ਲੈ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਨੂੰ ਚੱਲੀਏ। ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਹਰੇ ਮੈਂ ਹੋਵਾਂਗਾ!"

"ਗਿਆਨੀ, ਤੈਂ ਸਾਨੂੰ ਅਣਿਆਈ ਮੌਤੇ ਮਰਵਾਉਣਾ?" ਬਾਈ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰੀਂ ਇਕੱਠੇ ਈ ਬੋਲੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਡਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਜਨਮ-ਸਾਖੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਾਰੋ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਿੱਖ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਕਲਯੁਗ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ 'ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਏਗੀ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਸੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰੋ, ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਮੂਲ-ਮੰਤਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦਾ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਤੁਰੇ ਆਇਉ। ਕੋਈ ਹਬ੍ਹੀ-ਨਬ੍ਹੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਸੀਂ ਤਕੜੇ ਹੋਵੋ!

ਲਉ ਜੀ, ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਕਬੂਲਦਿਆਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੀਟਣੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਮਨ ਕਰੜਾ ਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਕੰਬਦੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ 'ਵਾ..ਹਿ...ਗੁ...ਰੂ' ਕਹਿ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਲੀਡਰ' ਬਣ ਕੇ ਮੈਂ ਤੁਰ ਤਾਂ ਪਿਆ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ, ਪਰ ਬੀਟਣੀ ਦੇ ਬੋਹੜ ਦੇ ਟਾਹਣਿਆਂ 'ਚ ਘੁੰਮਦੀ ਲੈਟ ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਉੱਧਰੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਵੀ ਲੱਤਾਂ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਮਨ ਵਿਚ ਆਵੇ ਕਿ ਭਲਾ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਚੁੜੇਲਾਂ-ਭੂਤਨੇ ਬੋਹੜ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਗਲ ਪੈ ਗਏ, ਫਿਰ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਪਛਤਾਵਾ ਵੀ ਆਵੇ ਕਿ ਮੰਨ ਲਉ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਿੱਕਲੀ, ਫੇਰ ਕਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨ-ਭੂਤਨਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਹਟ ਜਾਣੈ? ਐਵੇਂ ਪੰਗਾ ਈ ਲਿਆ! ਪਰ ਮੈਂ ਜੱਕੋ-ਤੱਕੋ ਕਰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਦੇਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਕਾਲੀ-ਬੋਲੀ ਰਾਤ ਅਸੀਂ ਤੁਰ ਪਏ ਬੀਟਣੀ ਦੇ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ ਨੂੰ, ਜਿਥੋਂ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਲੰਘਦਿਆਂ ਵੀ ਲੋਕੀਂ ਖੌਫ਼ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਪੁੱਟੀਏ ਪੈਰ ਅਸੀਂ ਮੋਹਰੇ ਨੂੰ, ਪਰ ਜਾਣ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ! ਪਰ ਸਿਰੜ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਡਾ ਜਥਾ ਤੁਰਿਆ ਰਿਹਾ। ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਸਰ-ਸਰਾਹਟ ਸੁਣ ਕੇ ਜੇ ਕੋਈ ਚਿੜੀ-ਪਰਿੰਦਾ 'ਸੂਅ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਉਡਦਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਬੋਹੜ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚੁੜੇਲ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਆਈ ਹੈ! ਬੇ-ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਹੌਸਲੇ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸੀਂ ਕੱਛੂ ਵਾਂਗ ਤੁਰਦੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਤੇ ਬੋਹੜ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਸਲਾ ਦੋ-ਚੌਂਹ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਰਾਤ ਦੇ ਸੰਨਾਟੇ 'ਚ ਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਹੋਰ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਛੈਣੇ ਵੱਜਦੇ ਵੀ ਸੁਣਨ ਲੱਗ ਪਏ! ਪਰ ਅਸੀਂ ਤੁਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

ਜਦ ਬੋਹੜ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਖੇਤ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ, ਮੈਂ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਖੁਸ਼ਕ ਹੋ ਰਹੇ ਗਲੇ ਵਿਚੋਂ ਝੂਠ-ਮੂਠ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੇਖਿਉ, ਗੱਲ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਈ ਨਿਕਲੂ! ਨਾਲ ਹੀ ਜੇਰਾ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਕ ਰੋੜਾ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਸਾਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੋਹੜ ਵਲ ਵਗਾਹ ਮਾਰਿਆ। ਬੋਹੜ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਝਾੜ-ਝੂੰਡਿਆਂ 'ਚ ਰੋੜਾ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਕਈ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀ-ਜਨੌਰ ਇਕੋ ਦਮ ਫੁੱਰਰ ਕਰਕੇ ਉੜ ਪਏ। ਬੋਹੜ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਕੁਝ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਖੰਭ ਫੜ-ਫੜਾਏ ਤੇ 'ਘੀਚ-ਘੀਚ' ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਈਆਂ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਗਿਰਝਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਗਾਉਣ-ਵਜਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਬਾ-ਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਰਹੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ 'ਸ਼ੱਕ' ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਰੋੜਾ ਵੱਜਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਜੇ ਭੂਤਾਂ ਨੇ ਵਾਜੇ-ਢੋਲਕੀਆਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ 'ਗੜਬੜ' ਹੈ।

ਰਾਣੇਵਾਲ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਦੇ ਮੋੜ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਕੋ ਲੈਵਲ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਗੇ ਇਕਦਮ ਢਲਾਣ ਹੈ। ਸੋ ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦੌੜ ਕੇ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ!

ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੋਹੜ ਉੱਪਰ ਤਾਂ ਸੁੰਨ-ਮ-ਸਾਨ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਟਿੱਬੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਸੋਇਤੇ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਪਿੜਾਂ ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਰਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਜ਼ਰੇ ਵਿਚ ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਨਚਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਸ਼ਾਲਚੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ਾਲਾਂ ਫੜ ਕੇ ਨਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਧਰੋਂ-ਉਧਰੋਂ ਭੱਜੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਢੋਲਕੀ, ਵਾਜੇ ਤੇ ਛੈਣੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ।

ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ ਦੋਹਰੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਾਈਆ ਜੀ ਤੇ ਬਾਪੂ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਸਾਨੂੰ 'ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ' ਦਾ ਰਹੱਸ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਦੱਸਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਿੰਡ ਰਾਣੇਵਾਲ, ਸੋਇਤਾ ਤੇ ਬੀਟਣੀ ਵਾਲਾ ਬੋਹੜ, ਇਕੋ ਸੇਧ ਵਿਚ ਸਨ।

ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ ਇਕ ਹੀ ਲੈਵਲ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੋਹੜ ਨੀਵੇਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਬੋਹੜ ਦੀ ਭਾਰੀ ਛਤਰੀ, ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੈਵਲ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਸੰਨ 47 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਇਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰੰਘੜ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਅਕਸਰ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਲਈ ਕੰਜਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਜ਼ਰੇ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੋ ਰਾਣੇਵਾਲ ਦੀ ਸਾਈਡ ਤੋਂ ਸੋਇਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਿੜਾਂ ਵਿਚ ਬਲਦੀਆਂ ਮਸ਼ਾਲਾਂ ਇਉਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਬੀਟਣੀ ਵਾਲੇ ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਤਰੀ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਹਾਂ, ਮੁਜਰੇ ਵਿਚ ਨੱਚਦੀਆਂ, ਕੰਜਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਭੂਤਨੀਆਂ ਜਾਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਕਹਿ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹੋ! ਪਰ ਇਹ ਜਿਊਂਦੀਆਂ ਜਾਗਦੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਸਨ, ਉਹ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਬਾਪੂ ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਅੰਤਿਕਾ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਦਾ ਲੇਖਕ ਸੰਨ 73-74 ਵਿਚ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੋ ਵੇਲੇ ਇਸੇ ਬੀਟਣੀ 'ਚੋਂ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਲੰਘਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੋਹੜ ਵੀ ਵੱਢਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮਲ੍ਹੇ-ਝਾੜੀਆਂ ਸਾਫ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਖੂਹ ਪੂਰ ਕੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕੱਚੀ ਗੋਹਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਪੱਕੀ ਸੜਕੇ ਬਚੀਆਂ ਖੁਚੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਧਰ ਦੌੜ ਗਈਆਂ!

> ***ਇਕ ਰਾਤ ਰਾਣੇ ਵਾਲ ਤੋਂ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਏ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਨੂੰ ਆ ਉਠਾਇਆ। ਹੁਣ ਭਾਈਆ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਲਿਆ ਕੇ, ਇਸ ਅਨੋਖੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਵਲ ਲਿਜਾਂਦੇ। "ਜਦ ਜੀ ਮੈਂ ਗਿਆ ਉਥੇ, ਇਹ ਪੰਜ-ਛੇ ਜਣੇ ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਕੁੱਨੂੰ ਨਾਲ ਛਹਿ ਲਾ ਕੇ ਬੀਟਣੀ ਵਲ ਨਿਗਾਹਾਂ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੇ। ਫੁਸ-ਫੁਸ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੋਢੇ ਨੂੰ ਹਲੂਣਦਿਆਂ ਕਿਹਾ- 'ਔਹ ਦੇਖ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਆ ਹੁੰਦੈ!'....ਬੋਹੜ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਤ੍ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਗਏ! ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀਨ-ਢੋਲਕੀ ਦੀ ਧੱਪ-ਧੱਪ ਸੁਣੇ। ਬੋਹੜ ਦੇ ਟਾਹਣਿਆਂ ਵਿਚ ਇਧਰ-ਉਧਰ 'ਲੈਟ' ਭੱਜੀ ਫਿਰੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਪਾਸਿਉਂ ਹਵਾ ਦਾ ਬੁੱਲਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ਰਾ ਉੱਚੀ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਅਜਬ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਵੀ ਮੂੰਹ ਤਾਂ ਅੱਡਿਆ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਲੇਕਿਨ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਇਹ 'ਵਾਜ਼ ਉੱਠੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ! ਪੰਜ-ਦਸ ਮਿੰਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਚੁੜੇਲ-ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਕੱਟਾ-ਕੱਟੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਏ!***

ਕਾਵਿ-ਮੰਚ

ਛੱਡ ਈਰਖਾ ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਨਫਰਤ,
ਨਾ ਮਰਨ ਤੇ ਜਨਮ ਸੁਆਰ ਆਪਣਾ
ਛਲ ਕਪਟ ਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ,
ਕਾਹਨੂੰ ਕਰਦਾ ਏਂ ਜਨਮ ਖੁਆਰ ਆਪਣਾ।
ਭੈਣਾਂ ਭਾਈਆਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਨਾ ਕਰੀਂ ਬੀਬਾ,
ਭੈਣ ਭਾਈ ਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਯਾਰ ਆਪਣਾ।
ਅੰਦਰੋਂ ਖੁਸ਼ਕ ਨੇ ਮੇਵੇ ਦੇ ਵਾਂਗ ਸਾਰੇ,
ਉਤੋਂ ਉਤੋਂ ਜਤਾਉਂਦੇ ਨੇ ਪਿਆਰ ਆਪਣਾ।
ਡਰ ਡਰ ਕੇ ਕਾਸ ਨੂੰ ਮਰੀ ਜਾਨਾ,
ਅਣਖ ਨਾਲ ਜੀਊਣ ਦਾ ਵਲ ਸਿੱਖ ਲੈ।
ਅਣਖ ਰੱਖੀਂ, ਅਕੜਾ ਕੇ ਧੌਣ ਚੱਲੀਂ,
ਤਣ ਕੇ ਤੁਰੀਂ ਨਾ ਕੱਢੀ ਗਰੂਰ ਦਿਲ 'ਚੋਂ।
ਨਾਲੇ ਸਿੱਖ ਮਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਪੀੜ ਹਰਨੀ
ਫੱਟ ਜਿਗਰ ਦੇ ਸੀਣ ਦਾ ਵਲ ਸਿੱਖ ਲੈ।

-ਮਾਸਟਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ

ਮਾਰੂਥਲ ਤੇ ਚਸ਼ਮਾ

ਮਾਰੂਥਲ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ,
ਪਾਣੀ ਦਾ ਚਸ਼ਮਾ ਚਲਾ ਦਿਉ।
ਤਪਸ਼ ਸੱਸੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ,
ਕੋਈ ਤਾਂ ਘਟਾ ਦਿਉ।
ਪੈੜ ਸੱਸੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ,
ਰੇਤ ਤੋਂ ਮਿਟ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਚਾਹੇ,
ਊਠਾਂ ਦੀ ਪੈੜ ਵੇਖ ਹੀ,
ਕੋਈ ਯਾਦ ਪੱਥਰ ਲਾ ਦਿਉ।
ਅੱਜ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ,
ਤਪਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਵਾਂਗ ਹੋਈ,
ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਸੀਨੇ ਸਾੜਦਾ,
ਜ਼ਰਾ ਰੋਕੋ ਤੇ ਸਮਝਾ ਦਿਉ।
ਸੇਜ ਸੱਸੀ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ,
ਸਾੜਤੀ ਊਠਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ,
ਬਲੋਚਾਂ ਤੋਂ ਪੁੰਨਣ ਨੂੰ,
ਇਕ ਰਾਤ ਲਈ ਛੁਡਾ ਦਿਉ।
ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਤੇ,
ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਨਾ ਕਿਤੇ,
ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਮਾਰੂਥਲ 'ਤੇ ਹੀ,
ਜੱਜ ਕੋਈ ਬਿਠਾ ਦਿਉ।
ਕੁਝ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੇ ਮਾਰੂਥਲ 'ਤੇ
ਰੁੱਖ ਲਾਏ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ,
ਪਾਣੀ ਜਰਾ ਕੁ ਪਾ ਦਿਉ।
ਸੱਸੀ ਤੇ ਤਰਸ ਕਰਦਾ ਏ ਦਿਲੋਂ,
ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ 'ਕਮਲ' ,
ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਸੱਸੀ-ਪੁੰਨੂ ਨੂੰ
ਇਕ ਵਾਰ ਮਿਲਾ ਦਿਉ।

-ਕਮਲ ਬੰਗਾ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ

ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ’ਤੇ ਇਕ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਦੇਵੇਗਾ 51,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ (ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ): ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ, ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਚਿੜੀ ਦੀ ਅੱਖ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਬਾਦਲ-ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੂੰਹ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ-ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਨਿੱਤਰੇ ਹੋਏ ਸੰਜੀਦਾ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਯੁਵਰਾਜ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮੋਹ-ਭਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ।

ਉਕਤ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਓਹਾਇਓ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ 51000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਗਦ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇਗਾ।

ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਡੇਟਨ (ਓਹਾਇਓ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਸ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਬੰਗਾ (ਨੇੜੇ ਸ਼ਾਹ ਕੋਟ) ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਬਾਦਲ-ਦਲ ‘ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਕੇ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ‘ਨਿਜੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ’ ਬਣਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਮੇਰੇ ਜਿਹੇ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਦਲ ਤੋਂ ਬਦ-ਜਨ ਹੋ ਕੇ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਚਾਹਤ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਸੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਜਨ-ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕ-ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਉਪਰੰਤ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕਦ-ਕਾਠ ਅਤੇ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਹੋਰ ਵਧਣਗੇ।

‘ਨਾਗਣ ਬਣਜੂੰ’ ਵਾਲੀ ਗਾਇਕਾ ਦਵਿੰਦਰ ਦਿਓਲ

ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕੈਸਿਟ ‘ਨਾਗਣ ਬਣਜੂੰ’ ਰਾਹੀਂ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਹੋਈ ਗਾਇਕਾ ਦਵਿੰਦਰ ਦਿਓਲ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਅ ਕਰਨ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਹ 2005 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸ਼ੋਅ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਛੇ ਕੈਸਿਟਾਂ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ‘ਨਾਗਣ ਬਣਜੂੰ’, ‘ਲਵ’, ‘ਦਿਲ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ’ ਅਤੇ ‘ਦਿਲ ਜਾਨੀਆ’ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੋਲੋ ਕੈਸਿਟਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਊਟ ਕੈਸਿਟ ‘ਜਸ਼ਨ-2005’ ਅਤੇ ‘ਜਸ਼ਨ-2009’ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ। ਦਵਿੰਦਰ ਦੀ ਪਲੇਠੀ ਕੈਸਿਟ ‘ਨਾਗਣ ਬਣਜੂੰ’ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਗੀਤ ਕਾਫੀ ਮਕਬੂਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਖਾਸਕਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ, ਮੁਹਾਲੀ, ਰੋਪੜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਡੇਰਾਬਸੀ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ‘ਤੂੰ ਬਣ ਕੇ ਸਪੇਰਾ ਕਿਤੋਂ ਆ, ਵੇ ਮੈਂ ਨਾਗਣ ਬਣਜੂੰ’ ਬਹੁਤ ਵੱਜਿਆ। ਇਸ ਗੀਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕੈਸਿਟਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ‘ਵੰਗਾਂ...ਵੰਗਾਂ’, ‘ਜਿਊਣਾ ਮੌੜ’, ‘ਚਿੱਠੀਆਂ ਪਿਆਰ ਵਾਲੀਆਂ’, ‘ਦਿਲ ਜਾਨੀਆ’, ‘ਵਿਰਸਾ’, ‘ਤੂੰ ਭੰਗੜੇ ਦਾ ਕੈਪਟਨ’, ‘ਮੁੰਡਿਆ ਸੰਧੂਰੀ ਪੱਗ ਵਾਲਿਆ’, ‘ਜੁੱਤੀ ਚੂੰ ਚੂੰ ਕਰਦੀ ਆ’, ‘ਦਿਲ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ’ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੀਤ ਚਰਚਿਤ ਹੋਏ ਤੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਉਭਰਦੀ ਗਾਇਕਾ ਦਾ ਨਾਂ ਬਣਨ ਲੱਗਾ। ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਵਿਚ ਮਕਬੂਲ ਹੋਏ ਦਵਿੰਦਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਜੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟ ਗਈ ਹੈ।

ਦਵਿੰਦਰ ਦਿਓਲ ਆਪਣੇ ਸੁਰੀਲੇ ਗਲੇ, ਰਿਆਜ਼ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੌਲੀ ਉਮਰੇ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਪਿੜ ‘ਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਫਲ ਗਾਇਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2005 ਵਿਚ ਈ.ਟੀ.ਸੀ. ਚੈਨਲ ਅਤੇ ਜ਼ੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਬੈਸਟ ਫੀਮੇਲ ਫੋਕ ਵੋਕਲ’ ਐਡਾਰਡ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਲ 2008 ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਬੈਸਟ ਫੀਮੇਲ ਪੌਪ ਵੋਕਲ’ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਾਗਿਰਦੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਪਾਲ ਸੁੱਖ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰਿਆ ਤੇ ਸੰਵਾਰਿਆ ਹੈ। ਉਂਜ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ/ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਣ ਲਈ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸੈਣੀ ਨੇ ਉਚੇਚਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਤਾ। ਦਿਓਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਸਿਟ ਕਲਚਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਗਾਇਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤਦ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਕੈਸਿਟ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਵੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੇਲ ਸੈਣੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕੇਵਲ ਮਾਲੀ ਇਮਦਾਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਬਣਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਦਿੱਤਾ- ਭਾਵੇਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਿਆਂ ‘ਚ ਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ‘ਚ ਸ਼ੋਅ ਕਰਨੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ‘ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੈਸਿਟਾਂ ਗੁਰਮੇਲ ਸੈਣੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਖਾਸ ਹੈ ਕਿ ਦਵਿੰਦਰ ਦਿਓਲ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਕੈਸਿਟਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਗੁਰਮੇਲ ਨੇ ਹੀ ਲਿਖੇ। ਦੋਵੇਂ ਕੈਸਿਟਾਂ ਕਾਫੀ ਚੱਲੀਆਂ ਤੇ ਗੁਰਮੇਲ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਵੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਹੋਈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਜੰਮੀ-ਪਲੀ ਇਸ ਗਾਇਕਾ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਸੁਰ-ਸਾਧਨਾ ਕੀਤੀ। ਦਵਿੰਦਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੈਡਮ ਸੁਧਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੋ. ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਉਸ ਦੇ ਗਾਇਕਾ ਬਣਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਸਿੱਧ ਹੋਈ। ਦਵਿੰਦਰ ਦਾ ਜਨਮ ਸਵਰਗੀ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਾਇਕ ਬਣਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰਮੇਲ ਸੈਣੀ: ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਬਰਟਾਣਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਗੁਰਮੇਲ ਸੈਣੀ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡੀਲਰ ਹੈ ਪਰ ਗੀਤ ਰਚਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਵਿੰਦਰ ਦਿਓਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਾਇਕ ਨਾਜਰ ਮਾਹੀ ਤੇ ਗਰਿੰਦਰ ਗਿੰਦਾ ਦੀਆਂ ਕੈਸਿਟਾਂ ਵੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ।

ਮਿਲਾਪੜੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਗੁਰਮੇਲ ਕੋਈ ਵੀਹ ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ’ਚ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਦਾ ਕੌਂਸਲਰ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

– ਬਿਊਰੋ

Bob Lynn Edwards, Jr.

Attorney at Law

Over 17 Years Handling Family Law Cases in Fremont, California, All Aspects of Divorce Including Child Support, Child Custody, Spousal Support, Property Division, Restraining Orders, Modification of Support, Etc.

Free Initial Consultation

Ph:510-770-0500

www.BobEdwards.com

3869 Peralta Boulevard, Fremont CA 94536-3712

To Advertise with Punjab Times call:847-359-0746

Attention Business Owners!!

Are You Worried About Your Business When You`re Not There?

Are Worries Keeping You Awake?

Watch Your Business AnyTime Any Place.

NO PAYMENTS For 3 Months

Financing & Lease Options For 12, 24, 36 Months Available.

For A Free Estimate Call Sidhu 209-495-3905

ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ, ਸਹੀ ਕੰਮ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਬਿਜਨਸ ’ਤੇ ਸਿਕਿਉਰਟੀ ਸਿਸਟਮ ਲਵਾਓ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ

DVR UNLIMITED

Sidhu 209-495-3905 www.dvrunlimited.com

SINGH PINLESS COMMUNICATION

SINGH PINLESS COMMUNICATION

NO Hidden Charges / Connection Fee / Montly Fee / Rental Fee / Other Charges

www.singhpinless.com

(ਇਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਫੋਨ ਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ) ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਡਾਲਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸੈਲ ਫੋਨ, ਘਰ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਫੋਨ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜਿੰਨੇ ਮਰਜੀ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਐਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਇਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਇਕ ਮਿੰਟ ਹੀ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਣ ਤੇ ਪੂਰੀ ਕਾਲ ਹਿਸਟਰੀ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

$100 ਵਿੱਚ 79 ਘੰਟੇ

2.1¢ Per Minute

ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਰਤੀਆ ਸਸਤੀ ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਲੈਂਡ ਲਾਈਨ ਤੇ 2.4 ਸੈਂਟ (69 ਘੰਟੇ 30 ਮਿੰਟ)

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

PUNJABI HERITAGE ORGANIZATION
formerly
Punjabi Business & Culture Center
Proudly Presents
ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ 2009
Participating Teams
BHANGRA REMIX
MDS BHARGRA
(JUNIOR GROUP)
MVP BHANGRA GROUP
BJX
(JUNIOR GROUP)
GABRU PUNJAB DE
Participating Teams
FBI BHANGRA GROUP
DHIYAN DHIYAANIYAN
MDS BHANGRA
(SENIOR GROUP)
BJX BHANGRA
(SENIOR GROUP)
BAKERSFIELD
GIDHA GROUP
Gurlej Akhtar
Jelly
Ravinder Grewal
Rana Ranbir
Harinder Sandhu
Davinder Deol
Vaisakhi Mela 2009
Show Host by :
Jaswant Shaad
Sunday, May 10th, 2009
ENTRY FREE
Door Open At 1:00 PM
@ Rabobank Convention Center,
Full Day Family Fun Bangra & Gidha Teams
1001 Truxtun Ave, Bakersfield CA 93301
Tight Security, No Video Recording Allowed
Event Sponsors
Easy Pay
CREDIT & DEBIT CARD PROCESSING CORP.
SINGH PINLESS COMMUNICATION
MANDEEP SINGH MANN 661-889-1927
KLEIN-DENATALE-GOLDNER
COOPER-ROSENLIEB & KIMBALL-LLP
A FULL SERVICE LAW FIRM
Tel : 661-395-1000 www.kleinlaw.com
24 SEVEN TRAVEL PLAZA / GOLD RUSH MORTGAGE
Ajit S. Bhattal Preet Bhathal
Magoo's Pizza
Nirmal S. Gill
GILL EXPRESS INC.
Jatinder S. Gill & Sons
ARCO AM/PM & FARMS
DHILLON ENTERPRISES
Ajmer Singh, Jarnail Singh,
Gurcharan Singh, Sukhminder Singh
DOSANJH BROS. FARMS,
Parmjit Dosanjh, Kulwinder Dosanjh,
Baljit Dosanjh, Narinder Dosanjh,
Diamond Sponsors
DNG FARMS
Parkash Gill MD & Anne Gill MD
Famoso Nut Co / Blue Sky Sales
Bruce Beretta, Gary Cross
North Valley Nut Co
Dinesh Bajaj,
Treehouse California Almonds
Bill Najjar
Sukh & Bani Farms
Golden Valley Enterprises
Parmjit S. Sidhu
Gold Sponsors
Mariah Conutry Inc. / Mission Bank / Farm Credit West / San Joaquin Bank / Ajitpal S. Tiwana MD / Palwinder S. Shergill / Coldwell Banker
Gurpal Singh
Bakersfield
Bakersfield
Bakersfield
Rejuvenique Aesthetics Medical Skin & Laser Center,
Vikram Reddy
Kern Machinery Companies / Berchtold Equipment Company / Mohinder S. Johal
SUPPORTERS
Vinod Kamboj, Balwinder S. Brar, Personal Ag Management, Baljit S. Nirwan, Sulakhan S. Rai, Baljit S. Dhaliwal, Balvir S. Shergill, Deepa S. Dhesee, Gillson Jewellers, Kuljit S. Ghuman, Harry S. Bhullar, Harinder S. Bains, Balwant Singh, Bahadur S. Shergill, Satti S. Sanghera, ISU Insurance Services (Jay Davda), Simplot Soil Solutions, West Valley Farming, M & M Farm Labor Services, Davinder S. Bains, Tanjit Singh, Manmit Singh, Paul Singh, Sukhpal Singh, Soni Jewellers, Balvir Singh, Parmjit Singh Rishi Challana, Bhangoo Bros. (Palm Liquor), Gurdev Singh, Sukhmandar S. Samra, Sikh Farms, Lakhvir Singh, Amrik Singh.
& For more Information
Catering by : TAJ MAHAL
Pinder Dhillon 661-301-7870
Babbu 510-557-9670
Shiara S Dhindsa 661-703-6664
Nindy Dosanjh 661-333-3530
Designed by : CG 661-703-8795

ਪੁਸਤਕ 'ਉਧਾਰ ਲਏ ਪਰਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ' ਅਤੇ 'ਬਾਬਾ ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ' ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਯੂਬਾ-ਸਿਟੀ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋਂ, ਸਟਾਕਟਨ ਅਤੇ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਕਿਡੈਂਗੋ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਤ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਉਧਾਰ ਲਏ ਪਰਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ', ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਘਣਗਸ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਬਾਬਾ ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ' ਪ੍ਰਿੰ. ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ।

ਪੁਸਤਕ 'ਉਧਾਰ ਲਏ ਪਰਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ' ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਧਾਰ ਲਏ ਪਰਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ' ਦੇ ਸਪਾਂਸਰ ਕੈਪਟਨ ਮਹਿਤਾ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਟਾਰ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਰਿਐਲਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਬਣੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਹੰਭਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ 4 ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਵਿਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਨੇ ਪੁਸਤਕ 'ਬਾਬਾ ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ' ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਬਾਬਾ ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ।

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਡਾ. ਸਵਰਾਜ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੰਕਟ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਉਭਾਰ' ਬਾਰੇ ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰਿੰ. ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ, ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਪੰਧੇਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਘਣਗਸ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਰਾਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਅਤੇ ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਗਿਆਸੂ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖ਼ਮੀ, ਕਮਲ ਬੰਗਾ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਹਰਭਜਨ ਢਿੱਲੋਂ, ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ, ਐਚ.ਪੀ. ਭੁੱਲਰ, ਮੇਜਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਦਲੇਰ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਘਣਗਸ, ਅਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ ਅਤੇ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਅਭੀਤਾਬ ਸੈਣੀ ਨੇ ਭੰਗੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਦਲੇਰ ਨੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਮਰਹੂਮ ਕਵੀਸ਼ਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਾਰਸ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਾਸਟਰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੋਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਸੰਗੀਤ ਵੱਜਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ

ਮੁੰਬਈ : ਬਾਲੀਵੁਡ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਅੰਧੇਰੀ ਸਥਿਤ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਘੀ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਤੜਕੇ ਤਕ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਵਜਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਯੋਜਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਰਕਮ ਵਜੋਂ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਆਯੋਜਕ ਰਾਜ ਮੁਹੰਮਦ ਬਸ਼ੀਰ ਨੂੰ ਲੰਘੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਇਥੋਂ ਦੀ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੜਕੇ ਢਾਈ ਵਜੇ ਤਕ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚੋਂ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਸੰਗੀਤ ਵਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਗੀਤ ਬੰਦ ਕਰਵਾਇਆ।

ਇੰਨੀ ਕੁ ਬਾਤ

ਫਲ ਫਰੂਟਾਂ ਦੇ ਜਾਏ

ਡਾਇਨਿੰਗ ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਪਏ ਫਰੂਟ ਬੇਹੇ ਤੋਂ ਬੇਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਗਲਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਕੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਲੋਂ ਧੱਸਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਤੇ ਸੇਬਾਂ ਵਿਚ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਟਾਕੀਆਂ। ਅੰਗੂਰ ਢਿੱਲੇ ਪੈ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਸੰਤਰੇ ਪਿਚਕਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਵਿਚ ਲੁਕੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਾਅ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੇ ਇਹ ਫਲ ਫਰੂਟ ਹੁਣ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਭਿੰਨੀ ਭਿੰਨੀ ਵਾਸ਼ਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਮੰਦ ਮੰਦ ਮੁਸ਼ਕ ਛੱਡਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅਗਲਾ ਪੜਾਉ ਸੜਿਹਾਂਦ ਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਡੰਪਸਟਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਆਵਾਂ।

ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ

ਆਖਰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਖਾਧੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨਗੇ, ਹਫ਼ਤਾ ਤਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਇੰਝ ਮਸਤ ਪਿਆਂ ਨੂੰ। ਅਕਸਰ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਫਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਏ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਜਹਾਨ ਭਰ ਦੇ ਭਾਂਤ ਸਭਾਂਤੇ ਫਲ ਜਿਵੇਂ ਨੈਕਟਰੀਨ, ਕਿਵੀ, ਗਰੇਪਫਰੂਟ, ਲੋਗਾਨ, ਐਵੋਕੇਡੋ, ਸਟਰਾਬੈਰੀ, ਏਸ਼ੀਅਨ ਪੀਅਰ ਆਦਿ ਲਿਆ ਲਿਆ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਅੱਗੇ ਧਰੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਇਹ ਫਰੂਟ ਭਿਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮਜਾਲ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਝਾਕ ਵੀ ਜਾਣ। ਬਹੁਤੀ ਕੁਤੇਖਾਣੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਕ ਅਧ ਚੈਰੀ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲੈਣਗੇ, ਜੀ ਭਰਕੇ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਕਾਲਜੇ ਵਿਚ ਠੰਡ ਪਵੇ ਤੇ ਪੈਸੇ ਮੁੜਦੇ ਲੱਗਣ। ਇਸ ਨਿਆਮਤ ਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸ ਦੱਸ ਕੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਿਰ ਠੀਕਰੀਆਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਕੱਖੋਂ ਹੌਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਟੀਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੀਦਿਆਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਦਾ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਚਲਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਗੱਲ ਕੀ ਹਰ ਦਮ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ, ਅਭਿਗਿਆਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਖੇਲ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੇਲੀਆ ਬੁਧੀ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਅਟਕਦੀ ਕਿ ਫਲ ਫਰੂਟ ਸਾਡੇ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਸਰੀਰਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਵਿਟਾਮਿਨਾਂ, ਲੂਣਾਂ ਤੇ ਫਾਈਬਰ ਦੀ ਖਾਣ ਹਨ। ਏਨਾ ਖੇਹ ਸੁਆਹ ਜੋ ਖਾਈਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮਨਫੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਫਲਾਂ ਵਿਚਲੇ ਐਂਟੀ-ਆਕਸੀਡੈਂਟ ਹੀ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ। 'ਇੱਕ ਸੇਬ ਰੋਜ਼ ਖਾਓ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾਓ' ਦਾ ਮਹਾਂ ਕਥਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਆਦਮ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੱਵਾ ਸਮੇਤ ਖੁਦ ਤਾਂ ਸੇਬ ਤੋੜਨ ਸਦਕਾ ਬਹਿਸ਼ਤ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਹੀ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਸੰਤਾਨ-ਦਰ-ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਭੀ ਸਦੀਵੀ ਕੰਮ ਦੇ ਸਰਾਪ ਵਿਚ ਫਸਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਂਜ ਇਹ ਨਿਆਣੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਉਤੇ ਲਿਖੇ ਇਨਗਰੈਡੀਐਂਟ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣਗੇ।

ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਪਿਉ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਛਕਦਾ ਇਹ ਨਿਆਮਤ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਕਿ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਅਸਾਂ ਫਰੂਟ ਦੀ ਏਨੀਂ ਡੰਝ ਲਾਹ ਛੱਡੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਨਾ ਮਨ ਵਿਚ ਲਾਲਸਾ ਰਹੀ ਹੈ ਨਾ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਲੋੜ। ਫਰੂਟ ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਮਨ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਰੀਰ ਸੱਬਰਕੱਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਲਿਆ ਹੀ ਫਲ ਫਰੂਟਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ 'ਤੇ ਹਾਂ। ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਘਰਦੇ ਬਾਹਲਾ ਫਰੂਟ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਾ ਦੁਧ ਘਿਉ ਦਾ ਸੀ। ਫਲ ਫਰੂਟ ਤਾਂ ਬੀਮਾਰਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਲਈ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਤੇ ਵਿਤ ਮੁਜਬ ਮਹੀਨੇ ਦੋ ਮਹੀਨੀਂ ਸਬਜ਼ੀ ਵੇਚਣ ਆਏ ਖੁਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਇਕ ਅਧਾ ਕੇਲਾ ਛੱਲੀ, ਸੁੰਡੀਆਂ ਵਾਲਾ ਜੀਵੰਤ ਅਮਰੂਦ, ਜਾਂ ਢਿਲਾ ਮੱਠਾ ਸੰਤਰਾ ਜਿਸ ਦੀ ਇਕ ਅੱਧੀ ਫਾੜੀ ਹੀ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਲੈ ਹੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਬਰਸਾਤ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਇਕ ਅਧਾ ਟਪਕਾ ਅੰਬ ਵੀ ਨਸੀਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਉਂਜ ਇੱਕ ਅੰਬ ਦਾ ਵੀ ਆਪਾਂ ਪੂਰਾ ਕਚੂਮਰ ਕਢਦੇ ਸਾਂ। ਜਦ ਸਾਰਾ ਰਸ ਤੇ ਗੁੱਦਾ ਚੂਪ ਹੋ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਗਿਟਕ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਭੇਂ ਭੇਂ ਕੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚੂਸੀ ਜਾਣੀ, ਉਸਨੂੰ ਛੱਲੀ ਦੇ ਗੁੱਲ ਵਰਗਾ ਚਿੱਟਾ ਤੇ ਖੁਸਰੇ ਦੀ ਅੱਡੀ ਵਰਗਾ ਮੁਲਾਇਮ ਕਰ ਛੱਡਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ "ਆਮ ਕੇ ਆਮ ਗੁਠਲੀਓਂ ਕੇ ਦਾਮ" ਜਦ ਗੁਠਲੀਆਂ ਦੇ ਹੀ ਦਾਮ ਹਨ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਅਸਲੀ "ਆਮਿਓ ਰਸ" ਇਸ ਦੀ ਗਿਟਕ ਦੇ ਅੰਦਰਲੀ ਗੁਠਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਦਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਵੱਡੀ ਤਰਕੀਬ ਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਹੀ ਝਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਅੰਬ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਵੱਡੇ ਗੁਣਾਂ ਸਦਕਾ ਇਸ ਨੂੰ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵੀ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਊਂ ਇਸ ਕੀ ਨਜ਼ਾਕਤੋਂ ਪਰ, ਇਹ ਜਹਾਜੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੀ ਝੁਰੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸੇ ਦੇ ਅਚਾਰ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਦੇ ਕੇ ਤੋਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਲੁਗਾਠ ਵਰਗਾ ਚੱਠੂ ਜਿਹਾ ਫਲ। ਕਿਆ ਬਾਤ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਵੀ। ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਾਖ-ਦਿਲ ਨਾਨਾ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਲੁਗਾਠਾਂ ਦਾ ਭੂਰਾ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਾ ਮਲਕ ਦੇਣੀਂ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਫਲ ਦੀ ਬੰਟੇ ਜਿੱਡੀ ਲਾਖੀ ਗਿਟਕ ਦੁਆਲੇ ਨਹੁੰ ਮਾਤਰ ਗੁੱਦਾ ਤਾਂ ਜਾਣੋਂ ਇਸਦੇ ਕੋਝੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਲਕੋਣ ਲਈ ਹੀ ਸੀ। ਲਾ ਪਾ ਕੇ ਪੂਰੇ ਲਿਫਾਫੇ ਵਿਚ ਇਕ ਗਾਜਰ ਜਿੰਨਾ ਖਾਣਯੋਗ ਮਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮਾਂ ਨੇ ਟੱਪ ਟੱਪ ਕੇ ਕਹਿਣਾ, 'ਦੇਖੋ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਨਾ ਫਲ ਫਰੂਟ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ, ਜ਼ਰਾ ਉਸ ਦੇ ਨਹਾਉਣ ਦਾ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਪੱਤੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋ!'

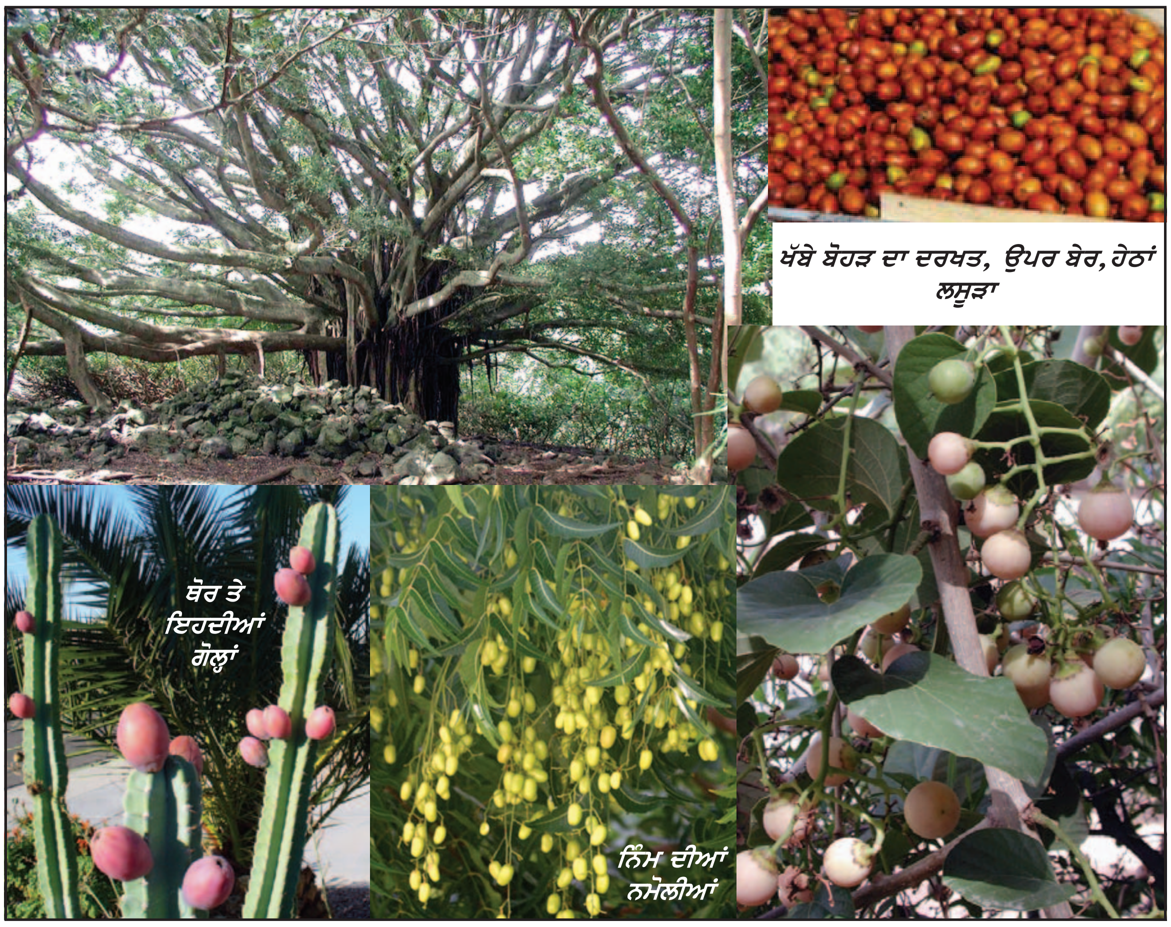

ਖੱਬੇ ਬੋਹੜ ਦਾ ਦਰਖਤ, ਉਪਰ ਬੇਰ, ਹੇਠਾਂ ਲਸੂੜਾ

ਥੋਰ ਤੇ ਇਹਦੀਆਂ ਗੋਲ੍ਹਾਂ

ਨਿੰਮ ਦੀਆਂ ਨਮੋਲੀਆਂ

ਪਰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਫਲ ਫਰੂਟ ਦੀ ਹਵਸ ਬੜੀ ਪਰਬਲ ਸੀ। ਚੱਤੋ ਪਹਿਰ ਢਿਡ ਵਿਚ ਮਿੱਠੇ ਦੀ ਹੁੜਕ ਹੀ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਆਪਣਾ ਕਾਜ ਆਪ ਸੁਆਰਨਾ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਗਏ ਸੀ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਏਧਰ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਆਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਕਮਾਊ ਤੇ ਖਾਊ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਲੰਗੋਟੀਆ ਯਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਠੇਲਾ, ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਬਸਤਾ ਡਿਓਢੀ ਵਿਚ ਵਗਾਹ ਮਾਰਨਾ ਤੇ ਗੁਲੂਕੋਜ਼ ਤੇ ਫਰੱਕਟੋਜ਼ ਯਾਨਿ ਫਲਾਂ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਪਿੰਡੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ। ਮਾਪੇ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿਰਵਾਨ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਦੂਜਾ ਰੂਪ ਲਗਦੇ ਸਨ ਤੇ ਪਿੰਡ ਜੇਲ੍ਹ ਰੂਪੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ ਛੱਡ ਦੂਜੇ ਪਿੰਡ ਲਾਗੇ ਵਗਦੀ ਨਹਿਰ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਕੱਪੜੇ ਲਾਹ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦੋ ਗੋਤੇ ਮਾਰ ਕੇ ਪਿੰਡਾ ਗਿੱਲਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਫਿਰ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪਟੜੀ ਦੀ ਬਲਦੀ ਬਲਦੀ ਧੁੱਦਲ ਵਿਚ ਖੂਬ ਲਿਟਣਾ। ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਤੇ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਣੀਆਂ। ਇਹ ਐਕਸ਼ਨ ਅਸੀਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਗਰਮ ਸਰਦ ਤੇ ਸਰਦ ਗਰਮ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰੋਮ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਪਰਵੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੇ ਖੌਫ਼ ਦਾ ਨਿਕਾਸ। ਚਿੱਕੜ ਚੁਭੜ ਵਿਚ ਲਿੱਬੜੀਆਂ, ਲੋਟ ਪੋਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਪਰਮ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ

ਮਿੱਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬਕ ਅਸੀਂ ਏਥੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖੇ। ਉਂਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਦਗੀ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸਬਕ ਸਕੂਲ ਵੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਕੂਲੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਸਿੱਖੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਮਿਊਨ ਸਿਸਟਮ ਬਣਨਾ ਯਾਨਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਇਥੋਂ ਹੀ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਖੂਬ ਨਹਾ ਨਹੂ ਕੇ ਤੇ ਗਲੂਕੋਜ਼/ਫ਼ਰੱਕਟੋਜ਼ ਦੀ ਭੁਖ ਚਮਕਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਨਹਿਰ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਹਟਕੇ ਉਗੀ ਲਸੂੜੀ ਵੱਲ ਅਹੁਲ ਪੈਂਦੇ ਸਾਂ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਹਰੇ ਕਚੂਰ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਤੇ ਸੈਕਸੀ ਲੁਕ ਵਾਲੀ ਲਸੂੜੀ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਇਹ ਦਰਖਤ ਤੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਾਹਨੂੰ ਅਸਮਾਨੀਂ ਚੁਕਦਾ ਕਾਲੀ ਕਰੂਟੀ ਕਿੱਕਰ ਨੂੰ! ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿਗੀਆਂ ਲਸੂੜੀਆਂ ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲਣਾ। ਮਿੱਟੀ ਲੱਗੀ ਹੈ ਤਾ ਕੀ, ਝੱਗਾ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਹੈ? ਪੂੰਝ ਪਾਂਝ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਟੀ ਮੋਟੀ ਭੁਖ ਲਾਹੁਣੀ। ਫਿਰ ਦਰਖਤ ਦੇ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ। ਗਾਚਨੀ, ਸ਼ਰਬਤੀ ਤੇ ਸੰਧੂਰੀ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਲੁਸ ਲੁਸ ਕਰਦੀਆਂ, ਭਰੀਆਂ ਭੁਕੰਨੀਆਂ ਲਸੂੜੀਆਂ ਦੇ ਗੁੱਛਿਆਂ ਦੇ ਗੁੱਛੇ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਸਨ। ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਾੜ੍ਹੀ ਚੀਪ ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਲਾਲਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਕ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਰਸਾਇਣੀ ਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਤਨ ਮਨ ਸੁਆਦ ਸੁਆਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ; ਚੀਪੋ-ਚੀਪ ਹੋਇਆ ਸਾਡਾ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਇਕ ਅਥਾਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਸੂੜੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਉਦਾਰਚਿਤ ਸਾਂ, ਖਰਾਬ ਖਰਾਬ ਲਸੂੜੀਆਂ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਬੇਦਿਲੀ ਨਾਲ ਅਹੁ ਮਾਰਨੀਆਂ। ਚੰਗੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਖਾਣੀਆਂ, ਕੁਝ ਟੁੱਕਣੀਆਂ, ਕੁਝ ਜੇਬੇ ਭਰ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਆਉਣੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੀਪ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਪਤੰਗ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਕੂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਸਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਖੁਲ੍ਹਣ ਕਰਕੇ ਵਾਲ ਵੀ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਾਦਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬੜੇ ਲਾਸਾਨੀ ਫਲ ਫਰੂਟਾਂ ਦੀ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਦਾਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਐਸ ਦੇਸ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੂ ਪੱਟਕੇ ਲਾ ਦਿਤੇ ਤੇ ਔਸ ਦੇਸ ਵਿਚੋਂ ਮਾਲਟੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਥਾਂ ਪੁਰ ਥਾਂ ਜੱਦੀ ਫਰੂਟਾਂ ਦੇ ਦਰਖਤ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਉਗੇ ਪਏ ਸਨ। ਲਸੂੜੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਦੋ ਹੀ ਸਨ, ਨਿੰਮਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਬਹਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਢਾਬ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਾਲੀ ਫਲਾਂ ਲੱਦੀ ਨਿੰਮ ਸਾਡੀ ਮਨ-ਪਸੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਬੇਰ ਜਿੱਡੀਆ ਨਮੋਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਪੀਲੀਆਂ, ਗੱਠੀਲੀਆਂ ਤੇ ਰਸੀਲੀਆਂ ਸਨ। ਨਮੋਲੀਆਂ ਅਸੀਂ ਕਦੀ ਥਲਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੁਗੀਆਂ। ਦਰਖਤ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੱਕ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ। ਨਾਲੇ ਇਸ ਦੀ ਕੀਟਾਣੂਮਾਰ ਅਰੋਗਤਾ-ਬਖਸ਼ ਹਵਾ ਭਖੀ ਜਾਣੀ ਨਾਲੇ ਇਸਦਾ ਉਮਦਾ ਫਰੂਟ ਟੁੱਕੀ ਜਾਣਾ। ਖਾਂਦੇ ਖਾਂਦੇ ਅਸੀਂ ਗਿਟਕਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਖੇਡ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਖੇਡ ਖੇਡ ਵਿਚ ਖਾਂਦੇ ਸਾਂ ਤੇ ਖਾਂਦੇ ਖਾਂਦੇ ਖੇਡਦੇ ਸਾਂ। ਨਮੋਲੀਆਂ ਦਾ ਕੁੜਾਂਗਾਪਣ ਇਸ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਉਘਾੜਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਕੁੜੱਤਣ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਔਸ਼ਧਿਕ ਗੁਣ ਸਨ ਤੇ ਮਿਠਾਸ ਵਿਚ ਜੀਭ-ਰਸ। ਇਹ ਜਾਣੋਂ ਮਿੱਠੇ ਨਾਲ ਲਪੇਟੀ ਕੌੜੀ ਗੋਲੀ ਸਨ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਐਨੀਆਂ ਨਮੋਲੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਖੂਨ ਰਹਿੰਦੀ ਉਮਰ ਤਾਈਂ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਨਰੋਆ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਫਾਇਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕਦੇ ਕਿੱਲ, ਮੁਹਾਸੇ, ਛਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਗੁੜ ਖਾਣ ਤੇ ਰਾਵ ਪੀਣ ਅਤੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਫਿਰਨ ਨਾਲ ਹੋਏ ਫੋੜੇ ਤਾਂ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਏਧਰ ਏਹ ਅਮਰੀਕਾਜ਼ਾਦੇ ਦੇਖੋ, ਬੂਥਿਆਂ ਤੇ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਕਰੀਮਾਂ, ਆਇੰਟਮੈਂਟਾਂ, ਮਾਸਕ ਤੇ ਫੇਸ ਪੈਕ ਲਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਢੀਠ ਫਿਣਸੀਆਂ ਇਧਰੋਂ ਹਟ ਕੇ ਖੁੰਭ ਵਾਂਗ ਉਧਰ ਫੁਟ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤਾਂ ਨਿੰਮ ਦੇ ਵੀ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਫਲ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਇਵੇਂ ਹੂੰਝ ਲਿਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਉਪਲਬਧ ਫਰੂਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਨਗੀ ਵੀ ਬੜੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੁਰਲੱਭ ਫਰੂਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਥ ਮਾਰ ਲਈਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਕ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਿੱਦੜਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਥੋਹਰ ਨੂੰ ਲਗਦੇ ਫਲ ਗੁੰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਇਸ ਫਰੂਟ ਦਾ ਨਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂ ਭੁਲ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਦੇਸ ਦਾ ਚੰਗਾ ਭੁੱਲ ਜਾਵੋਗੇ। ਤੁਸੀ ਹੋ ਕੈਕਟਸ-ਬੈਰੀ ਦੇ ਸੁਆਦਾਂ-ਪੱਟੇ, ਨਿਮਾਣੀਆਂ ਗੁੰਮੀਆਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਚੇਤੇ 'ਚੋਂ ਗੁੰਮ ਹੋਣੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਰੰਗ ਦਾ ਇਹ ਕੰਡਿਆਲਾ ਫਲ ਮਸਾਂ ਹੀ ਲਭਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਨੇ ਧੁੱਦਲ ਭਰੇ ਚੌੜੇ ਚੌੜੇ ਡਾਂਡੇ ਮੀਂਡੇ ਰਾਹ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ, ਟਿਡੀਆਂ ਤੇ ਬੀਂਡਿਆਂ ਦੇ ਗਲੇ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੜੀਆਂ ਤੇ ਉਗੇ ਥੋਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਸੁੰਗੜਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਾਰਨ ਚੱਪਾ ਚੱਪਾ ਭੋਇੰ ਕਾਸ਼ਤ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਉਣ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਕਿਤੇ ਇੱਕੜ ਦੁੱਕੜ ਰਹਿ ਗਏ ਥੋਰ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਫਲ ਫ਼ਰੂਟ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲੁਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਕੰਡੇਦਾਰ ਥੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਵਾੜ ਕੇ ਵੱਡੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਇਹ ਗੁੱਲੀ ਜਿੱਡੇ ਫਲ ਤੋੜ ਲਿਆਉਂਦੇ। ਖੱਟੇ ਮਿੱਠੇ ਤੇ ਚੀੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਕੰਕਰਾਂ ਵਰਗੇ ਬੀਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਹ ਫਲ ਹਲ਼ਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਦੇ ਹੀ ਪੇਟ ਵਿਚ ਚੁਭਣ ਲਗਦੇ ਅਤੇ 'ਕਰਕ ਕਲੇਜੇ ਮਾਹਿ' ਛੇੜ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਪਚਾਉਣੇ ਸੌਖੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ ਤੇ ਜੰਗ ਪਲੰਗਾ ਖੇਲ ਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਕਰਦੇ।

ਅਸੀਂ ਇਕੋ ਫਲ ਕਈ ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਵੀ ਖਾਧੇ ਹਨ ਜਾਣੀ ਤਕਨੀਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਿਵਿਧਮਈ ਫਲ। ਤੂਤੀਆਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ ਹੈ। ਤੂਤ ਤੂਤ ਦੀਆਂ ਤੂਤੀਆਂ, ਕੋਈ ਉਂਗਲ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਪੋਟੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ। ਚਿੱਟੀਆਂ, ਲਾਲ, ਜਾਮਨੀ ਅਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਤੂਤੀਆਂ ਬੱਸ ਰੰਗ ਹੀ ਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਖਣ ਵਿਚ ਕੀੜੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸ਼ਰੀਕਾ ਸੀ। ਉਹ ਤੂਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਟਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਹਾਬੜਿਆਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਕੀੜੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਤੂਤੀਆਂ ਹੀ ਚੱਬ ਸੁਟਣੀਆਂ। ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਇਹ ਕੀੜੀਆਂ ਵੀ ਤੂਤੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਜੰਮੀਆਂ ਪਲੀਆਂ ਸਨ। ਨਾਲੇ ਮਾਸ ਨਾਲੇ ਬਨਸਪਤੀ, ਨਾਲੇ ਪਰੋਟੀਨ ਨਾਲੇ ਵਿਟਾਮਿਨ। ਤੂਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੂਤ ਮੈਂ ਏਧਰ ਵੀ ਦੇਖੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਕੀੜੀਆਂ ਮਲੂਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮੂੰਹ ਲਾਈਆਂ ਇਹ ਤੂਤੀਆਂ!

ਜੇਠ ਹਾੜ ਦੀਆਂ ਲੋਆਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਿਆਣੇ ਛੱਪੜ ਕੰਢੇ ਉਗੇ ਬੋਹੜਾਂ ਦੀ ਬੁਕਲ ਵਿਚ ਜਾ ਲੁਕਦੇ। ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਦੇਖੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜ ਜਿੱਡੇ ਬਿਰਖਾਂ ਨੂੰ ਫਲ ਲਾਏ ਹਨ ਚੂਹੇ ਦੇ ਸਿਰ ਜਿੱਡੇ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਸਿਖਰ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਕਈ ਪਹੁੰਚ ਮਾਰਗ ਸਨ। ਕੁਤਬ ਦੀ ਲਾਠ ਵਰਗੇ ਮੋਟੇ ਸਾਰੇ ਮੁਖ ਤਣੇ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ; ਧਰਤੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਾਨਅੰਤਰ ਫੈਲਦੇ ਮੋਟੇ ਡਾਹਣਿਆਂ ਉਪਰ ਛਲਾਂਗ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਸਾਧੂ ਦੀਆਂ ਜਟਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲਮਕਦੀਆਂ ਦਾਹੜੀਆਂ ਨਾਲ ਲਟਕਦੇ ਹੋਏ। ਆਪਣਾ ਕੱਦ ਜੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੂਦ ਭਰ ਵਡਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਹੜ ਦੀਆਂ ਦਾਅੜੀਆਂ ਤੇ ਲਟਕਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈ। ਬੋੜ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹਕੇ ਜੰਗ ਪਲੰਗਾ ਖੇਡਣਾ ਤਾਂ ਇਕ ਬਹਾਨਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਮੋਟੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਲੁਕਕੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਬੋਹੜ ਦਾ ਚੀਨੀ-ਕਮ ਤੇ ਕਿਰਮਚੀ-ਵੰਨਾ ਫਲ ਯਾਨਿ ਗੋਲ੍ਹਾਂ ਠੂੰਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ।

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੇ ਡਾਹਣਾਂ ਵਿਚ ਗੋਲ੍ਹਾਂ ਠੂੰਗਦੇ ਕਾਂ ਚੋਰ-ਅੱਖੀਂ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਦੇ, ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਹਣਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਰਦ-ਜਾਏ ਨਿਮਾਣੇ ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਦੇ ਅਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ। ਕਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪੰਛੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿੱਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਖੂਹਾਂ ਦੀਆ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਿਰਲਾਂ, ਖੋਲਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਸੀ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਤੇ ਖਿਲਾਰਦੇ ਤੇ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਬੋੜ੍ਹ ਉਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਸਿਆਣਿਆਂ ਵਹਿਮ ਪਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਗੋਲਾਂ ਖਾਣ ਨਾਲ ਢਿਡ ਵਿਚ ਬੋੜ੍ਹ ਉਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਗੋਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੌਬਾ ਤਾਂ ਕਰਨੀ ਪਈ ਪਰ ਇਸ ਫਰੂਟ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਤੇ ਵਰਜਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਮਨ 'ਤੇ ਕੀ ਬੀਤੀ ਉਹ ਤਾਂ ਕਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ!

ਖੂਹ ਦੀ ਆਡ ਜਾਂ ਅੜਾਹੀ 'ਚ ਉਗੇ ਮਕੋਅ ਦੇ ਫਲ ਭਗੋਲਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਪੀਲੇ ਮੋਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਇਹ ਫਲ ਅਸੀਂ ਲਭਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ। ਮਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੁਰਜੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਪਰ ਅਸੀ ਹਤਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰੂੰਢ ਕੇ ਚਗਲ ਸੁੱਟਣੇ। ਇਹ ਫਲ ਮਿੱਠੇ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਿੱਠਾ ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਈਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਹਾਜ਼ਮੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਭਗੋਲਿਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਾਡੇ ਹਾਜ਼ਮੇ ਅਜੇ ਤਕ ਕਾਇਮ ਹਨ।

ਹੁਣ ਆਈਏ ਫ਼ਰੂਟਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਬੇਰਾਂ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 33 'ਤੇ)

ਉੱਜੜੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਪਨਾਹ ਮਿਲੀ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਔਰਾਕਜ਼ਈ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਘਰ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖਦੇੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉੱਜੜੇ ਸਿੱਖਾਂ/ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ 150 ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਆਸਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਔਕਾਫ਼ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਆਸਿਫ਼ ਹਾਸ਼ਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੁਨੇਰ, ਸਵਾਤ ਅਤੇ ਔਰਾਕਜ਼ਈ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਖਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਿਤ 5 ਮੁੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਸ਼ਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਾਡੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨੇਰ ਅਤੇ ਸਵਾਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਵਲੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਿਰੁਧ ਛੇੜੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਅਪਣਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜਬਰੀ ਜਜ਼ੀਆ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 50 ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਅਪਣੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸ. ਸੁਰੰਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸੁਰੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਕਸਬੇ ਬੁਨੇਰ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਜਜ਼ੀਆ ਨਾ ਵੀ ਲਗਾਉਂਦੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਸਣੇ ਇਹ ਖੇਤਰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਥੇ ਵਸਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸੱਭ-ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਵਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।" ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਜ਼ੀਆ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਰਾਸਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮ ਕਾਤਲ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਾਬਰਟ ਵੁੱਡ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਜ਼ੀਆ ਵਸੂਲਣ ਬਾਰੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ (ਤਾਲਿਬਾਨੀ) ਬੇਰਹਿਮ ਕਾਤਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨੌਜਵਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਸ਼ਾਂਤ ਔਰਾਕਜ਼ਈ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇਹ 11 ਘਰ ਤਹਿਰੀਕ ਏ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬੈਤੁੱਲਾ ਮਹਿਸੂਦ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਹਕੀਮੁੱਲਾ ਮਹਿਸੂਦ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਜਜ਼ੀਆ ਦੇਣ। ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਸੀ ਕਿ ਜਜ਼ੀਆ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਛੱਡਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਜਜ਼ੀਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰੀਅਤ 'ਚ ਸਾਰੇ ਗ਼ੈਰ ਮੁਸਲਿਮਾਂ ਨੂੰ ਜਜ਼ੀਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੋਜਈ ਦੇ ਕੋਲ ਫਿਰੋਜ਼ਖੇਲ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਜਜ਼ੀਆ ਦੇਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਦੋ ਮਕਾਨ ਖੋਹ ਲਏ ਸਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਖ਼ਦਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰ ਦੂਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਜ਼ੀਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ 11 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਅਤਿ ਘਿਨਾਉਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਰਾਂ ਭੇਜ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਮਾਮਲਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਜ਼ੀਆ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਹੋਰ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ 'ਦੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਹੇ ਘਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਚੁੱਪ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਜਜ਼ੀਆ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ 11 ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਉਧਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਘਰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹਾਂ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਬਦੁੱਲ ਬਾਸਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੰਘੀ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਪ੍ਰੋ. ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਗੀ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੰਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗ਼ਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ | ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ | ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ | ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ | ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖ਼ੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
Contact : Dr. Shweat Oberoi E-mail : shweat077@yahoo.com
Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

Thandi Insurance Brokerage

LIC#OBO9151

Truck Insurance Specialist:
Auto liability, physical damage, motor truck cargo, general liability and worker's comp.

Coverage for:
Long and local haul owner operators, dump trucks, sand/gravel, seasonal vegetable, delivery, catering and ice cream trucks. DUI, new/young drivers accepted.

Quick Filing:
Personal auto, medical and homeowners insurance.
SR22, MCP-65, BMC91-X, Form-E, UIIA.

Business Policies:
Gas stations, repair shops, mini marts, stores, restaurants, and warehouses.

We proudly represent
GLOBAL HAWK INSURANCE CO.
RRG

ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ

For a Free insurance Quote Please Call :

1-800-917-2639

3090 Independence drive Suite # 246 Livermore CA 94551

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸੋਨੀਆ ਦੀ ਚੋਣ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਭਰਵੇਂ ਇਕੱਠ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਜਲੰਧਰ : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਲੰਧਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਭਰਵੇਂ ਇਕੱਠਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਨਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸਥਿਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਕਰਨਗੇ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਬਲਟਨ ਪਾਰਕ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. 'ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਵਿਅੰਗ ਕਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਵਾਂਗ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਕਦੇ ਟੇਕੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸਥਿਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਕਾਂਗਰਸ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਆਰਥਕ ਮੰਦੇ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤਦ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬੜੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦਿਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੰਬਈ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦਾ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਕੂਟਨੀਤੀਆਂ ਸਦਕਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ 26 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਭੇਜੇ ਜਦਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ 'ਚ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਭੇਜੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਮੋਹਾਲੀ ਲਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ, ਸੂਬੇ ਲਈ ਇਕ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਨਾਂਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ 1700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਣਕ ਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਚ ਜਿੰਨਾ ਵਾਧਾ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਇੰਨਾ ਵਾਧਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੇਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਨੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਆਗੂ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਨੇ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਲਾਇਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਆਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਖਰਚ ਹੀ ਨਾ ਸਕੇ ਉਹ ਨਲਾਇਕ ਹੀ ਅਖਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ, ਗੁਰਕੰਵਲ ਕੌਰ, ਅਵਤਾਰ ਹੈਨਰੀ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਅਰੁਣ ਵਾਲੀਆ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਬੀਬੀ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 2004 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2 ਮਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਇਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਸੰਦ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹਰਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਸੀਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਹਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਪਿੱਠ ਹੀ ਲਵਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਕੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨਾਲ ਨਾ ਖੇਡਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਥਨੀ ਦਾ ਠੋਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਣ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਵਰ੍ਹਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਸਵਾਰਨਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਗੱਲ ਭਾਜਪਾ ਅੱਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 1991 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸੋਨਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਰੈਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਅਰਥਚਾਰਾ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਾਧੇ ਪਏਗਾ:ਬਰਨੈਂਕੇ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਫੈਡਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੈਨ ਬਰਨੈਂਕੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਮੁੜ ਵਾਧੇ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੰਦੇ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਬਿਆਨ ਹੈ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨੈਂਕੇ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਾਧੇ ਪੈਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਮਾਲੀ ਸਰਗਰਮੀ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਝਿਜਕ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਥੇ ਸਾਂਝੀ ਆਰਥਿਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਡ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 51 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਸੰਬਰ 2007 ਵਿਚ ਅਰੰਭ ਹੋਏ ਮੰਦੇ ਦੀ ਭੇਟਾ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਉਚੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂਕਿ ਕੁਝ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਖਿਆਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ 10 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਬਰਨੈਂਕੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 9 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਸਮੁੱਚੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਫੈਡ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਬਾਰੇ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਰਉਂ ਦਿਖਾਇਆ।

ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਡ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਜੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਮੰਦੇ ਦਾ ਦੌਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋੜਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਮੋੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਧੀਮਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੰਦੇ ਦੀ ਗਤੀ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਬਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਫੈਡਰਲ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਾ ਛੇੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਬਰਨੈਂਕੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਦੇ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਵਿਚ ਮੋੜੇ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਪਤਕਾਰੀ ਖਰਚ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮਗਰਲੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘਟ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁੜ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ 787 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਖਪਤਕਾਰੀ ਖਰਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਖਪਤਕਾਰ ਹੱਥ ਘੁੱਟ ਕੇ ਹੀ ਰੱਖਣਗੇ।

ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਦਾ ਸਹਿਮ ਘਟਿਆ ਪਰ ਡਰ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਕਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਹਿਮ ਕੁਝ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਕੋ, ਜਿਥੋਂ ਕਿ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਖੜਾ ਗਈ ਹੈ। ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬੰਦ ਕਾਰਨ ਮੈਕਸਿਕੋ ਦੀ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਸਨਅਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਖੜਾ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵਾਈਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ 2.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੀਨ ਵਿਚ ਫਲੂ ਕਾਰਨ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਸੈਂਕੜੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।

ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਫੈਲਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਵਿਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1419 ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 286 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 403 ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਮੈਕਸਿਕੋ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਵੇਂ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੂਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਕੋਈ 23 ਲੱਖ ਸੂਰ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਸੂਰਾਂ ਤੋਂ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ।

ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਮਾਨ) ਵਿਚੋਂ ਖਾਰਜ

ਨਿਊਯਾਰਕ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੇ ਵਕੀਲ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ. ਮਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 1990 ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਉਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੇ ਆਏ ਇਸ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਕਾਲਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਬੀਜੇਪੀ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 'ਦੁਰਗਾ ਮਾਤਾ' ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਖੜੌਦ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਾਹਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਵਕੀਲ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦਾ ਲੀਗਲ ਅਡਵਾਈਜਰ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਲਟਕਵੇਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਆਸਾਰ:ਸਿਆਸੀ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਪਈਆਂ ਨਰਮ

ਅੱਕਸ਼ਰਧਾਮ ਮੰਦਿਰ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ- ਸੋਨਾ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਠੋਸ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੀ ਉਹ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਜਿਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਝੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰੁੱਸੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਾਉਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਾਰਾਜ਼ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੇਧਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਅਤਿਵਾਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਗਰ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ। ਜੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕ 'ਚ 25 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਾਲਾ ਧਨ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਾਣੀ, ਬਿਜਲੀ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਰਗੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਲਾਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 2 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਣਕ ਅਤੇ ਚੌਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਚਾਹਵਾਨ ਬਸਪਾ ਸੁਪਰੀਮੋ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹੁਣ ਸੱਤਾ ਦਾ ਸੁੱਖ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਇਆਵਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਸਪਾ ਸਰਵਜਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ 'ਚ ਸੌਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਲ ਭਰ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਥੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਲਈ ਨਰਮ ਰੁਖ ਅਪਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰੇਗਾ ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 60 ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੇ 20 ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਣਗੇ? ਉਧਰ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹੀ ਕੰਮ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਮੇਰੇ ਕਈ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੁੱਧਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਇਕ ਹਨ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਿੱਲੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਜਿਹੇ ਦੌਰ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਕ-ਇਕ ਸੀਟ ਲਈ ਰਾਜਸੀ ਜੰਗ ਲੜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਖੀਰਲੇ ਮੌਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਦਾ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਡਿਵੈੱਲਪਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਦੇ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਅਤੇ 'ਸੀ ਵੋਟਰ' ਦੇ ਯਸ਼ਵੰਤ ਦੇਸ਼ਮੁੱਖ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਇਸ ਸਿਆਸੀ ਜੰਗ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜਲੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਹਨ।

ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨੇਪਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਟੁੱਟੀ

> ਨੇਪਾਲ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਮੁੜ ਗਹਿਰਾਇਆ > ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਕਾਠਮੰਡੂ : ਨੇਪਾਲ 'ਚ ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਦੀ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸੰਕਟ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੁਸ਼ਪ ਕਮਲ ਦਹਿਲ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਲੰਘੀ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਟੀ.ਵੀ. 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।" ਕਰੀਬ 8 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੌਜ ਮੁੱਖੀ ਜਨਰਲ ਰੁਕਮਾਗਦ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮਬਰਨ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਸਬੰਧੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਖ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦਾ। ਇਹ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 8 ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੇ ਗ਼ੈਰ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅੰਤ੍ਰਿਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਾਨੰਤਰ ਸਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ.ਪੀ.ਐਨ.-ਯੂ.ਐਮ.ਐਲ. ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭਾਈਵਾਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸ ਹੋਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਰਕਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਮਾਓਵਾਦੀ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਤੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਦਰਮਿਆਨ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਾਇਆ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਲੰਘੀ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਰੁਕਮੰਗਾ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਕੇ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰ' ਜਨਰਲ ਕੁਲ ਬਹਾਦਰ ਖੜਕਾ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਥਾਪ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਟਵਾਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਚ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੀ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਲਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਨੇਪਾਲ 'ਚ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਨੇਪਾਲੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕਮਾਂਡਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮ ਬਰਨ ਯਾਦਵ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਪਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ 16 ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ (ਜਿਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੀ.ਪੀ.ਐਨ. (ਯੂ.ਐਮ.ਐਲ.), ਮਧੇਸੀ ਪੀਪਲਜ਼ ਰਾਈਟਸ ਫੋਰਮ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਐਲ. ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇ ਕੀਤਾ) ਪਿਛੋਂ ਸੂਚਨਾ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਹਾਦੁਰ ਮਹਾਰਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ, "ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ, ਸਰਕਾਰ

ਪ੍ਰਚੰਡ

ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ।" ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਪਿਛੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਾਓਵਾਦੀ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਸੀ.ਪੀ.ਐਨ. (ਯੂ.ਐਮ.ਐਲ.) ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਰਲ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ। ਅਲਟੀਮੇਟਮ 'ਚ ਜਨਰਲ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ, ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਅੱਠ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਵਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਕਟਵਾਲ ਨੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਸੀ, "ਮੈਂ ਅੱਠ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੇ ਫ਼ੌਜ 'ਚ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰੋਕਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।" ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਐਫ਼.ਐਮ. ਰੇਡੀਓ ਚੈਨਲ ਮੁਤਾਬਕ ਅਪਣੀ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਜਨਰਲ ਕਟਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, "ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਮੈਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ।"

ਜਨਰਲ ਕਟਵਾਲ ਨੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਪੱਤਰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗ਼ੈਰ ਵਿਧਾਨਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨੇਪਾਲ ਆਰਮੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੁਸ਼ਪ ਕਮਲ ਦਹਿਲ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ੌਜ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਕ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਤਹਿਤ ਸੀ.ਪੀ.ਐਨ. (ਯੂ.ਐਮ.ਐਲ.) ਦੀ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹਮਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੈਬਨਿਟ 'ਚੋਂ ਅਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੰਕਟ 'ਚ ਆ ਗਈ।

601 ਮੈਂਬਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸਭਾ 'ਚ 207 ਮੈਂਬਰ ਵਾਲੀ ਸੀ.ਪੀ.ਐਨ. ਤੀਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਕਟਵਾਲ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਨਰਲ ਕਟਵਾਲ ਦੀ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਬਿਨਾਂ ਰਾਇਸ਼ੁਮਾਰੀ ਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਲੰਘੀ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਅਬੋਟਸਫੋਰਡ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੰਘੀ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡਬਲਿਊ ਜੇਤਰ ਮੋਆਊਟ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਿਲਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਜੋਜ਼ਫ਼ ਰੈਡੀ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਇਕ ਲਾਵਾਰਸ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਜੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਇਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਇਕ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੈਡੀ ਦੇ ਫੇਸ ਬੁੱਕ 'ਤੇ ਬਣੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਮਾਇਕ ਅਰੂਜਾ ਦੇ ਘਰ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ 'ਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਬੋਟਸਫੋਰਡ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਦਿਨ ਜਾਰੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਆਰਥਕ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਦਿਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਹੀ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਬੈਂਕ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਔਸਤਨ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 6 ਬੈਂਕ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 32 ਬੈਂਕ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਵਿਚ 25 ਬੈਂਕ ਖ਼ਤਮ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਮਰੀਕੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇਹ ਸਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਬੁਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੰਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਸਿਲਵਰ ਟਾਨ ਬੈਂਕ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੈਸਟ ਬੈਂਕ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅਸਫਲ ਬੈਂਕਾਂ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਸੀਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਫੈਡਰਲ ਡਿਪਾਜ਼ਟ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨੇ ਬੈਂਕ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਲੈਮੈਨ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਦੇ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਕ ਮੰਦੀ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁੱਲ 46 ਬੈਂਕ ਡੁੱਬ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

Homeopathic Systems for Health Treatment
When you are tired of all treatments for any disease at any age
Try homeopathic, systems of treatment

ਅਰਥਰਾਈਟਸ, ਦਮਾ, ਸੁਗਰ, ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਪੱਥਰੀ, ਖਾਰਿਸ਼, ਮੁਹਾਂਸੇ, ਵਜਨ ਦਾ ਘਟਣਾ ਜਾਂ ਵਧਣਾ, ਜਨਾਨਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜੋਰੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਲਾਜ

You can get all Homeopathic, Ayurvedic, Biochemic medicines at economical prices.
www.homeomedicine.net

Consultant/Practitioner
GURDIP SINGH SANDHU
DHMS, Hons, BAMS, MDEH, 30 Years experience
Working as per ACT.SB-577 State of CA.
CALL: TOLL FREE: 877-OK-HOMEO
(877-654-6636)OFFICE: 408-729-6691
E-mail: Homeomedicine@yahoo.com

ਹੋਰ ਇਲਾਜਾਂ ਤੋਂ ਥਕ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਅਜਮਾਓ

G.M. Lawrence Insurance Brokerage License# 0D79587

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਪਿਛਲੇ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

LIABILITY
GENERAL LIABILITY
PHYSICAL DAMAGE
CARGO
BONDS

ਜੀ ਐਮ ਲਾਰੈਂਸ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਉਂ?

*ਕੋਈ ਬਰੋਕਰ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ *ਝਟਪਟ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ *ਮਾਸਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

New Ventures Are Welcome

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ
Ph: 209-474-2771
Fax: 209-474-0215
7746 Lorraine Ave.#214
Stockton CA-95210

SPECIALIZES IN BOTH LOCAL & LONG HAUL
-Flexible down payments
-Excellent customer service
-Committed to each individual client's needs
-Experienced, knowledgeable & professional staff

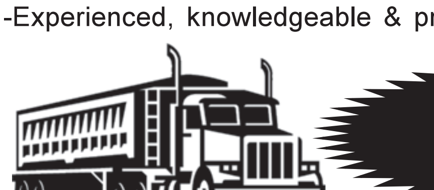

ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਬਜਰੀ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਰ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ:

License plates
IFTA *Fuel tax return
DOT, ICC-MMC
Single state registration services
*New Mexico & Kentucky permit

Rajinder Singh

ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਰਕ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਮੂਵ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ

Now in Strockton, the Hub of the Trucking Industry

Financing Available For Buying Trucks

Cell: (510) 557-6988
Ph: 209-982-9996,
Fax:209-982-9997
13465 Basalt Ct, Lathrop CA 95330

ਤੀਜੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ, ਘੱਟ ਵੋਟਿੰਗ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ 30 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਕਮ 'ਚ 65 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 45 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਬਿਹਾਰ 'ਚ 48 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ 43-45 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ 49-50 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ 64 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ 'ਚ 57 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਖ਼ਤ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਰਹੇ ਚੋਣ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਰਮਿਆਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਗੇੜ ਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਲੰਘੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਇਕ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਉਪ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਰ ਬਾਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ 49 ਤੋਂ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ 30 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਕਮ 'ਚ 65 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 45 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਬਿਹਾਰ 'ਚ 48 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ 43-45 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ 49-50 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ 64 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ 'ਚ 57 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੋਟਿੰਗ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਰਹੀ। ਤੀਜੇ ਗੇੜ ਦੀ ਵੋਟਿੰਗ 'ਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਚ.ਡੀ. ਦੇਵਗੌੜਾ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪੁਰੂਲੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵੀਰਮਾਡੀਹ 'ਚ ਇਕ ਵੋਟਿੰਗ ਬੂਥ ਨੇੜੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਧਮਾਕਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਜਵਾਨ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਕਟਿਹਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੋਗਰਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਝੜਪ ਹੋ ਗਈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ। ਉਪ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਕਰੀਬ-ਕਰੀਬ ਹਰ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਵੋਟਿੰਗ ਹਲਕੀ ਰਹੀ। ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਥੇ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੂਰੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਬਸਪਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਲਖਨਊ 'ਚ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਲਖਨਊ 'ਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਭੁਗਤਾਇਆ। ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਗਤੀ ਬੇਹੱਦ ਧੀਮੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੋਟਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ 'ਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਭੁਗਤਾਈ।

ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਘਟਦੇ ਵੋਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਗੇੜ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ 7 ਮਈ ਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ 2 ਗੇੜ ਹੋਰ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘੱਟ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਚਿੰਤਾ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਥਾਈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਈ ਥਾਈਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਨਹੀਂ ਆਏ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਦੇ ਅਨੰਤਨਾਗ ਚੋਣ ਹਲਕੇ 'ਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਹੁਰੀਅਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਰਫਿਊ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸਿਰਫ 26 ਫੀਸਦੀ ਤਕ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਈ।

ਇਥੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਰਹੀ ਕਿ ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਮੁਫ਼ਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿਬੂਬਾ ਮੁਫ਼ਤੀ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਿਬੂਬਾ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਫ਼ਤੀ ਸਈਦ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੁਫ਼ਤੀ ਅਤੇ ਮਹਿਬੂਬਾ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਕਰਕੇ ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਹੈ।" ਮਤਲਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਵੋਟ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਹੁਰੀਅਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਾਇਤ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ 43.5 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਹੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਆਏ

ਜਦਕਿ 2004 'ਚ ਇਹ 47.5 ਫੀਸਦੀ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਹੋਰਨੀਂ ਥਾਈਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਰਿਹਾ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਰਹੀ ਕਿ 10 ਕਰੋੜ ਨਵੇਂ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਹੈ।

ਪੋਲਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਚ ਕਮੀ ਦੇ ਜਿਥੇ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਕਾਰਨ ਰਹੇ, ਉਥੇ ਹੀ ਕੁਝ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਘੱਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸੌੜਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਯੂ.ਪੀ.ਏ., ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਰਾਜਗ, ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਅਤੇ ਲਾਲੂ-ਮੁਲਾਇਮ-ਪਾਸਵਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਚੌਥਾ ਮੋਰਚਾ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਹਨ। ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਰਾਜਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਉਲਝਣ 'ਚ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅੱਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਫ਼ਰ ਕਰਕੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ, ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਨੇਤਾ ਤੇ ਵਰਕਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਚੋਣਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ 'ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਓ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਡਟ ਜਾਓ' ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰਸਾਰ ਤਕ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ।

ਜਦੋਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਔਲਾਦਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਬਾਹਰਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ, ਅਭਿਨੇਤਾਵਾਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਧਨਾਢਾਂ ਤੇ ਬਾਹੂਬਲੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਬਾਹੂਬਲੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ।

ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਅਪਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਈ ਐਮ.ਪੀ. ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕਾ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਨੂੰ ਹੀ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਈਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਤੇ ਵਰਕਰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੋਟਰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 12 ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 300 ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲਦਲ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੋਟਰ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਰਮ 'ਚ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਸਸਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਸਸਤੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਫ-ਸੁਥਰਾ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਪਲਾਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਹੁੰਆਂ ਦੀ ਹੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਨੇਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਲੰਮੇ-ਚੌੜੇ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਧਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨੇਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਣ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ 2 ਤੋਂ 5 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ 1 ਤੋਂ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਧਨਾਢਾਂ ਤੇ ਬਾਹੂਬਲੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰੀ ਗਰਮੀ, ਫਸਲ ਦੀ ਵਾਢੀ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਦਾਖਲੇ ਅਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਵੋਟ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ 'ਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਇਥੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਵਿਗਾੜ ਆਉਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ 110 ਕਰੋੜ ਆਬਾਦੀ 'ਚ 70 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰ ਹਨ ਤੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਔਸਤ ਪੋਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ 35 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ। ਇਸ 'ਚ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਇਕ-ਤਿਹਾਈ ਮਤਲਬ 11.20 ਕਰੋੜ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਇਸ 'ਚ ਵੀ ਜੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 5 ਜਾਂ 6 ਕਰੋੜ ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 110 ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 5 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੀ ਕਰਨਗੇ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੱਤਾ ਵਾਲਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਬਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਫਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗਠਜੋੜ ਪੰਦਰਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਵੀ ਸੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਨਵਾਂ ਗਠਜੋੜ ਕਿੰਦਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬਣੇਗਾ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ-ਅੰਤ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸੰਭਾਵੀ ਸੱਤਾ ਦਾ ਆਕਾਰ ਉਭਰੇਗਾ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕਈ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ, ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 275 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਪ੍ਰੋ. ਮਹੇਸ਼ ਰੰਗਰਾਜਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਜਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਵਿਚ ਦੋਨਾਂ ਦਲਾਂ ਦੇ ਸਾਂਸਦਾਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਗਿਣਤੀ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 270-75 ਵਿਚਾਲੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੀ.ਐਸ.ਡੀ.ਐਸ. ਦੇ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਡਾ. ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਰਤੇਹਾਲ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਂਸਦਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦਾ 290 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਜਾਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 280 ਤੱਕ ਹੀ ਸਿਮਟ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜੇਕਰ ਇਹੀ ਸੂਰਤੇ ਹਾਲ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾਈ ਖੇਮੇ ਦੇ ਸੰਸਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 250 ਤੋਂ 260 ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅੱਧੇ ਦਰਜਨ ਦਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਈ ਮੈਤਰੀ-ਸੰਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਖੇਤਰੀ-ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਕਸ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ

ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ

ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਦਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਤਾਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਦੀ ਨੇਤਾ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਣਗੇ?

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਟਿਕਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨਾਲ ਨਿਤੀਸ਼ ਦਾ ਸਾਥ ਕਿੰਦਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ? ਕਾਂਗਰਸ ਜੇਕਰ ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਪਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋ.ਜ.ਪ.। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਨਾਦ੍ਰਮੁਕ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਠਜੋੜ ਦ੍ਰਮੁੱਕ ਛੁੱਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਚੋਣ ਰਣਨੀਤਿਕ ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਪੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦ੍ਰਮੁੱਕ ਨੂੰ ਕਿੰਦਾਂ ਸੰਭਾਲੇਗੀ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਅਸਾਮ, ਝਾਰਖੰਡ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਘਾਟਾ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਹਿਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸਕੋਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਸੂਬੇ ਤੀਜੇ ਜਾਂ ਚੌਥੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਧਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਗੇ। ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਡੇ ਵਾਧੇ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਲਗਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ।

ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਤਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਤਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਚਮਤਕਾਰਿਕ ਵਾਧੇ ਦੇ ਆਸਾਰ ਫਿਲਹਾਲ ਘੱਟ ਹਨ। ਉਥੇ ਫਾਇਦੇ ਵਿਚ ਰਹੇਗਾ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ)। ਆਂਧਰਾ ਵਿਚ ਟੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਾਰਾਜਯਮ ਵਿਚਾਲੇ ਨੋਕ-ਝੋਕ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ

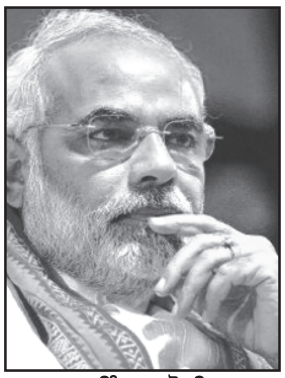
ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਰੋਕ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਆਨੰਦ, ਸਾਬਰਕੰਠਾ, ਮੇਹਸਾਣਾ ਅਤੇ ਗੁਲਬਰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਸਟਿਸ ਅਰਿਜੀਤ ਪਸਾਇਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 7 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 21 ਨਵੰਬਰ 2003 ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਹਫਤੇ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਰ.ਕੇ. ਰਾਘਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਦਲ (ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ.) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਾਹਰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨਗੇ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਦਲ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਮੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਬੰਧੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣਗੇ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੋਡਲ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਦਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੇੜ 'ਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫਿਆਂ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ. ਨੇ ਗੋਧਰਾ ਟਰੇਨ ਅਗਨੀ ਕਾਂਡ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 10 ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ 26 ਮਾਰਚ 2008 ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਘਵਨ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਂਚ ਟੀਮ 'ਚ ਰਾਘਵਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਸੀ.ਡੀ. ਸਤਪਥੀ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ-ਗੀਤਾ ਜੌਹਰੀ, ਸ਼ਿਵਾ ਨੰਦ ਝਾਅ ਅਤੇ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਭਾਟੀਆ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੇ ਕੰਮ 'ਚ ਸਹੂਲੀਅਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਖ਼ੁਦ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਰੋਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅਜਨਾਲਾ ਤੇ ਰਾਣਾ ਦਾ ਫਸਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਤਰਨਤਾਰਨ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਝਾ, ਮਾਲਵਾ ਅਤੇ ਦੋਆਬਾ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਫਸਵਾਂ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਲਕੇ ਦੇ 682692 ਮਰਦ ਅਤੇ 646720 ਔਰਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ 15 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਹਲਕਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੱਟੀ, ਖੇਮਕਰਨ, ਜ਼ੀਰਾ, ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸੀ।

ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਈ ਕਰ ਰਹੇ 15 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ 14ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਾਂ ਵਾਲੇ ਹਲਕੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ।

ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਦਾ ਜਨਮ 16 ਜਨਵਰੀ, 1944 ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਟਾਂਡਾ (ਗੁਜਰਾਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕਸਬਾ ਅਜਨਾਲਾ ਆ ਵੱਸਿਆ। ਮੁਢਲੀ ਵਿਦਿਆ ਕਸਬੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ. (1968) ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1973 ਤੋਂ 1984 ਤਕ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ 1985, 1994, 1997 ਅਤੇ 2002 ਵਿਚ (ਚਾਰ ਵਾਰ) ਅਜਨਾਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ।

ਉਹ 1997 ਤੋਂ 2002 ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ 2004 (ਚੌਦਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ) ਲਈ ਤਰਨਤਾਰਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ ਠੋਕ ਵਜਾ ਕੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਤਕ ਆਪਣੇ 24 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਦੇ ਹਾਰ ਦੇਖੀ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਡਾ. ਅਜਨਾਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਉਤਰਾਂਚਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਕਸਬਾ ਵਿਕਰਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਸਨਅਤੀ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਣਾ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਜੀਵਨ ਸਿਰਫ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਤਕ ਚਾਰ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਪੰਜਵੀਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2002 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਮੌਕੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਚੌਦਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਜੇਤੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਜਲੰਧਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਰੇਸ਼ ਗੁਜਰਾਲ (ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ) ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹੀ ਵੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਸ਼ਾਤਿਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। 1985 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤਾ।

ਕਾਕਾ ਧਾੜਾਂ ਤੇ ਲੁਟੇਰਾ ਲਸ਼ਕਰ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਸਾਰ

–ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਹੜਾ ਮੋਰਚਾ ਜਿੱਤੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਲੰਘ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ।

ਚੋਣ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਬਹਾਲੀ ਰੜਕਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਧਿਰਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਚਿੱਕੜ ਦੇ ਬੁੱਕ ਸੁੱਟਣ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਈ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਚਿੱਕੜ ਦਾ ਬੁੱਕ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਵੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਦੇ ਦਿਨ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ। ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬਣ ਜਾਣ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਕਹਿਣ ਵੇਲੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਵੇ? ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ, ਹਾਲੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਇੰਜ ਨੀਵਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਧੁੰਨੀ ਨਾਲ ਨੱਕ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਲਸਾ ਮੁੱਕਦੇ ਸਾਰ ਇਹੋ ਸਥਿਤੀ ਖੁਦ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਬਣ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਕਿ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਸਿਰਫ ਟਿਕਟ ਖਾਤਰ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਮੁਸਕਣੀ ਨਾਲ ਕਾਰ ਵਲ ਤੁਰ ਗਏ।

ਐਨ ਇਹੋ ਸਥਿਤੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਾਲਿਬ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ 'ਦਲ-ਬਦਲੂ' ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਟੇਜੋਂ ਉਤਰਦੇ ਸਾਰ ਕੋਈ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚੋਂ ਆਏ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਈ ਸਾਲ ਅਕਾਲੀ ਰਹਿ ਕੇ ਫੇਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਣ ਬਣਿਆ ਸੀ? ਕੀ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚੋਣ ਮੁੱਦਾ ਮੰਨ ਲਈਏ? ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿਰ ਵਿਚ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਏਦਾਂ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ, ਭੁੱਖ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ, ਓਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਡੰਗਰਾਂ ਦਾ ਗੋਹਾ ਚੁੱਕਣਾ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਅਸਲੀ ਲੀਡਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਹੈ? ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਉਥੋਂ ਦੋਵੇਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ, ਸਗੋਂ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਤੇ ਬੀਬੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਖੁਦ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੇ ਗੁੰਡੇ ਪਾਲ ਰੱਖੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਕੋਲ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਾਹੂਬਲੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੋ-ਦੋ, ਚਾਰ-ਚਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਹੈ। ਲੜਾਈ ਉਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਬਲ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਵਧ ਲੱਠ-ਮਾਰ ਹੋਏ, ਉਹ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੋ-ਚਾਰ ਰਾਜ, ਕੇਰਲਾ ਵਰਗੇ, ਹਾਲੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਾਮਲਾ 'ਜਿਸ ਕੀ ਲਾਠੀ, ਉਸ ਕੀ ਭੈਂਸ' ਵਾਲਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਰਾਜ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਵਾਪਰ ਜਾਵੇ, ਸਭ ਠੀਕ ਹੀ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵੇਖਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਦੇ ਇਕ ਰਾਜ ਅਰੁਣਾਂਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਈ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸੈਂਕੜੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਭੁਗਤਣਾ ਓਥੋਂ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧ ਜਾਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਖ਼ਬਰ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਅੱਠ ਸੌ ਬਾਈ ਵੋਟਾਂ ਕੁੱਲ ਹਨ, ਪਰ ਓਥੇ ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਛਿਆਨਵੇਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਵਧ ਵੋਟਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾੜੇ-ਮਾਰਾਂ ਨੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਸ਼ੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਕੇ ਬਟਨ ਦੱਬਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਹਨ। ਇਕ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਕੁੱਲ ਵੋਟਰ 196 ਸਨ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤ ਗਈਆਂ 302, ਭਾਵ ਕਿ ਇਕ ਸੌ ਚਾਰ ਵੋਟਾਂ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ। ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਵੋਟ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਭੁਗਤ ਜਾਂਦੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ 'ਪ੍ਰਾਪਤੀ' ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਏਥੇ ਸੌ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਕ ਸੌ ਪੰਜਤਾਲੀ ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਭੁਗਤ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਏਦਾਂ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥ ਇਕੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਉਨੰਜਾ ਨਿਕਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ!

ਚੱਲਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਕੌੜਾ ਸੱਚ ਵੀ ਬੇਪਰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਗੰਦਾ ਵਹਿਣ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਵਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇਰੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇੱਕ-ਮੁੱਠ ਹੋ ਖੜੋਤੇ।

ਉਧਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਇਹ ਸੱਚ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵਲੋਂ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਬਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵੀ ਪੱਕੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਲੀ ਕਮਾਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 'ਉੱਪਰ ਤੱਕ' ਕਿੰਨੀ-ਕਿੰਨੀ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਉਪਰ ਤੱਕ' ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਗ ਉੱਠ ਪਈ ਕਿ ਇਸ਼ਾਰਾ ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਵਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਾਂਚ ਤਦੇ ਹੀ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਮੰਤਰੀ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਵੇ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆ ਤੇ ਕੇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਸਾਹਮਣੇ ਤੀਹ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁਫ਼ਨਾ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਆ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ (ਲਗਭਗ ਇਕ ਲੱਖ ਅੱਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਵੰਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਜਰ ਨੂੰ, ਪੱਚੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼! ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜੇ ਬਾਈ ਮੰਨ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਕ ਕਰੋੜ ਪੈਂਹਠ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਚੁਤਾਲੀ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ 'ਉਤਲੀ' ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਹੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਚੁਤਾਲੀ ਲੱਖ ਉਗਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲਦੇ ਦਸਵੰਧ ਨਾਲ ਉਹ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਟੱਪਦਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਇਹ ਹਾਲਤ ਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵੱਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵਧ ਕਮਾਈ, ਛੋਟੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਘੱਟ, ਪਰ ਸੁੱਕੇ ਸੰਘ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਥੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸੁਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਆਖਰ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਕੀਲ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ? ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਚੋਣ-ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ। ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 'ਰਾਜ ਦੀ ਰੀਤ' ਜੁ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਗਾੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵੱਡੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਧਿਰਾਂ ਅੱਖ ਵਿਚ ਅੱਖ ਪਾ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅੰਦਰਲਾ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਜੰਗਾਂ ਮੌਕੇ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫੌਜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਤਨਖ਼ਾਹਦਾਰ ਫੌਜ, ਜਿਹੜੀ ਰਾਜੇ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਜਰਨੈਲ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਲੜਦੀ ਤੇ ਬੰਧੇਜ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜਿੱਤਣਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਬੰਧੇਜ-ਬੁੱਧ ਫੌਜ ਥੋੜ੍ਹੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਉਦੋਂ ਲੁਟੇਰਾ ਲਸ਼ਕਰ ਜੋੜ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਲਸ਼ਕਰ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਣੀ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਸੂਰਤ ਉੱਤੇ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਜਿੱਤ ਗਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਲੁੱਟ ਸਕਦੇ ਹੋ ਲੁੱਟਦੇ ਰਹੋ। ਉਹ ਮੱਧ-ਯੁੱਗ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ 'ਸੱਭਿਅਕ' ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਜੰਗ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਫੌਜ ਹੀ ਲੜਨ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਲਸ਼ਕਰ ਨਹੀਂ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ। ਪਰ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ 'ਕਾਕਾ-ਧਾੜ' ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੋਈ ਕਰਦੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ 'ਕਾਕਾ ਧਾੜ' ਨੂੰ ਅੱਜ ਦਾ 'ਲੁਟੇਰਾ ਲਸ਼ਕਰ' ਮੰਨ ਲਵੋ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕੋਈ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤਾਂ ਮਿਲਣੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਹ ਲਾਰਾ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅੱਖ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਬਠਿੰਡੇ ਵਾਲਾ ਕਿਲ੍ਹਾ' ਫਤਹਿ ਕਰਵਾ ਦਿਓ, ਫੇਰ ਭਾਵੇਂ ਮੌਛੇ ਪਾਉਂਦੇ ਫਿਰਿਓ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 'ਬਠਿੰਡੇ ਵਾਲਾ ਕਿਲ੍ਹਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਗੱਲ ਬਠਿੰਡੇ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਹਰ ਉਸ ਹਲਕੇ ਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਥੇ 'ਤਖ਼ਤ ਜਾਂ ਤਖ਼ਤਾ' ਵਰਗੀ ਲੜਾਈ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਵੇ, ਚੋਣ-ਮੁੱਦਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 'ਕਾਕਾ ਧਾੜ' ਵਾਲੇ ਅੱਜ ਦੇ ਲਸ਼ਕਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ?

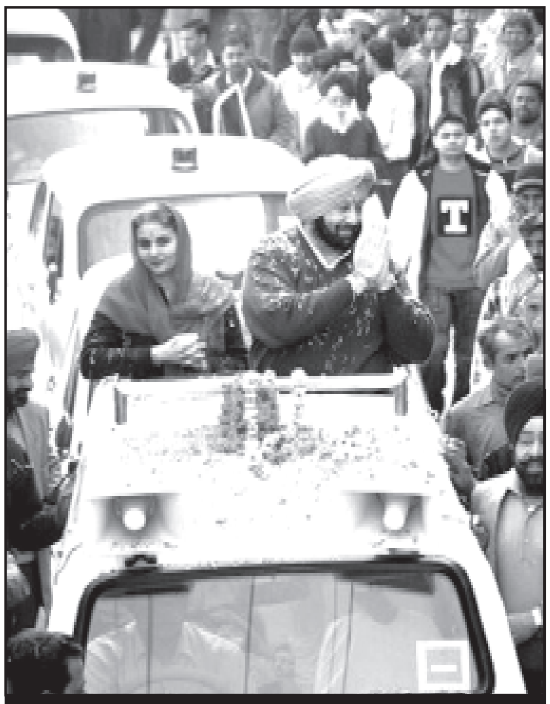

ਹੁਣ ਅਸੀਂ 'ਸੱਭਿਅਕ' ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਜੰਗ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਫੌਜ ਹੀ ਲੜਨ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਲਸ਼ਕਰ ਨਹੀਂ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ। ਪਰ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ 'ਕਾਕਾ-ਧਾੜ' ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੋਈ ਕਰਦੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ 'ਕਾਕਾ ਧਾੜ' ਨੂੰ ਅੱਜ ਦਾ 'ਲੁਟੇਰਾ ਲਸ਼ਕਰ' ਮੰਨ ਲਵੋ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕੋਈ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤਾਂ ਮਿਲਣੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਹ ਲਾਰਾ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅੱਖ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਬਠਿੰਡੇ ਵਾਲਾ ਕਿਲ੍ਹਾ' ਫਤਹਿ ਕਰਵਾ ਦਿਓ, ਫੇਰ ਭਾਵੇਂ ਮੌਛੇ ਪਾਉਂਦੇ ਫਿਰਿਓ।

ਹੁਣ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ੋਸ਼ਾ, ਅਖੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਆਦਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ

ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ : ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾਣ।

81 ਸਾਲਾ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਵੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਤਾਂ ਸਦਨ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਬਦਲਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਂਦ 'ਚ ਲੈ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗਰਮੀ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਘੱਟ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟ ਪਾਉਣੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਕੇ ਵੋਟਿੰਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਇਕੱਲੀ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਜੇਤੂ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇਗੀ।

ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1952 ਤੋਂ 1967 ਤਕ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਮਗਰੋਂ 1971 ਦੇ ਸੰਸਦ ਭੰਗ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਦੋ ਸਾਲ ਮਗਰੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਜਾਂ ਮਿੰਨੀ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ 28 ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਈ ਯੂਰਪੀ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਲੋਕਤੰਤਰਾਂ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੈਅ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ 'ਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੁੱਜ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

ਸੰਸਦੀ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਮਰਦ, ਔਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ

ਤਰਨਤਾਰਨ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਚ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚਲਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਨੁਪਾਤ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਆਦਮੀ-ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਣ ਵਲ ਇਕ ਸਾਰਥਕ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਕੁਲ ਵੋਟ 116255 ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਔਰਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 57512 ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਏਥੇ ਮਰਦ ਵੋਟਰ 58743 ਹਨ। ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਜਿਥੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਮਰਦ-ਔਰਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਬਾਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੁਲ ਵੋਟਰ 148583 ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 71567 ਔਰਤ ਵੋਟਰ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 77016 ਮਰਦ ਵੋਟਰ ਹਨ।

ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਵੀ ਮਰਦ-ਔਰਤ ਦੇ ਫਰਕ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਘੱਟ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਵੋਟਰ 119609 ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਔਰਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 58648 ਹੈ।

ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਤੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਰਾਣਾ ਰਾਜਬੰਸ ਕੌਰ (ਪਤਨੀ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਪੀ. ਤੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ) ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਤੋਂ ਡਾ. ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜ਼ੀਰਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕੁੱਲ 155127 ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਔਰਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 75097 (48.41%) ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਹਲਕਾ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਦੀ ਕੁਲ ਵੋਟਰ ਸੰਖਿਆ 154662 ਵਿਚੋਂ ਔਰਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 75684 (48.96%) ਹੈ।

ਉੱਡਦੇ ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਪੈੜ 'ਚ...

ਗੱਲੀਂ-ਬਾਤੀਂ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ
ਫੋਨ: 925-752-8025

ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਐਵਰੈਸਟ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਵੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਿਚ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਮੈਚ ਤੁਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਖੇਡੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਬਣਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੈਜੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ 'ਘੁੱਗੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜੇ' ਵੇਲੇ ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ੌਂਕੀ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ ਸਿਰਜਿਆ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਹਾਲੇ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਹੈ। ਸੱਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਦੋਂ ਬੀਬੀ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕਾ ਬਣੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ 1994 ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਸ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰ ਗਵਾਈਆ ਸਣੇ ਚਰਨਜੀਤ ਅਹੂਜਾ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਸ਼ੌਂਕੀ ਮੇਲੇ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਜੈਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜੈਜੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅੰਦਾਜ਼ ਨੇ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੀਵਾਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਪੁੱਠੀ ਟੋਪੀ ਲੈ ਕੇ ਅਣਜਾਣਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਵੇਖਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਆਨੰਦ ਸੀ ਤੇ ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਤੀਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗਹਿਗੱਚ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲ ਜਿਹੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਠੇ ਪ੍ਰਸੰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਿੱਡਾ ਵੱਡਾ ਕਾਫਲਾ ਜੋੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੁਆਦਲਾ ਭੋਜਨ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਧ ਖਾਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੀਭ ਨੇ ਸੁਆਦ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜੇ ਹੱਸਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਮੁਸਕਰਾਓ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਕ੍ਰਾਹਟ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਭ ਸੁੱਖ ਸਾਂਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਕੁੜੀ ਮਿਸ ਪੂਜਾ ਦੀ ਲੰਬੀ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਢੰਗ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੈ। ਲੋਕ ਪੂਜਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੋ ਜਾਂ ਉਹ?

ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਕ ਦੌਰ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਸਲਮਾ ਆਗਾ ਦੇ ਗੀਤ 'ਆਪ ਜੈਸਾ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੇਂ ਆਏ' ਨਾਲ ਤਰਥੱਲੀ ਮਚੀ, 'ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੈਲੀ' ਵਿਚਲੇ ਗੀਤ 'ਸੁਨ ਸਾਹਿਬਾਂ ਸੁਨ ਪਿਆਰ ਕੀ ਧੁਨ' ਨਾਲ ਹਰ ਮਾੜੇ-ਧੀੜੇ ਦੇ ਬੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਗੀਤ ਚੰਬੜਿਆ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਦੇ ਗੀਤ 'ਯੇਹ ਈਲੂ ਈਲੂ ਕਿਆ ਹੈ-ਆਈ ਲਵ ਯੂ' ਨਾਲ ਤੂਫਾਨ ਆਇਆ ਰਿਹਾ। ਇਵੇਂ 'ਸਾਹਿਬਾਂ ਬਣੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ' ਨਾਲ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦਾ 'ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ' ਬਲੈਕ ਵਿਚ ਵਿਕਿਆ, 'ਮੈਨੂੰ ਖਿੱਚ ਲੈ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਂਹ ਫੜ੍ਹ ਕੇ' ਨਾਲ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸਿਖਰ ਕੀਤੀ, 'ਮਾਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ' ਨਾਲ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਛਾ ਗਿਆ। 'ਟਕੂਏ 'ਤੇ ਟਕੂਆ ਖੜ੍ਹਕੇ' ਨਾਲ ਚਮਕੀਲਾ ਨਿਤਰਿਆ, ਫਿਰ ਬਿੰਦਰਖੀਆ, ਸਰਦੂਲ, ਨੂਰੀ, 'ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਨਾਲ ਹੰਸ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਵਿਰਕ ਤੇ ਫਿਰ ਹਰਜੀਤ ਹਰਮਨ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਧਮਾਕੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦੋ-ਗਾਣਿਆਂ ਦਾ ਯੁੱਗ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋ-ਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਲੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਨਾਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਰਟਾ ਤੇ ਨੇਰ੍ਹੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮਿਸ ਪੂਜਾ। ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ੋਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਿੰਗੀ ਟਿਕਟ ਖਰਚ ਕੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ 'ਬਈ ਧੂੰਆਂ ਕੱਢ ਤਾ, ਸੁਆਦ ਲਿਆਤਾ, ਰੂਹਾਂ ਰਾਜੀ ਕਰਤੀਆਂ। ਇਵੇਂ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣਿਐ, "ਬਈ ਮਾੜਕੂ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਕਿਆ ਕਮਾਲ ਐ।" ਲੁਧਿਆਣੇ 'ਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਹਾਕਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੇਲਾ ਦੇਖਿਆ ਹੋਊ, ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹਦੇ ਮੂਹਰੇ ਇਕ ਵਾਰ

ਮਿਸ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਤਾਂ ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ ਤੇ ਜਗਰਾਵਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਮੱਧਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਚਮਕੀਲੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਨੱਚਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਡੀਆਂ ਦੀ ਧਮਕ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਹੋਮਗਾਰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਤੱਕ ਲੁੱਡੀਆਂ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਗਵਰਨਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਆਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਸੁੰਗੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਬਾਹਰ ਆਂਗਣ ਵਿਚ ਵੱਖਰਾ ਅਖਾੜਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਮੇਲੀਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਹਾਲ ਨੱਕੋ-ਨੱਕ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਖਾਸ ਗੱਲ ਕੀ ਸੀ? ਜੈਜੀ ਬੈਂਸ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਸੀ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਵੀ, ਗੀਤਾ ਜੈਲਦਾਰ ਨਵਾਂ ਮੁੰਡਾ ਸੀ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਫਰਾਂਸ ਨੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸਕ੍ਰਾਹਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਿਪਸਟਿਕ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਤੋਹਫੇ ਵਰਗੀ ਕੁੜੀ ਮਿਸ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਉਪਰੋ ਥਲੀ ਹੋਏ ਪਏ ਸਨ।

ਪੁੱਠੀ ਟੋਪੀ ਲੈ ਕੇ ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਮੈਂ ਸੁਣੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਥੋੜੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ 'ਮਾਂ ਜਲਦੀ ਚੱਲੋ ਨਾ ਪੂਜਾ ਗਾ ਹਟੇਗੀ।'

ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਛੱਡ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਜੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਰਾਏ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹੋ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ 'ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖਣ ਆਏ ਨੱਬੇ ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਾਅ ਇਹੋ ਸਨ ਕਿ ਮਿੱਸ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸ਼ਕ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੁਣੋ 'ਅੱਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਪੀਤੀ ਹੋਏ ਕੋਈ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਅਤੇ ਸੁਣ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਤੋੜ ਦੀ ਵਰਗਾ ਨਸ਼ੈ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਨ੍ਹੀਂ ਖੁੱਲਦੀਆਂ।'

ਸਲਾਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਬੇਰ ਖਾਣ ਵਰਗੇ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦੈ।

ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਕਿ ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਾਂਗ ਅੰਕੜੇ ਸੰਭਾਲਣ ਤੇ ਕੱਢਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਨੇ ਉਨੇ ਗੀਤ ਚਾਲੀਆਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਾਏ, ਜਿੰਨੇ ਪੂਜਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਗਾਏ ਨੇ ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹਿੱਟ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਸਦੀਕ-ਰਣਜੀਤ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕਮਾਏ ਹੋਣਗੇ, ਉਨੇ ਉਸ ਨੇ ਕਮਾ ਵੀ ਲਏ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਗਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਮਰਦ ਗਾਇਕ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੂਜਾ ਨੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਚਮਕੀਲੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ 'ਤਲਵਾਰ ਮੈਂ ਕਲਗੀਧਰ ਦੀ ਹਾਂ' ਵਾਂਗ ਪੂਜਾ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਣੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨੇ ਵੀ ਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 'ਜੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਨਨਕਾਣਾ ਤਾਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਜਾਣਾ ਸੀ।' ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਦੇ ਕਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ' ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਵੇਲੇ ਵੀ ਪੂਜਾ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਪੂਜਾ ਦੇ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਗੀਤ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਦੇ 'ਚੋਂ 80 ਫੀਸਦੀ ਵਿਚ ਪੂਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਿਥੇ ਮਿਸ ਪੂਜਾ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਹੈ ਉਥੇ ਉਸਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਵਲੋਂ ਗਾਏ ਹਲਕੇ-ਫੁਲਕੇ ਕਈ ਗੀਤ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਿਸ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੰਭਵ ਹੋਈ। ਪੂਜਾ ਆਖਦੀ ਹੈ:-

-ਉਹਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਤੋਂ ਵਧ ਗੀਤ ਗਾ ਲਏ ਹਨ।

-ਹਾਲੇ ਤੀਕਰ ਉਹਨੇ ਸਿਰਫ ਸੱਤ ਸਫਲ ਸਟੇਜ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਚ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਰਜਨਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਗਾ ਕੇ ਵੀ, ਇਕ ਵੀ ਅਖਾੜਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ।

-ਉਹ ਬੈਂਕ ਅਫਸਰ ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ ਤੇ ਮਾਂ ਸਰੋਜ ਬਾਲਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚੋਂ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਐਮ.ਏ.ਬੀ.ਐਡ. ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਵੋਕਲ ਤੇ ਇੰਸਟਰੂਵਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਵਾਲੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

-ਉਹਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾ ਹੈ ਤੇ ਭਰਾ ਜੋ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੈ ਤੇ ਗਾਉਂਦੈ।

-ਗਾਇਕਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੈ।

-ਰਾਜਪੁਰੇ (ਪਟਿਆਲੇ) 'ਚ ਉਹਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਐ।

-ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਤੇ ਦੀਦਾਰ ਸੰਧੂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਘੱਟ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦਸ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਉੱਤਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ।

-ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਾਵਾਕਿਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਉਹ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਹਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਲੱਖਾਂ 'ਚ ਹੈ।

-ਉਹਦਾ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ।

-ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੋਂ ਖ਼ਫ਼ਾ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਦਰਦਾਨ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਬਿਨਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਅਤੇ

ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

-ਉਹ ਕਮਲਜੀਤਪੁਰੀ ਦੀ ਰਿਣੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਗੀਤਾ ਜੈਲਦਾਰ 'ਕੱਲਾ ਵੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰਵਾ ਗਿਆ।' ਪੂਜਾ ਤੇ ਗੀਤੇ ਨੇ ਜਦੋਂ 'ਸੀਟੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣੋ ਹਟ ਜਾ...ਨੀਂ ਤੂੰ ਵੰਗਾਂ ਛਣਕਾਉਣੋਂ ਹਟ ਜਾ' ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਖਚਾਖੱਚ ਭਰੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਲੋਕ ਉਠ ਕੇ ਨੱਚਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਕਿਉਰਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ 'ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖੋ ਵਰਨਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।'

'ਕਿਤੇ ਮਿਲੇ ਉਹ ਕੁੜੀ..ਕੋਈ ਤਾਂ ਪੈਗਾਮ ਲਿਖੇ...', 'ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਚਾਹੀਦੈ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ ਮਾਏ ਮੇਰੀਏ..' ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਅਮਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲਾ ਭਰਿਆ।

ਜੈਜੀ ਆਪਣੀ ਖਿੱਚ ਤੋਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਚਲਾ ਗਿਐ। ਪ੍ਰਫਾਰਮੈਂਸ 'ਚ ਨਿਖਾਰ ਆਇਐ। 'ਰੋਮੀਓ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਰੱਖਤੇ..', 'ਜੱਟ ਮੌਜਾਂ ਕਰਦਾ ਏ...' ਆਦਿ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਛਾ ਗਿਆ।

ਸੋਹਣਿਆ ਨਾਲ ਨੱਚਣ ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਸਾਰੇ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਸਨ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਇਕ ਵਿੰਗੇ ਟੇਡੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਉੱਚੀ ਦੇਣੀ ਕਿਹਾ 'ਨੱਕ 'ਚ ਗਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾ ਨਾ, ਪਰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਜਾਨ ਕੱਢ ਲਈ ਐ।'

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਉਂ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਜੁੱਤੀ ਸਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇਉਂ ਰਹੀ, 'ਕਈ ਪਹਾੜ ਨੇੜਿਓਂ ਵੀ ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।'

Visit us on the web:
punjabtimesusa.com
To Advertise with us call: 847-359-0746

NirpalKaur.com
ਨਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਡਾਟ ਕੌਮ
A WEBSITE SHOWCASING THE TASTE OF PUNJABI FOOD
ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਰਸੋਈ
ਖਿੱਚੇ ਇਸ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੋਈ
VISIT : WWW.NIRPALKAUR.COM
HOME COOKING, FASHION AND HEALTH

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ

ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਣੀ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਅਤੇ ਪੂਜਣਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ।

ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਇਥੇ ਮੁਨਾਸਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦੀ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

ਗੱਲ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬੀਜ ਪੁਰਾਤਨ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਨੂੰ ਵੈਦਿਕ ਯੁੱਗ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਜਨਮ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦੇ ਉਦਗਮ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਥਨ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ :

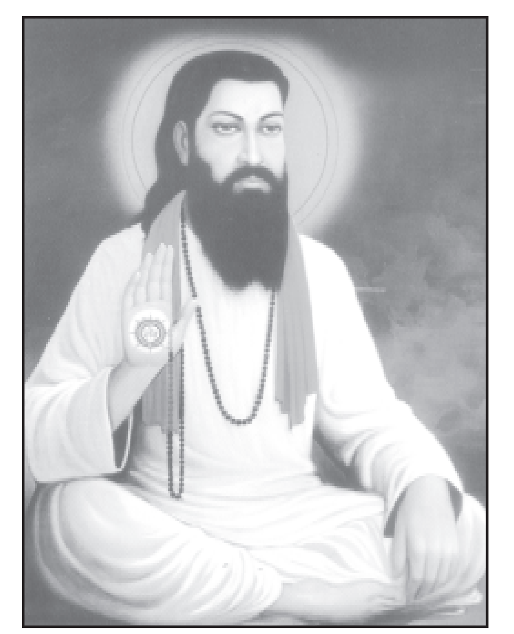

ਭਗਤੀ ਦਰਾਵੜ ਉਪਜੀ ਲਾਏ ਰਾਮਾਨੰਦ।
ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਆ ਕਬੀਰ ਨੇ ਸਪਤ ਦੀਪ ਨਵ ਖੰਡ।

ਅਰਥਾਤ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦਾ ਜਨਮ ਦਰਾਵੜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਰਾਮਾਨੰਦ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਿਆਏ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭਗਤੀ-ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਕਬੀਰ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਰ ਅੱਜ ਇਥੇ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਦੌਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਐਸੀਆਂ ਖਾਸੀਅਤਾਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ, ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਮ-ਸੱਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਦਾ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਵੱਡੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮ ਸੱਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਨਿਆਈ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਰੂਰ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ।

ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿਚ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਾਲਾ (Vertical) ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਕਸਾਰ ਫੈਲਾਅ ਵਾਲਾ (Horizontal) ਹੈ।

ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਟੀਚਾ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਕਲਿਆਣਤਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਦਾ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਕਲਿਆਣ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਧੀਕੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਨਿਜ਼ਾਤ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜੁਟਾਉਣਾ ਭਗਤੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਬੜੀ ਥਾਈਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਹੱਸਵਾਦ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਲੰਘ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿਹ ਨਿਵੇਕਲੇ ਤੱਥ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਚਨਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਜ਼ਹਬ, ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਿੰਦੂ-ਜੈ ਦੇਵ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੂਫੀ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਭਾਵੇਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਰਮਾਨੰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦਾ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਰਵਿਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਨਾਮਦੇਵ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਨਾਰਸ ਦਾ ਭਗਤ ਕਬੀਰ।

ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਚਾੜ੍ਹੀ ਗਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਇਸ ਇਨਕਲਾਬੀ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ? ਇਹ ਸੁਆਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹਨ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖਤ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਧਿਆਨਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਮਤਿ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਮਤਾਂ ਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਪਰਸਪਰ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ, ਧਰਮ ਕੀਹ ਤੇ ਦਵੈਸ਼ ਕੀਹ? ਆਪ ਨੇ ਸਿਖਲਾਇਆ ਕਿ ਹਰ ਮਤ ਵਿਚੋਂ ਸੱਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੋ।

ਕਿਸੇ ਮਤ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਾ ਕਹੋ। ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਰਹੋ, ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਦੇਵ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਰਹੋ ਤੇ ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਉਪਦੇਸ਼, ਬਾਣੀ ਤੇ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰੀਤ ਆਸਰੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਏਕਾਗਰ ਕਰੋ ਤੇ ਸਾਂਈਆਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਲੱਖਤਾ ਤਕ ਅੱਪੜ ਪਵੋ। ਇਹ ਸੁਮਤਿ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚ ਵਿਖਾਈ ਆਪਣੇ ਚਲਾਏ ਸਿੱਖੀ ਮਾਰਗ ਦੀ ਰਾਹਨੁਮਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ, ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਿਵਾ ਹੋਰਨਾਂ ਮਜ਼ਹਬਾਂ, ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਵੱਡਕਿਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ।

ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂ, ਸ਼ੈਵ, ਵੈਸ਼ਨਵ, ਸੂਫੀ, ਹਰ ਭਲੇ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਾਣੀ ਲਈ। ਜਿਸ ਜਿਸ ਨੂੰ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਤ ਦਾ ਸੀ, ਅਖੀਰ ਨਿਰਗੁਣ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਗਈ, ਉਸ-ਉਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਲੈ ਲਈ। ਉਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੱਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਸਾਧਨ ਕਾਲ ਦੀ ਅਵਸਥਾ, ਉਸ ਦੇ ਈਸ਼ਵਰ ਲੱਖਤਾ ਵਿਚ ਅੱਪੜ ਕੇ ਉਚਾਰੇ ਵਾਕ ਲੈ ਲਏ।

ਪਰ ਇਥੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸੂਲਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਤਰਜ਼ੇ-ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮੁਦੱਈ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਗੁਰੂ ਪਰੰਪਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਵਾਇਤੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਾਹਨਾ, ਛੱਜੂ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਪੀਲੂ ਆਦਿ ਸਮਕਾਲੀ ਕਵੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਹਵਾਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਉਪਰ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ-ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦਾਚਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇਹ ਭਰਪੂਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪਰਮ-ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ

ਜਾਣ ਦੀ ਤਰਬੀਅਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਾਕਾਰ ਸੰਤ-ਭਗਤ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਦੱਈ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 15 ਹੈ। ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦਾ 12ਵੀਂ ਸਦੀ ਤੋਂ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ 5 ਸਦੀਆਂ ਤਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਤ-ਭਗਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੇਤਰ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ।

ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਵੀ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰਵਾਇਤੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਹੈ। ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਲਿਖਾਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਆਣ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਖਮ ਰੂਹਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਲਜੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਉਧਾਰ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਗ੍ਰੰਥ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਵੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕਰੋ। ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕਰਤਾ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬੜੇ ਰੌਚਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ 15 ਭਗਤਾਂ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪਰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਖੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਕਹਾਣੀ ਕਦਾਚਿਤ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਮਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮਿਸਾਲਾਂ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਸਲੋਕ ਹੈ-

ਪਹਿਲੇ ਪਹਰੈ ਫੁਲੜਾ
ਫਲੁ ਭੀ ਪਛਾ ਰਾਤਿ॥
ਜੋ ਜਾਗੰਨਿ ਲਹੰਨਿ
ਸੇ ਸਾਈ ਕੰਨੋ ਦਾਤਿ॥

ਅਰਥਾਤ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉਠ ਬਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਗ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਹੀ ਮਿਹਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਾਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸੇ ਸਲੋਕ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਇਕ ਸਲੋਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਜਗਿਆਸੂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਾ ਮਾਣ ਨਾ ਕਰ ਬਹੀਂ। 'ਦਾਤ' ਤਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਗਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

ਦਾਤੀ ਸਾਹਿਬ ਸੰਦੀਆ ਕਿਆ
ਚਲੈ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ।
ਇਕ ਜਾਗੰਦੇ ਨਾ ਲਹੰਨਿ
ਇਕਨਾ ਸੁਤਿਆ ਦੇਇ ਉਠਾਲਿ॥

ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹੋ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਚੇਤ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਵੀ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ।

ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਇਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਣੀਕਾਰ ਸੰਤਾਂ-ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇਕ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗਿਣਾਏ ਹਨ ਅਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਖਾਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਧੁਰਨੀਆਂ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਕਸਦ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਤ-ਗੋਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਰੁਤਬਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਾਕਾਰ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਬਹੁਤ ਉਚੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਸੰਗਿ ਨਾਮਦੇਉ ਮਨੁ ਲੀਣਾ॥
ਆਢ ਦਾਮ ਕੋ ਛੀਪਰੋ
ਹੋਇਓ ਲਾਖੀਣਾ॥
ਬੁਨਨਾ ਤਨਨਾ ਤਿਆਗਿ ਕੈ,
ਪ੍ਰੀਤਿ ਚਰਨ ਕਬੀਰਾ॥
ਨੀਚ ਕੁਲਾ ਜੋਲਾਹਰਾ ਭਇਓ
ਗੁਨੀਯ ਗਹੀਰਾ॥
ਰਵਿਦਾਸੁ ਢੁਵੰਤਾ ਢੋਰ ਨੀਤਿ
ਤਿਨਿ ਤਿਆਗੀ ਮਾਇਆ॥
ਪ੍ਰਗਟੁ ਹੋਆ ਸਾਧਸੰਗਿ
ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ॥
ਸੈਨੁ ਨਾਈ ਬੁਤਕਾਰੀਆ ਓਹੁ
ਘਰਿ ਘਰਿ ਸੁਨਿਆ॥
ਹਿਰਦੇ ਵਸਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ
ਭਗਤਾ ਮਹਿ ਗਨਿਆ॥
ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਾਟਰੋ
ਉਠਿ ਭਗਤੀ ਲਾਗਾ॥
ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਤਖਿ ਗੁਸਾਈਆ
ਧੰਨਾ ਵਡਭਾਗਾ॥

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤਾਂ-ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਇਕ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਸੀ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਮੁਹਿੰਮ ਧਾਰਮਿਕ ਬਹੁਲਵਾਦ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਕ ਪਾਸੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸਦੀਵ ਕਾਲ ਲਈ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਹੋਰ ਨਿਖਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ।

***

ਚਰਚਾ

ਪਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ: ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜਿਥੇ ਪਾਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਛਿੜੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਬਹਿਸ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਹੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਸਵੀਰ ਸਮਰ ਦੀ ਇਹ ਲਿਖਤ ਅਸੀਂ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਇਕ ਸਮਕਾਲੀ ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛਾਪਣਾ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਪਰ ਜਸਵੀਰ ਸਮਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਈਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਬਹਿਸ ਸਿਰਫ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਹੀ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਅਸੀਂ ਇਕ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੂਜੀ ਦੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੀ ਦੁਹਰਾਅ ਵਾਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਬਹਿਸ ਦਾ ਹੁਣ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਦੋ ਲੇਖਾਂ 'ਪਾਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ' ਅਤੇ 'ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਕਸਦ' ਵਿਚ ਮੈਂ ਜੋ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਰਾਹੀ ਉੱਕਾ ਹੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਮੈਂ ਜੋ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਰਾਹੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਉਸ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ ਤੁੰਬੇ ਉਡਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ

ਜਸਵੀਰ ਸਮਰ

ਉਸ ਨੇ ਪਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਉਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲਣ ਦਾ ਅਸਫਲ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ ਜੋ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਆਪਣੀ ਹੱਟੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਹਿਲ, ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਨੱਤ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਸਿਧਾਂਤ, ਧਰਮ, ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ, ਵਿਰਸੇ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਗੱਲ ਨਾਗੀਰੈਡੀ ਧੜੇ 'ਤੇ ਲੈ ਆਂਦੀ ਗਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਤਾਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਗੁਬਾਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਸੰਜੀਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਕ ਤਾਂ ਰਾਹੀ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖਦਾ, ਦੂਜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿਚ ਮਰੋੜੀਆਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ।

ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖ 'ਪਾਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ' ਛਪਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਮਿਲਣ ਮੌਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ- ਅਖੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਹਿਸ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀ, ਹੁਣ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਮੇਰੇ ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਜਵਾਬ ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਹੋਰ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਮੇਰੀ ਇਹ ਗੱਲ ਰਾਹੀ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਘਚੋਲਾ ਦਰਅਸਲ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਐਤਕੀਂ ਰਾਹੀ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਛਪ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੀ ਰਾਹੀ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਵਾਲੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲ। ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਜੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਪਾਸ਼-ਰਾਹੀ ਵਾਲੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਗੜਬੜ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖ਼ਾਸ ਨੁਕਤਾ-ਨਿਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਠੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਡੂੰਘੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਈਰਖਾਲੂ ਤੇ ਸੜੀਅਲ ਬੰਦੇ ਦੇ ਮਗ਼ਜ਼ ਅੰਦਰ ਕੁਰਬਲ ਕੁਰਬਲ ਕਰਦੇ ਜਿਰਮ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਗ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੁਰਬਲ ਕੁਰਬਲ ਕਰਦੇ ਜਿਰਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਲਈ ਇਕ ਹੰਭਲਾ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਕੜਾਹੇ ਡੀਕ ਲਏ ਅਤੇ ਡਕਾਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਤਾਂ ਸਟੇਟ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਕਰਾਂਗਾ ਪਰ ਵੀਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਹੈ ਕਿ ਬਦੇਸ ਤੋਂ ਦਿਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਹੈ ਜੋ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਥਾਣੀ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ 'ਇਹ ਸੇਵਾ' ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਬਾਬਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਕਤ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇ।

ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜੁੜੇ। ਪਹਿਲੇ, ਜਿਹੜੇ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਸਨ।ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਬਿਖੜਾ ਪੈਂਡਾ' ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਦੇ ਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਬਲ ਉਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਹੋ-ਦਾਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਵਰਗੇ ਸੈਂਕੜੇ ਨਿਰਮਲ ਦਿਲ ਜੀਆ-ਜੰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਦੂਜੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਉਤੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਢਾਹਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੈਰ ਇਕ ਵਾਰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਪਿਆ ਕਿ ਮੁੜ ਵਾਪਸੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਤੀਜੇ, ਜਿਹੜੇ ਬੌਧਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲਣ ਦੇ ਇਹ ਮਾਹਿਰ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਕਾਇਆ-ਕਲਪ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕੇ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਪਵਾਂਗਾ...

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲੰਮੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸਮਝਣ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਦੋਸ਼ ਉਹ ਪਾਸ਼ ਉਤੇ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਉਤੇ ਐਨ ਫਿੱਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਵਾਂਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਨਾ ਪਾਉਂਦਾ ਪਰ ਸੰਦੀਪ ਵਾਂਗ ਉਹ ਉਦੋਂ ਦਰਦ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਉਹ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕੌਮ (ਪੰਜਾਬੀ) ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋੜਾਂ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਸੇ ਮੱਲੋ-ਜ਼ੋਰੀ ਖਿੱਚ ਤੁਰੀਆਂ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਾਠਕ ਆਪੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲੈਣ ਕਿ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸਰੋਕਾਰ ਹੈ...?

28 ਜੁਲਾਈ, 1988 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ 4 ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਾਮਰੇਡ ਚਾਰੂ ਮੌਜੂਮਦਾਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਜਾਰੀ ਪੈਂਫਲਿਟ 'ਖਾੜਕੂ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ 'ਤੇ ਪੜਚੋਲਵੀਂ ਝਾਤ-ਕੁਝ ਕੀਮਤੀ ਸਬਕ ਤੇ ਸਿੱਟੇ' ਵਿਚ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ਇਹ (ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀ) ਲਹਿਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਲਹਿਰ ਦੀ ਇਸ ਮੂਲ ਮਰਜ਼ 'ਚੋਂ ਹੀ ਉਹ ਸਭ ਗ਼ਲਤ ਨੀਤੀਆਂ, ਪੈਂਤੜੇ ਤੇ ਅਮਲ ਜਨਮ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾੜੇ ਰੁਖ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਪੰਨਾ 13)

ਸਿੱਖ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੰਗਨਜ਼ਰੀ ਤੇ ਅਣਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਸਦਕਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੀ ਬਣਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਤੇ ਨੀਤੀ ਅੰਦਰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਹਾਕਮਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜਨ-ਸਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਖੇੜਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਸੋਚਣੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਅੰਦਰ ਹਿੰਦੂ ਵਰਗ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਾਈ ਤੇ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿੱਖੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੋਕਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਖੇੜਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਕੌਮੀ ਇਲਾਕਾਈ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਜੋਂ ਟਿੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਅੰਦਰ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਜਨੂੰਨ ਭੜਕਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ।(ਪੰਨਾ 15)

ਇਕੱਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ , ਸੁਤੰਤਰ ਰਿਆਸਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਨਾਅਰਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ (ਰੈਸ਼ਨਲ) ਅਤੇ ਨਿਆਈਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੇ ਜੂਲੇ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਇਕ ਨਿਆਈਂ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ-ਸੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖ ਵਸੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹਿਸਿਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਆਂਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। (ਪੰਨਾ 17-18)

ਇਸੇ ਪੈਂਫਲਿਟ ਵਿਚ ਉਹ ਪਾਸ਼ (ਲਿਖਿਆ ਹੈ—ਪਾਸ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜਨੂੰਨ ਤੇ ਬੇਸਮਝੀ 'ਚੋਂ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਇਕ ਬੱਜਰ ਗੁਨਾਹ ਕਰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਟੂਕਾਂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦੀ ਤਹਿ ਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 21-22)। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ ਬਾਬਤ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ (ਪੰਨਾ 16)।

ਮੇਰਾ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦਾ ਇਕ ਹੀ ਮਕਸਦ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਹਿਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਧਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਵਾਰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੱਟੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਗਲੇਪਣ ਅਤੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠੇ ਬਗ਼ੈਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਸ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਫਸਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਚੁੱਕੇ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਘੁਲਦਾ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਇਉਂ ਹਰ ਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜਣ ਬਾਬਤ ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਨੱਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਖ਼ੂਬ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਬਹਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਖ਼ਤਾ ਆਧਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸੂਤਰਧਾਰ ਬਣੇ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਹੀ ਛਾਪਦੇ। ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਥਾਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਾਂ ਜੀ ਆਪ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਬੜੇ ਖ਼ੈਰਖਾਹ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਬੇਥਵੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੀ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਧਿਰ ਤਸੱਵਰ ਕਰ ਬੈਠੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਦੇਹਲ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਡੱਕ ਲਈਆਂ। ਫਿਰ ਮੇਰੀ ਲੰਮੀ ਚਿੱਠੀ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ। ਇਹ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਗੋਸਟਿ ਰਚਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਰਵਾਇਤ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਸੀ। ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਛਾਪਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਉਤੇ ਪੁੱਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਨਤੀਜਾ...ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ।

ਆਖ਼ਰੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾਲ ਪੁਲੀਸ ਲਾਈਨ ਵਿਚਲੀ 'ਪਾਸ਼ ਯਾਦਗਾਰੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ' ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾ. ਚਮਨ ਲਾਲ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕਰਨਾਲ ਪੁਲੀਸ ਲਾਈਨ ਵਿਚ 31 ਮਈ ਕੰਪਲੈਕਸ ਹੈ ਜੋ 31 ਮਈ 1992 ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰਨਾਲ ਵਿਚ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ 4 ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਇਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਿਕਾਸ ਨਰਾਇਣ ਰਾਏ ਨੇ ਬਣਵਾਈ। ਇਹ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ 23 ਮਾਰਚ 1989 ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਨ? ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਮੱਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਪਹਿਲ' ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋ ਕੇ ਛਪੀਆਂ ਪਾਸ਼, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ ਤੇ ਹੋਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 20 ਫਰਵਰੀ 1993 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਾਲ (1993) ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਵਾਜਬੀਰ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ '23 ਮਾਰਚ' ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੀ ਕਿਸੇ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੰਭਲੇ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿੱਧਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਹੋਣ ਲਈ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ (ਜੋ ਸਟੇਟ ਦੇ ਬੜੇ 'ਪੁਖ਼ਤਾ ਪੌਡੇ' ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਦੀ ਪਨਾਹ ਲਈ। ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਕਤ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਠਿਆ, ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਿਆ।

ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖ 'ਪਾਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ' ਛਪਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਮਿਲਣ ਮੌਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ- ਅਖੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਹਿਸ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀ, ਹੁਣ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਮੇਰੇ ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਜਵਾਬ ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਹੋਰ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਮੇਰੀ ਇਹ ਗੱਲ ਰਾਹੀ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਘਚੋਲਾ ਦਰਅਸਲ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਐਤਕੀਂ ਰਾਹੀ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਛਪ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੀ ਰਾਹੀ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ।

ਬੁੱਢੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬੀ ਬਹਿਸ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਪਰ ਬੌਧਿਕ ਬਹਿਸਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਛਿੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਂ ਜੇ ਛਿੜਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮੱਖੀ ਤੇ ਮੱਖੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਟਾਇਲ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮੁੱਕ-ਮੁਕਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨਿਆਂ ਉਪਰ ਫੈਲਿਆ ਬਾਸੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਇੰਨਾ ਦਮਘੋਟੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਪਾਠਕ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਝਟ ਦੇਣੇ ਪੇਜ ਪਲਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਪਾਠਕ ਯਾਨਿ ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਸਤੂਰੀ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਨਿਆਂ ਉਪਰ ਮਜਬੂਰੀਵੱਸ ਗੇੜਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੱਢਦੇ ਨੇ ਪਰ ਹੱਥ-ਪੱਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤ ਰਸਮੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਸ ਡਿਊਟੀ ਵਜਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲਾਂ ਲੱਭਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਹਿਸ-ਮੁਬਾਹਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸ਼ਨ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਹੈ- ਕਿਤਾਬੀ ਬਹਿਸਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੌਧਿਕ-ਲਾਣੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬੀ ਬਹਿਸਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਭੁੱਸ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਹ ਮੁੱਦੇ/ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲੱਭਦੇ ਨੇ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ/ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲੱਭਦੇ ਨੇ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਲੱਭਦੇ ਹਨ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਹਮਦਰਦ ਐਲਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ-ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਮਹਾਨ ਕਵੀਆਂ ਪਾਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਉਲੀਕਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਸੂਤ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਦਕਵੰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਫਿੱਕੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਥਾਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਇਹੋ ਤਾਂ ਕਿਤਾਬੀ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਨਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤਣ-ਪੱਤਣ ਲੱਗਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਖ਼ਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਮੁੱਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਹ-ਰਗ ਨੂੰ ਦੱਬੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲ ਕਬਾੜਖਾਨੇ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ, ਨਾ ਉਥੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਚੇ। ਸਿਹਤ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਕਿਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੈਫਿਕ ਪੱਖੋਂ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਕਸਬੇ ਨਰਕ ਸਮਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨੇ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਵੀ ਖਾਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਨੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਰਪੀ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭੇ ਜਾ ਰਹੇ।

ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਜ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖ਼ਾਤਿਬ ਹੋਣ। ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਚੱਟ ਚੱਟ ਕੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਉਪਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਸੁਆਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਗਰੇਡ ਉਚਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

-ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਰਾਓ

ਕਹਾਣੀ

ਪਿਤਾ

ਬਲਬੀਰ ਪਰਵਾਨਾ

ਅੱਜ ਮੁੜ ਉਸ ਚੁਰਾਹੇ 'ਤੇ ਆਣ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਜਿਥੋਂ ਇਕ ਰਾਹ ਚੁਣਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਇਕ ਰਾਹ ਉਹ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਊਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਰਾਹ, ਜਿਹੜਾ ਸਿਮਰਨ ਨੇ ਚੁਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਵਹਿਣ 'ਤੇ ਵਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂ ਕਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਥੋਂ ਤੱਕ ਮੇਰੀ ਕਲਪਨਾ ਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਜਿਸ ਚੁਰਾਹੇ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੋ ਕੇ ਕਦੀ ਵਖਰੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਸ ਚੁਰਸਤੇ ਦੇ ਦਿਸਹੱਦੇ ਦੀ ਵੀ ਸੀਮਾ ਸੀ। ਏਨਾ ਪੈਂਡਾ ਤੁਰਿਆ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਰਾਹ 'ਤੇ....ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਦਰੋਹੀ, ਸਭ ਕੁਝ ਬਗਾਵਤ ਸਮਝ ਕੇ। ਪਰ ਅੱਜ ਮੇਰੀ ਹੀ ਬੇਟੀ ਮੈਨੂੰ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਪੁਰਾਣੀ ਸਦੀ ਦਾ ਦਕਿਆਨੂਸੀ ਬਾਪ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ।

''ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਤੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈਂ? ਏਨਾ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ, ਏਨਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੈਰੀਅਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਰਖੇਲ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣਾ....ਸਿਮਰਨ ਤੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੋਚ...।''

''ਪਾਪਾ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਰਖੇਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਦੋਹਾਂ ਦਾ....ਜਦ ਤਕ ਚਾਹਤ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਰਹਾਂਗੇ....ਜਦੋਂ ਬੋਝ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਲੱਗੇ, ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ?'' ਉਸਦੇ ਬੋਲਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਮੁੜਨ ਦੇ ਕੋਈ ਆਸਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੇ। ਉਹ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ...ਮੈਂ ਡਾਵਾਂਡੋਲਤਾ 'ਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਦੁਬਿਧਾ 'ਚ। ਕੀ ਕਰਾਂ, ਕੀ ਨਾ ਕਰਾਂ? ਅੱਜ ਮੁੜ ਆਪਣਾ ਬਾਪ ਯਾਦ ਆਇਆ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਵਾਲਾ ਘਰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਾਜ, ਉਹ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ, ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ... ਤੇ ਆਪਣਾ ਉਹ ਵਿਦਰੋਹ ਵੀ...!

ਬਾਪ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸਕੂਲ ਮਾਸਟਰ ਸੀ, ਨੇੜੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ 'ਚ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦਾ। ਘਰ ਦੀ ਪੰਜ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਖੇਤੀ ਵੀ ਆਪ ਕਰਾਉਂਦਾ। ਵਾਹੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਟਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਕਰਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ, ਗਹਾਈ-ਕਟਾਈ ਵੇਲੇ ਵੀ ਥਰੈਸ਼ਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਲੈਂਦਾ। ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਉਸ ਦਾ ਦਿਨ ਚੜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸਕੂਲੋਂ ਆ ਕੇ ਵੀ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਉਹ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਵਿਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਵੀ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਭੱਜ ਨੱਠ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਹੀ ਛੇੜਦੇ, ''ਮਾਸਟਰਾ, ਕਿਉਂ ਏਨਾ ਟੁਟਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਐਂ...ਝੁੱਗੇ 'ਚੋਂ ਦੋ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਨਿਆਣੇ ਐਂ! ਐਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਆ ਕਰ...।'' ਤਾਂ ਬਾਪ ਅੱਗੋਂ ਹਸ ਪੈਂਦਾ, ''ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਲਵਾਉਣਾ ਕਿਤੇ ਸੌਖਾ ਐ! ਉਹ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਗਏ ਕਿ ਦਸਵੀਂ ਕਰ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਜੋਗੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸੀ....ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੀ.ਏ., ਐਮ.ਏ. ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ, ਕੋਰਸ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ....।''

ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੰਡਾ ਨਹੀਂ ਸਾਂ, ਪਰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਪਲੱਸ-ਟੂ ਕਰਕੇ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਿੰਡੋਂ ਕਾਲਜ 'ਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਕੁੜੀ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣ ਭਰਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਹਾਜੀਪੁਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਤੇ ਉਥੋਂ ਬੱਸ ਬੈਠ ਮੁਕੇਰੀਆਂ। ਸ਼ਰੀਕੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ 'ਚ ਰਵਿੰਦਰ ਦੇ ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬੜਾ ਹੀ ਹੋਰ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਦਾਦੇ ਨੇ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, 'ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਕਰ ਗਈ ਐ, ਇਹੀ ਬਹੁਤ ਐ....ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਉਹਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਈਦਾ, ਜ਼ਮਾਨਾ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਐ....।''

ਮਾਮਾ ਤੇ ਮਾਸੜ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ ਇਸੇ ਲਈ ਆਏ ਸਨ, ਬਾਪ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ, ''ਅਠਾਰਾਂ ਉਨੀਆਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਐ ਰਵਿੰਦਰ....ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਜ 'ਚ ਕੌਣ ਭੇਜਦਾ, ਉਥੋਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ....ਜਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਲਾਉਣੇ ਐ, ਇਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰ ਦੇ...ਘਾਲੂਆਲ ਵਾਲੇ ਮੰਨਦੇ ਵੀ ਐ। ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੋਇਆ, ਸੁਹਣਾ ਜਵਾਨ ਐ...ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੋਰਡ ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਲੈ ਲਿਆ।''

''ਪਰ ਮੁੰਡਾ ਆਪ ਕੀ ਕਰਦਾ? ਹੋਰ ਚਹੁੰ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਏ, ਜ਼ਮੀਨ ਤਾਂ ਉਹੀ ਪੰਜ ਕਿੱਲੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਣੀ ਐ ਨਾ!'' ਬਾਪ ਦਾ ਆਪਣਾ ਤਰਕ ਸੀ।

''ਐਸ ਵੇਲੇ ਜਿੰਨਾ ਕੰਮ ਐ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣਗੇ ਨਾ! ਤੇ ਨਾਲੇ ਵੰਡ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜ ਕਿਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧ ਆਉਂਦੀ ਵੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਐ ਹੁਣ....ਇਹ ਵੀ ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ!''

''ਉਹੀ ਤਾਂ ਸੋਚਦਾਂ! ਮੈਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਖੜੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ...ਵਿਆਹ ਦੀ ਬਾਅਦ 'ਚ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।'' ਉਂਜ ਕਦੀ ਕਦੀ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਰਵਿੰਦਰ ਦਾ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਕਾਲਜ ਜਾਣਾ ਚੁੱਭਦਾ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ 'ਚ ਆਪਣੀ 'ਖੁੱਲ ਖੇਡ' ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਮਿਲਦਾ, ਇਕ ਬੰਧੇਜ ਜਿਹੇ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਉਂਜ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜਿਸਮ ਦਾ ਐਕਸਰੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਰਨਹਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸਾਂ! ਹਰ ਇਕ ਨਾਲ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਲੜਿਆ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਏਡੇ ਵੱਡੇ ਕਾਲਜ 'ਚ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ? ਤੇ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹਵਾ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਅਨਜਾਣ ਤਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸੈਨਤਾਂ ਵੀ ਕਰਦੇ, ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਲਈ ਬਹਾਨਾ ਬਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਕਲਾਸ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਪੀਰੀਅਡ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਆਰਟਸ ਕਲਾਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋਨੋਂ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਹਲੇ ਸਨ।

ਬੀ.ਏ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਲ ਕੁ ਵਿਹਲਾ ਰਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਇਧਰ ਉਧਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ।

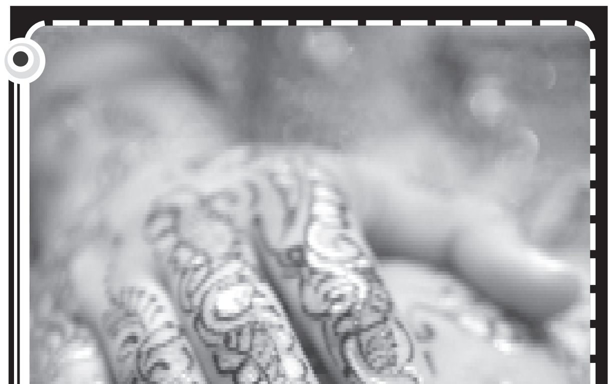

ਜਦੋਂ ਕਿਧਰੋਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣਦੀ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਆਉਂਦੇ ਸਾਲ ਰਵਿੰਦਰ ਤੇ ਮੈਂ, ਇਕੱਠਿਆਂ ਬੀ.ਐਡ 'ਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਸਾਡਾ ਵਾਹ ਪਿਆ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨਾਲ। ਰਾਜਵੰਤ ਸਾਡਾ ਜਮਾਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਬੇਹੱਦ ਤੇਜ਼-ਤਰਾਰ। ਹਰ ਮਸਲੇ 'ਚ ਮੋਹਰੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਲਜ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਤੱਕ...ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿਚਕਚਾਹਟ ਦੇ, ਜਿਥੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗਲਤ ਲੱਗਦਾ, ਉਹ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਡਟ ਜਾਂਦਾ, ''ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਤਾ ਜਿਹੜੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ, ਠੱਗਾਂ, ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਖਿਡੌਣਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਪਨਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਸਰਾਭੇ ਨੇ ਸੁਪਨਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਹੋਰ ਅਣਗਿਣਤ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਲਏ ਸਨ....।'' ਉਹ ਕਾਲਜ ਗੇਟ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਵਹਾ 'ਚ ਘੰਟਾ ਘੰਟਾ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਪਰ ਨਾ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ 'ਚ ਸੁਸਤੀ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਨਾ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਮੁਕਦਾ। ਹੱਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਸਮਾਜਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਸਮਾਜ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ...ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਖੜੋ ਜਾਂਦੀ ਪੂਰੀ ਕਲਾਸ, ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਲਜ ਹੀ।

ਘਰੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜੀ-ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੂਝ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਕੱਟੜ ਹਮਾਇਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਸਾਂ, ਮੈਂ ਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਦੋਵੇਂ ਹੀ। ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਸਾਡੀਆਂ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਮੁਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ, ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਰਾਜਵੰਤ ਨਾਲ ਭਾਵੁਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਜੁੜਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਸਿਰਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ, ਜਦੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਵਿੰਦਰ ਨੇ ਬੜਾ ਸਾਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਸੀ, 'ਵੀਰ ਵੇਖ, ਆਪਾਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੇ ਦੋਸਤ ਵੀ...ਜੋ ਮੈ ਤੈਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੀ ਹਾਂ, ਜੇ ਗਲਤ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇਵੀਂ...ਮੈਂ ਮੁੜ ਉਧਰ ਮੂੰਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੀ... ਗਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇ ਰਾਜਵੰਤ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ। ਜੇ ਮੈਂ ਰਾਜਵੰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ-ਸਾਥੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣਾ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗੇਗਾ।''

ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਧੱਕਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਅਵਾਕ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸਾਂ ਮੈਂ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ ਨਾਰਮਲ ਹੋਣ ਨੂੰ। ਪਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਲੋਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ। ਘਰ 'ਚ ਵੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਹੀ ਤੋਰੀ। ਬਾਪ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ 'ਹੂੰ-ਹਾਂ' ਕੀਤੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੁੰਡਾ ਤਰਖਾਣਾਂ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਕਾ ਹੀ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ''ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ! ਸਾਡਾ ਘਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਾਉਂਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਹੈ ਤੇ ਇਥੇ ਤਖਾਣ ਸਿਹਰੇ ਬੰਨ ਕੇ ਢੁੱਕੂ...ਨਹੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ।''

ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਘਰ 'ਚ 'ਕੈਂ-ਕੈਂ' ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਉੱਠਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਡੋਲਿਆ ਨਾ। ਸਗੋਂ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾ-ਵੇਲਾ ਉੱਠਦਾ ਗਿਆ, ਉਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ।

ਬਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬਾਨੀ-ਕਲਾਮੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤਾਏ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ, 'ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਨੂੰ ਵੱਢ ਕੇ ਦਰਿਆ 'ਚ ਨਹੀਂ ਰੋੜ੍ਹ ਹੁੰਦਾ!'' ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਹਰਿਓਂ ਖੁਲਮ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ''ਵਿਆਹ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੱਫਣ ਬੰਨ ਕੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।''

ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਬੇਹੱਦ ਸਾਦਗੀ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਾਪ ਨੂੰ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਮਸਾਂ ਬੱਧੇ-ਰੁਧੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸੰਬੰਧ ਕੁਝ ਆਮ ਜਿਹੇ ਤਾਂ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਪ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੌੜ ਨਾ ਜਾਂਦੀ, 'ਸਾਲਾ ਤਖਾਣ'। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਿਹੜਾ ਮੈਚ ਆਪਣੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ 'ਚ ਕਿਤੇ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਕਿੱਤੇ 'ਚ। ਫਿਰ ਰਾਜਵੰਤ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੂਰਤੋਂ ਹੀ ਸਗੋਂ ਸੀਰਤੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਅੰਤਲੇ ਸਾਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਿਆ, 'ਰਵਿੰਦਰ, ਮੇਰੀ ਦਿੱਤੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਾ ਤੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਲਿਆ।'' ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕਦੀ ਕਦੀ ਖੌਲਦੇ ਬੋਲ ਨਿਕਲਦੇ।

ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਮਨ 'ਚ ਕਿਤੇ ਅਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿਦਰੋਹ ਦਾ ਕੋਈ ਟੁਕੜਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ, ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਥਾਂ ਏਅਰ ਹੋਸਟੈਸ ਨੂੰ ਕੈਰੀਅਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਨਿਆ, 'ਠੀਕ ਹੈ ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਇੰਜ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ....।'

ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਨੌਕਰੀ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਘਰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਬਿਤਾਉਣ ਆਈ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ''ਵੇਖ ਸਿਮਰਨ ਤੂੰ ਹੁਣ ਸਾਥੋਂ ਵਧ ਪੜ੍ਹ ਗਈ ਹੈਂ ਤੇ ਵਧ ਦੁਨੀਆਂ ਵੀ ਵੇਖ ਲਈ ਹੈ... ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਤੇਰੀ ਜੋ ਵੀ ਪਸੰਦ ਹੋਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇ...ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜਾਤ ਗੋਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਦੇਸ਼ ਧਰਮ ਦਾ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ....ਤੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਖਾਤਰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹਾਂ। ਫੈਸਲਾ ਤੇਰਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਵਿਆਹ ਅਸੀਂ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵੀ ਤੂੰ ਚਾਹੇਂਗੀ। ਸਾਦਾ, ਕੋਰਟ ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੂਰੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ....।''

''ਵੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਾਪਾ, ਅਜੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।''

''ਸਾਲ, ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਠਹਿਰ ਕੇ ਸਹੀ ਪਰ ਤੂੰ ਹੁਣ ਕਰਵਾ ਲੈ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੀ ਇਕ ਉਮਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ....ਬਾਕੀ ਸਿਆਣੀ ਹੈਂ।'' ਇੰਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਨਕਲਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ 'ਚ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਸੀ। ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਉਸ ਬਾਪ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੈਂ ਵਿਦਰੋਹ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਹਾਂ, ਖੜੋਤ 'ਚ ਨਹੀਂ....ਵਹਿੰਦਾ ਵਹਿਣ ਹਾਂ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਮਨ ਹੀ ਮਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵੀ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਗੌਲਦਾ ਨਾ।

ਪਰ ਰਾਹੁਲ ਨਾਲ...ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਰਾਹੁਲ ਨਾਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕੁੱਲੂ ਮਨਾਲੀ ਸੀ, ਪਰ ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆ ਜਾਈਏ।'' ਫੋਨ ਮੈਂ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ''ਬੇਟੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਸਗੋਂ ਏਸੇ ਬਹਾਨੇ ਮਿਲ ਗਿਲ ਲਵਾਂਗੇ।''

ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਸਾਂ ਕਿ ਚਲੋ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਫ਼ਿਕਰ ਸੀ, ਉਹ ਮੁਕਦਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਲਿਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਪਸੰਦ, ਨਾ ਪਸੰਦ ਜਾਨਣ ਲਈ। ਹੋਰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ? ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਕੱਠੇ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਚੰਗਾ ਸਗੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਇਕ ਗੱਲ ਚੁੱਭੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿ ਇਥੋਂ ਫਿਰ ਉਹ ਕੁੱਲੂ ਮਨਾਲੀ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਵੇਂ! ਪਰ ਇਸ ਚੁੱਭਣ ਨੂੰ ਮੈਂ ਟੀਸ ਨਾ ਬਨਣ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਓ-ਭਗਤ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਦੋ ਕੰਮ-ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਲਾ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਹਰ ਨੁੱਕਰ-ਖੂੰਜੇ ਦੀ ਝਾੜ-ਪੂੰਝ ਕੀਤੀ। ਪਰਦੇ ਧੋਤੇ ਗਏ, ਕੁਝ ਬਦਲੇ ਵੀ ਗਏ। ਸੋਫ਼ਾ-ਸੈਟ ਨਵਾਂ ਲਿਆਂਦਾ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਫਰਨੀਚਰ ਵੀ। ਫੁਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਰੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਕੁਝ ਗਮਲੇ ਨਵੇਂ ਲਿਆਂਦੇ। ਦੋਵੇਂ ਦਿਨ ਇੰਜ ਰੁਝੇ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਜਿਵੇਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਫਿਰ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਸਜ਼-ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸਾਂ।

ਗੇਟ ਮੂਹਰੇ ਕਾਰ ਆ ਕੇ ਰੁੱਕੀ ਤਾਂ ਗੇਟ ਖੋਲ੍ਹਦਿਆਂ ਮਨ 'ਚ ਕਈ ਕੁਝ ਅਗਿਆਤ ਜਿਹਾ ਧੜਕੂ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤੀ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਜਚਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸੀਟ ਤੋਂ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਉਤਰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮਨ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਚਾ, ਲੰਮਾ, ਸੁਹਣਾ। ਲੱਗਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਦਰ ਲੰਘਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਸ਼ਗਨ ਕੀਤਾ। ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਤੇਲ ਚੋਇਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਮਰਨ ਵੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, 'ਓ ਮੰਮਾ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਬਸ...।' ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਕੰਨ ਕੋਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ ਸਨ।

ਚਾਹ ਪੀਂਦਿਆਂ ਰਾਹੁਲ ਨਾਲ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਉਹ ਘੱਟ ਬੋਲਦਾ, ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸਿਮਰਨ ਹੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਦੱਸਦੀ ਰਹੀ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਚਕਾਰ ਬੋਲੀ ਦੀ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਘੱਟ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਬੋਲ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਕਦਾ। ਕੁਝ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਮਰਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਖਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਚਾਹ ਵਗੈਰਾ ਪੀ ਕੇ ਵਿਹਲੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਪਏ ਸਨ।

''ਹੁਣੇ ਹੀ! ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਚਲੇ ਚਲਾਂਗੇ....ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਵਗੈਰਾ ਕਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ....।'' ਪਿਛਲੇ ਨੌਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਿਉਂ ਸ਼ਹਿਰ ਇਹ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਹੁਣ ਹਫ਼ਤੇ ਦਸੀਂ ਦਿਨੀਂ ਹੀ ਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਸਲ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਵਢਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਹਫ਼ਤਾ, ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਿੰਡ ਵੀ ਰਹਿ ਲਈਦਾ ਹੈ, ਛੁੱਟੀਆਂ ਲੈ ਕੇ। ਬਾਕੀ ਸਮੇਂ 'ਚ ਫਸਲ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਗੁਲੂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਣੇ ਦੇ ਦਈਦੇ ਹਨ। ਉਸਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਪੱਠਾ ਦੱਥਾ ਵੀ ਖੇਤਾਂ 'ਚੋਂ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਹਫ਼ਤੇ ਦਸੀਂ ਦਿਨੀਂ ਘਰ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਟੱਬਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਕੋਈ ਜੀਅ ਬਰਾਂਡੇ 'ਚ ਆ ਪੈਂਦਾ।

''ਨਹੀਂ, ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮਨਾਲੀ ਲਈ ਨਿਕਲਾਂਗੇ।''

ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਗੁਲੂ ਨਾਲ ਦੇ ਘਰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਸਫਾਈ ਵਗੈਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਭਾਵੇਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਗਏ, ਰਾਹੁਲ ਰਾਹ 'ਚ ਰੁੱਖਾਂ, ਫਸਲਾਂ, ਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ/ਪੁੱਛਦਾ ਰਿਹਾ।

ਫਿਰ ਵੀ ਵੀਹਾਂ ਕੁ ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਪੁੱਜ ਹੀ ਗਏ। ਪੈਂਡਾ ਵੀ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਤੇਰਾਂ ਚੌਦਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕਾਰ ਮੂਹਰੇ! ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਧੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਹੀ ਗਏ। ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਘਰ 'ਚ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਗੁਲੂ ਦਾ ਟੱਬਰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ 'ਚ ਲੱਗ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਾਰ 'ਚੋਂ ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਉਤਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਅੱਧੇ ਨੇ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਾਨਣ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਆਉਣੇ ਕਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ, ''ਕੁੜੀ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇਖੀ ਐ।'' ਸ਼ਰੀਕਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਕਰਦੀਆਂ, ਪਰ ਝਾਕਦੀਆਂ ਬਹੁਤਾ ਰਾਹੁਲ ਵਲ ਸਨ।

''ਕਿਤੇ ਸਿਮਰਨ ਨੂੰ ਸਾਥੋਂ ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਮੰਗ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ...।'' ਤਾਏ ਦੀ ਨੂੰਹ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਵਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿੱਧਾ ਪੁਛਣੋਂ ਝੱਕ ਗਈ ਸੀ।

''ਹਾਂ' ਸ਼ਾਇਦ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸੁਆਲਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੇ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਇਕ ਦੇ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਲੜੀ ਜੁੜਦੀ ਅਗਾਂਹ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਵੀ 'ਪਿਆਰ' ਮਿਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਠੀਕ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀ ਕਿ ਮਿਲਾਉਣ ਹੀ ਤਾਂ ਲਿਆਏ ਹਨ...ਤੇ ਜੇ ਨਾ ਸ਼ਗਨ ਦਿੱਤਾ!...ਸ਼ਰੀਕੇ 'ਚ ਇਹੀ ਵਾਰੀ ਦੇ ਵੱਟੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਗੌਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਮਰਨ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਵੱਟ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ। ਰਾਹੁਲ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ।

ਮੁੜਦਿਆਂ ਲਗਭਗ ਉਹ ਘੁੱਟੇ-ਵੱਟੇ ਹੀ ਆਏ। ਘਰ ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਹੀ ਰਾਹੁਲ ਤਾਂ ਥੱਕੇ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕਰ ਉੱਪਰ ਸੌਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਸਿਮਰਨ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ 'ਤੇ ਵਰ ਪਈ, ''ਮੰਮੀ, ਇਹ ਕੀ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤੂੰ ਪਿੰਡ...ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸ਼ਗਨ ਕਰਨ....ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ....।''

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 33 'ਤੇ)

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

ਭਾਗ - 1

ਘਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਸ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਵੇਖਿਆ, ਹਨੇਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਪਸਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ ਰੌਣਕ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਖਿੜਕ ਖੜਕਿਆ-''ਵੇ ਪਾਲ, ਤੇਰਾ ਕਾਲਜ ਹੁਣ ਮੁੱਕਿਐ?''

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਪਤਲੇ ਮੈਲੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰਾਣੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਲ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਉਸਦਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲਿਆ! ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਰਾਣੋ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਲ ਵੇਖਿਆ।

''ਨਿੱਤ ਦੋ ਘੰਟੇ ਤੇਰੀ ਚੌਂਕੀ ਭਰਕੇ ਜਾਨੀ ਆਂ। ਤੂੰ ਮਸਾਂ ਕਾਲਜੀਏਟ ਹੋਇਐਂ। ਤਾਂ ਹੀ ਖਾਉ ਪੀਏ ਘਰ ਮੁੜਦੈਂ।''

''ਐਵੇਂ ਬੱਸ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ 'ਨੇਰ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ!''

ਰਾਣੋ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਲ ਪੁਲਾਂਘ ਪੁੱਟਣ ਦੀ ਤਾਂਘ 'ਚ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨੇ ਆਖਿਆ, ''ਬੱਸ, ਆ-ਜਾ।''

''ਕਿਉਂ?'' ਉਹਨੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਗੂਠਾ ਵਿਖਾਉਂਦਿਆਂ, ਨੱਕ ਮਰੋੜਿਆ, ''ਆਹ ਆਉਂਦਾ ਮੇਰਾ! ਤੇਰੇ ਅਸੀਂ ਬੱਧੇ ਆਂ। ਆਪ ਨਬਾਬ ਦਿਨ ਛਿਪੇ ਘਰ ਪੈਰ ਪਾਊਂਦੈ! ਫੇਰ ਸਰਦਾਰੀ ਵੀ ਵਿਖਾਉਂਐ!''

''ਤੂੰ ਤਾਂ ਦਸ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵੀ ਪੇਂਡੂ ਦੀ ਪੇਂਡੂ ਰਹੀ।''

''ਤੂੰ ਵੇਖ ਖਾਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰੀਆ,'' ਉਸਨੇ ਉਸੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਜਿਹੇ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, ''ਸ਼ਹਿਰੀਆ ਤਾਂ ਆਪੇ ਹੋਇਐ! ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਕੁੱਤੇ ਭਕਾਈ ਕਰਕੇ ਆਥਣੇ ਘਰ ਆ ਵੜਦੈ, ਅਖੇ ਅਸੀਂ ਕਾਲਜੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਏ ਆਂ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕੁਸ਼ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ, ਬਈ ਇਹ ਗਿੱਦੜ ਪਿੰਡੀਏ ਲਫੰਡਰ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਫਿਰਦਾ ਰਹਿੰਦੈ!''

''ਫੇਰ ਮਾਸੀ ਨਾਲੇ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਫਾਹੇ ਲਾ ਦਿਉਂਗੀਆਂ!''

ਹਰਖ ਵਿਚ ਸਾਈਕਲ ਖੜਕਾਉਂਦਾ, ਖਿੜਕ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਉਹ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਬੀਹੀ ਵਿਚ ਕੱਚੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਸਰੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰਾਣੋ ਦਾ ਅੰਦਰ ਹੱਸਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਜਾਹਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਣੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਗਈ ਰਾਤ ਤੱਕ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਹੋਰਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਛੱਡ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਉੱਠਦੀ, ''ਕੋਈ ਨਾ ਮਾਸੀ, ਐਨਾ ਨ੍ਹੇਰਾ ਨ੍ਹੀ। ਮੈਂ ਚਲੀ ਜਾਊਂ। ਨਾਲੇ ਅਜੇ ਪਾਲ ਕੋਠੜੀ 'ਚ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੈ!''

ਅੰਦਰਲੀ ਸਬਾਤ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਤੇ ਕੋਠੜੀ ਵਲ ਝਾਕਦੀ। ਮੋਟੀਆਂ ਵਿਰਲਾ ਵਾਲੇ ਤਖਤਿਆਂ ਵਿਚ ਦੀ ਚਾਨਣ ਦੀਆਂ ਲਗਰਾਂ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰਤਾ ਕੁ ਪੈਰ ਮਲ ਲਿਆ, ਖਿੜਕ ਉਪਰ ਦੀ ਬਾਹਰ ਵੇਖਿਆ, ਨੀਵੇਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਪਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਤ ਹੋਰ ਗੂੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ, ਫੇਰ ਉਸ ਸਬਾਤ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਬੂਹਾ ਬੰਦ ਸੀ। ਉਸ ਮਲਕ ਦੇ ਕੇ ਭੇੜਿਆ ਬਾਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅੰਦਰ ਝਾਕਦਿਆਂ, ਲਿਸ਼ਕਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ, ਤਖਤਿਆਂ ਦੀ ਚੂਕ ਸੁਣ ਕੇ ਪਾਲ ਨੇ ਨੰਗਾ ਸਿਰ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਉਤਾਂਹ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਰਾਣੋ ਨੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਕਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਵੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਨੈਂ?''

''ਕਿਉਂ?''

''ਐਡੀ ਰਾਤ ਹੋਗੀ ਸੌਂਵੇਂਗਾ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ!''

ਪਾਲ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਪਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਉਹਦੇ ਵਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁੱਕੀ ਖਲੋਤੀ ਸੀ।

ਰਾਣੋ ਨੇ ਝੱਟ ਤਖਤਾ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਦਰ ਪੈਰ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਧੌਣ ਮੋੜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ, ਉਥੇ ਕਾਲੀ ਕੱਟ ਰਾਤ ਸਾਂ ਸਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਕੱਚੀ ਕੰਧ ਨਾਲ ਡੱਠੇ ਪਏ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਬਹਿ ਗਈ ਤੇ ਠੰਢ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਪੱਟਾਂ ਵਿਚ ਘੁੱਟਦਿਆਂ, ਪੈਰ ਜੋੜ ਕੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਝੂਟਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ''ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਈ ਧੰਨ ਐਂ! ਜਿਹੜਾ ਵੱਡੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦੈਂ! ਚਲ ਚੰਗਾ!

ਪਾਲ ਫੇਰ ਉਹਦੇ ਵਲ ਝਾਕ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾਇਆ। ਉਸਨੂੰ ਜਾਪਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਰਾਣੋ ਉਹਨੂੰ ਐਵੇਂ ਨੌ ਤਰੀਕ ਈ ਸਮਝ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਸੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਐਵੇਂ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਤੈਨੂੰ ਠੰਢ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਪਤਲੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਾਲ 'ਚ ਤੁਰੀ ਫਿਰਦੀ ਐਂ?''

''ਫੇਰ ਤੈਨੂੰ ਕੀ?'' ਪਾਲ ਝੇਂਪ ਗਿਆ।

''ਤੂੰ ਨਿੱਤ ਸ਼ਹਿਰ ਫਿਰਦਾ ਰਹਿੰਐਂ! ਕਦੇ ਇਉਂ ਨੀ ਆਇਆ ਬਈ ਰਾਣੋ ਲਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਈ ਖਰੀਦ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂ।''

''ਚੀਜ਼ ਮੈਂ ਕਾਹਦੀ ਖਰੀਦ ਲਿਆਵਾਂ? ਘਰੋਂ ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗਿਣਕੇ ਤਿੰਨ ਰੁਪਈਏ ਮਿਲਦੇ ਐ।'' ਪਾਲ ਨੇ ਉਸ ਵਲ ਸੰਘਣੀ ਝਾਤ ਮਾਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, ''ਜੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈਗੇ ਐ ਤਾਂ ਲਿਆ ਫੜਾ, ਜੋ ਆਖੇਂਗੀ, ਓਹੀ ਲਿਆਕੇ ਦੇਊਂ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਬਹੁਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਵੀ ਵਰਤ ਸਕਦਾਂ?''

''ਹੱਛਿਆ, ਝੇਹਡਾਂ ਨੂੰ ਤੈਨੂੰ ਮੈਂ ਲੱਭੀ ਆਂ।''

''ਇਹ ਕੋਈ ਝੇਹਡ ਐ!''

ਮੰਜੇ ਤੋਂ ਹੁਬਕਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਰਾਣੋਂ ਨੇ ਨਹੋਰੇ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ''ਊਂ ਵੱਡਾ ਪਾੜ੍ਹਾ ਬਣਿਐਂ ਫਿਰਦੈਂ! ਗੱਲ ਤੈਨੂੰ ਕਰਨੀ ਨੀ ਆਉਂਦੀ ਵੇ! ਮਰ ਜਾਣੇਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤੈਨੂੰ ਆਹੀ ਕੁਸ਼ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਐ? ਊਂ ਆਖੂ, ਉਥੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਮੁੱਲ ਦਾ ਬੋਲਦੇ ਐ! ਜੀ ਆਖਦੇ ਐ, ਜੀ ਅਖਵਾਉਂਦੈ ਐ! ਤੇ ਤੂੰ...?''

''ਤੂੰ ਲੜਾਈ ਸਵੇਰੇ ਕਰ ਲਈਂ, ਚਲ ਤੈਨੂੰ ਛੱਡ ਆਵਾਂ।''

''ਕਿਉਂ ਮੈਂ ਬੇਰ ਆਂ, ਜੀਹਨੂੰ ਕੋਈ ਮੂੰਹ 'ਚ ਪਾਲੂ!''

ਕੋਠੜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਹਵਾ ਤੇਜ਼ ਸੀ! ਪਰ ਉਸਨੇ ਹੌਲੀ ਕੁ ਦੇ ਕੇ ਬਾਰ ਖੋਲ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਕ ਦਮ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਲਈ। ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਹਰਪਾਲ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ, ਦੇਸੀ ਜੁੱਤੀ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਅੜਾ ਕੇ ਘਸੀਟਦਾ ਬੂਹੇ ਵਲ ਆਇਆ। ਖਿੜਕ ਦੇ ਉਪਰ ਦੀ ਦੇਖਿਆ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਚੁਗਾਨ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਅਕਾਰ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ। ਪਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹਉਕਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ ਘੁੱਟਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਰੀਰ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਮੁੰਡੇ ਜਦ ਕਦੇ ਉਹਨੂੰ ਰਾਣੋਂ ਬਾਰੇ ਛੇੜਦੇ, ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਖਲਬਲੀ ਮੱਚ ਜਾਂਦੀ, ਸਰੀਰ ਹਿੱਲ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਐਸੀ ਅੱਚਵੀ ਲਗਦੀ ਸਾਰੇ ਬਦਨ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਦਿੱਸ ਸੁਆਦ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ। ਮਨ ਵਿਚ ਪੱਕੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ, ਅੱਜ ਉਹ ਗੱਲ ਨਿਬੇੜ ਲਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਰੀਰ ਇਕ ਅੰਗੜਾਈ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਮੁੜ ਢਿੱਲਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ। ਮਨ ਵਿਚ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦੀ ਗੱਲ ਆ ਜਾਂਦੀ, ਜਦ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੜਿੱਕਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਖਦੀ-''ਐਵੇਂ ਨਾ ਲੜਿਆ ਕਰੋ, ਫੇਰ ਥੋਨੂੰ ਸਰਦਾ ਵੀ ਨੀ ਹੁੰਦਾ ਦੋਹਾਂ ਭੈਣ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ।''

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਜਦੋਂ ਹਾਲੇ ਸੂਰਜ ਨੇ ਠਾਰੀ ਭੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਮੁੜ ਵਿਹੜੇ ਆ ਧਮਕੀ। ਹਰਪਾਲ ਉਦੋਂ ਤੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਡੋਲੂ ਲੈ ਕੇ ਨਲਕੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਮੂੰਹ ਹੱਥ ਧੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਾਣੋਂ ਦੀਆਂ ਉਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਹਰਪਾਲ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤੁਪਕੇ ਅਟਕੇ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਬੁੱਲ੍ਹ ਮੀਚ ਕੇ ਹੱਸ ਪਈ। ਫੇਰ ਉਹਨੇ ਅੱਖਾਂ ਉਗਾਸ ਕੇ ਸਾਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀ, ਅੰਦਰੋਂ ਦੁੱਧ ਰਿੜਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਮੂਹਰੇ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਕੰਧੋਲੀ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ ਮੋਰੀਆਂ ਵਿਚਦੀ ਰਾਣੋਂ ਨੂੰ ਪਾਲ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਤਾੜ ਲਿਆ।

''ਨਾਹ ਕੇ ਨ੍ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਾਲਜ ਨੂੰ?''

ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਪਾਲ ਨੇ ਮੂੰਹ ਧੋਂਹਦਿਆਂ ਉਹਦੇ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਕੱਚੀ ਜਿਹੀ ਹਾਸੀ ਹੱਸੀ, ''ਐਨੀ ਠੰਢ 'ਚ ਨਾਹ ਕੇ ਮਰਨਾ!

''ਹੱਛਿਆ!'' ਉਹਦਾ ਇਕ ਹੱਥ ਖਿੜਕ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

''ਹੇਠਾਂ ਕੱਟੀਆਂ, ਉੱਤੇ ਪੱਟੀਆਂ! ਮੂੰਹ ਕਿਵੇਂ ਚੋਪੜ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਨਾ ਏਂ!''

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜਿਹੇ ਤੌਲੀਏ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਸਾਫ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਦੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ।

''ਜਿਸ ਦਿਨ ਰਾਣੋਂ ਤੂੰ ਜੰਮੀ ਹੋਵੇਂਗੀ, ਜੇਠ ਹਾੜ ਦਾ ਕੋਈ ਤਪਦਾ ਦਿਨ ਈ ਹੋਊਗਾ।'' ਤੇ ਉਸ ਇਕ ਅੱਖ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਵਲ ਚੋਰ ਝਾਤ ਮਾਰੀ। ਰਾਣੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਤੌਲੀਏ ਨਾਲ ਰਗੜੇ ਲਾਲ-ਸੂਹੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਇਕ ਪਲ ਤਾਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਈ।

''ਤੇ ਹੋਰ...।'' ਉਸ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਪਾਲ ਦੀਆਂ ਗੋਡਿਆਂ ਤੋਂ ਉਤਾਂਹ ਪਜਾਮਾਂ ਚੜਾਈਂ ਲੱਤਾਂ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਸਿੱਧੀਆਂ ਸਲੋਟ ਗੋਰੀਆਂ ਗੱਠਵੀਆਂ ਪਿੰਜਣੀਆਂ ਵੇਖਕੇ ਉਹਨੂੰ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। ਪਰ ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਪਜਾਮਾਂ ਥੱਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਗਾਜਰਾਂ ਵਰਗੇ ਪੈਰ ਚਪਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ''ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇਂਗੀ ਬਈ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਛੇੜਾਂ। ਊਂ ਰਾਣੀ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਆਹਡਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੋਣਾ, ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਅਫਰੇਵਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੋਊ?''

ਕੁੜੀ ਨੇ ਗਹਿਰੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਗ ਬਰਸਾਈ ਤਾਂ ਪਾਲ ਨੀਵੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਮੁਸ਼ਕਣੀਏ ਹੱਸਦਾ, ਤੌਲੀਆ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚੱਪਲਾਂ ਘਸੀਟਦਾ ਸਬਾਤ ਵਲ ਹੋ ਲਿਆ। ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸ ਧੌਣ ਭੰਵਾ ਕੇ ਰਾਣੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਹਾਲੇ ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਹੀ ਤਾਮ ਤੜੂਕ ਹੋਈ ਖਲੋਤੀ ਸੀ।

ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਨੇ 'ਵਾਜ ਮਾਰੀ, ''ਕੁੜੇ ਆ ਜਾ ਰਾਣੋ!''

ਕੁੜੀ ਨੇ ਸਬਾਤ ਅੰਦਰ ਗਏ ਪਾਲ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਫਿਰ ਨਾਸਾਂ ਰਾਹ ਇਕ ਫੂੰਕਾਰਾ ਮਾਰਦਿਆਂ ਚੁੱਲੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਭਾਬੀ ਨੇ ਧੌਣ ਵਧਾ ਕੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਝਾਕਦਿਆਂ ਫੇਰ ਮੋਹ ਭਿੰਜੇ ਬੋਲ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ''ਮਖ ਆ ਜਾ! ਕੀ ਗੱਲ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਰੁੱਸੀ ਐਂ?

ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਭਾਬੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਓਪਰਾ ਜਾਪਿਆ, ''ਥੋਡਾ ਵੀ ਭੈਣ ਭਾਈ ਦਾ ਇੱਟ-ਖੜਿੱਕਾ ਈ ਐ! ਊਂ ਤਾਂ ਥੋਨੂੰ ਸਰਦਾ ਵੀ ਨ੍ਹੀ।''

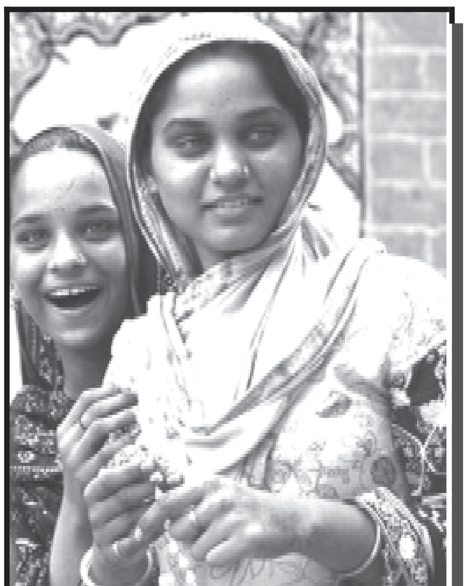

ਰਾਣੀ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਲਈਆਂ, ਸਿਰ ਉਤਲੇ ਘਸਮੈਲੇ ਲਾਲ ਸ਼ਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਦਿਆਂ, ਭਾਬੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਅੰਦਰੋਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੀ, ਭਾਬੀ ਨੇ ਪਾਲ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ''ਤੂੰ ਵੀ ਫੇਰ ਇਹਦੇ ਐਵੇਂ ਕੰਮ ਜੇ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐਂ, ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬੁਲਾ ਨਾ! ਜੇ ਬੁਲਾਊ ਮੂਹਰਿਉਂ ਜੁੱਤੀ ਖੋਹਲ ਲਈਂ ।''

ਪਾਲ ਨੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਆਖਿਆ,''ਨਾ ਬੁਲਾਵੇ, ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਇਹਦੀਆਂ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਦਾ ਆਂ!''

ਰਾਣੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਛੱਲ ਉਭਰੀ। ਭਾਬੀ ਦਾ ਮਨ ਪਸੀਜ ਗਿਆ, ਉਸ ਪਾਲ ਨੂੰ ਮਿੱਠੀ ਘੂਰਕੀ ਦਿੱਤੀ, ''ਬੂਰਛਿਆ, ਕੱਲ ਤੇਰੀ ਬੈਠਕ ਸੰਭਰ ਸੂਹਰ ਕੇ ਗਈ ਐ! ਤੂੰ ਇਹਦਾ ਭੋਰਾ ਤਾਂ ਮਾਣ ਤਾਣ ਰੱਖ!''

ਪੱਗ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਪਾਲ ਨੇ ਫੇਰ ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ''ਮਾਣ ਤਾਣ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਇਹਦੇ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਝਾਲ ਚੜ੍ਹ ਦਿਆਂ।''

''ਜਾਹ ਟੁੱਟ ਜਾਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ!'' ਭਾਬੀ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਰਾਣੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਰਾਣੀ ਵੀ ਏਨੇ ਵਿਚ ਸੰਭਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਭਾਬੀ ਵਲ ਅੱਖਾਂ ਫੇਰ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ, ''ਚੱਲ, ਛੱਡ ਭਾਬੀ, ਇਹਨੂੰ ਬਲੱਜ ਨੂੰ ਕੀ। ਬਿੰਦ ਕੁ ਨੂੰ ਦੰਦ ਕੱਢ ਲੂ।''

ਛੇਤੀ ਦੇ ਕੇ ਪਾਲ ਚੌਂਕੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ''ਰਾਣੀ ਤੂੰ ਗੁੱਸਾ ਕਰ ਲਿਆ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੱਸਦਾ ਸੀ। ਸਹੁੰ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ।''

ਭਾਬੀ ਨੇ ਪਾਲ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਗੁੱਝਾ ਮੁਸਕਰਾਇਆ, ਪਾਲ ਨੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਣੀ ਦਾ ਭਰੜਾਇਆ ਬੋਲ ਸੁਣ ਕੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਹਦਾ ਹੰਝੂ ਭਿੱਜਿਆ ਚਿਹਰਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦਾ ਅੰਦਰ ਮੋਮ ਵਾਂਗ ਪੰਘਰ ਗਿਆ।

''ਰਾਣੀ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਹਾਸੇ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਮੰਨ ਜਾਨੀ ਐਂ।''

''ਜੇ ਇਹ ਹਾਸਾ ਐ! ਤਾਂ ਬਈ ਮੰਨਗੇ ਥੋਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ!''

''ਤੂੰ ਰੋਟੀ ਪਕਾਉਣੀ ਐ ਤਾਂ ਪਕਾ! ਬੈਠੀ ਹੋਰ ਈ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਐ!''

''ਵੇ ਜਾਹ ਪਰ੍ਹੇ।'' ਭਾਬੀ ਨੇ ਮਰੋੜਾ ਜਿਹਾ ਮਾਰ ਕੇ ਗੋਹਾ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ, ''ਗੱਲਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਅਸਮਾਨ ਪਾੜ ਦੂ, ਵਿਚੋਂ ਮਘੋਰਾ!''

ਪਾਲ ਨੂੰ ਭਾਬੀ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਆਇਆ, ਪਰ ਬੋਲਿਆ ਕੁਝ ਨਾ। ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਪੱਗ ਦਾ ਇਕ ਲੜ ਰਾਣੀ ਵਲ ਕਰਿਆ, ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠੀ ਰਹੀ।

ਭਾਬੀ ਨੇ ਆਖਿਆ, ''ਕਰਾਈਂ ਨਾ ਪੂਣੀ''

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਕਹਿਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ, ''ਇਹ ਕਿਤੇ ਤੇਰੇ ਵਰਗੀਐ ਦਿਲ ਦੀ ਖੋਟੀ।''

ਭਾਬੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਥੱਲੇ ਸੀ। ਰਾਣੋ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਬੁੱਝੀ ਅਤੇ ਦੱਸੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗਹਿਰ ਭਰ ਕੇ ਪਾਲ ਵਲ ਤੱਕਿਆ, ਉਹਦਾ ਲੜ ਵਾਲਾ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਹੱਸ ਕੇ ਪੂਣੀਂ ਕਰਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਰਾਣੀ ਬੋਲੀ, ''ਚੱਲ ਭਾਬੀ, ਇਹਦੇ ਬਲੱਜ ਵਰਗੀ ਆਪਾਂ ਕਾਹਤੋਂ ਕਰਨੀ ਐ!''

ਭਾਬੀ ਨੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਤਵਾ ਰੱਖ ਕੇ ਤੌਣ ਨਾਲੋਂ ਆਟਾ ਤੋੜਦਿਆਂ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਨਖਰੇ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਮਰੋੜਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, ''ਭੈਣੇਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ, ਥੋਡੀ ਭੈਣ ਭਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਐ!''

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਪੂਣੀਂ ਦੀ ਤਹਿ ਬਿਠਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਬੀ ਵਲ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸੇਕ ਭਰਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਪਰ ਆਖਿਆ ਕੁਝ ਨਾ। ਰਾਣੀਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਡੱਕੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਭੈਅ ਆਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਿੰਬਲੀ ਫੁੱਲ ਵਰਗੀ ਭਾਅ ਮਘਣ ਲਗ ਪਈ। ਪਾਲ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਪੱਗ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅੰਦਰ ਮਾਧਾਣੀ ਖ਼ੜਕਣੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਇਧਰ ਉਧਰ ਪੜਤਾਲਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ, ਰਾਣੋਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਰੋਣ ਕਾਰਨ ਮਧੋਲਿਆ ਪਿਆ ਸੀ।

''ਕੁੜੇ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ?''

''ਬੇ ਜੀ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦੈ।''

''ਪਾਲ ਨੇ ਫੇਰ ਕੁਸ਼ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੋਣਾ ਐ!'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਖੜਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਬਾਤ ਵਲ ਭੰਵਾਈਆਂ।

''ਨਹੀਂ !'' ਰਾਣੋਂ ਨੇ ਨੀਵੀਂ ਵਿਚੋਂ ਆਖਿਆ।

ਪਰ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਉਹਦੀ ਨਹੀਂ ਵਲ ਤਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਫੇਰ ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਦਬਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਪਾਲ ਨੂੰ ਘੂਰਿਆ।

''ਮੂੰਡਿਆ, ਤੂੰ ਹੁਣ ਐਡਾ ਬੁਢ ਵਲੇਟ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਸਿੰਗੜੀਆਂ ਛੇੜਨੋਂ ਨੀ ਹਟਦਾ! ਕੀ ਆਖਿਆ ਤੂੰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ?''

''ਮੈਂ ਕੀ ਆਖਿਆ ਬੇਜੀ ਇਹਨੂੰ!'' ਉਹ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਪੱਗ ਦੇ ਪੇਚਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਚੱਕਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ''

''ਨਾ ਵੇ!'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਕੁੜੀ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਸਬਾਤ ਵਲ ਤੁਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੀ ਕੰਨਿਆ! ਔਤਰਿਆ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਪਾਪ ਲਗਦਾ ਹੁੰਦੈ ਐ! ਉੱਖਲਾ! ਵੇ ਚੱਜ ਵਾਹਰਿਆ!''

''ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਇਹਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਆਖਿਆ ਈ ਨਹੀਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲੈ।'' ਉਹਨੇ ਸੁਹਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰਤਾ ਕੁ ਹਾਸਾ ਭਰ ਕੇ ਆਖਿਆ।

ਬਾਹਰੋਂ ਭਾਬੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ,''ਵੇ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਐਵੇਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਾਉਨਾ! ਕੁੜੀ ਦੀ ਆਤਮਾ ਤਪਾ ਕੇ ਹੁਣ ਬੇਈਮਾਨ ਸੱਚਾ ਬਣਦੈ!''

ਪਾਲ ਖੀਂ ਖੀਂ ਕਰਕੇ ਹੱਸਿਆ, ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਮੂੰਹ ਮਰੋੜ ਕੇ ਬਨਾਉਟੀ ਗੁੱਸਾ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਚਪੇੜ ਚੁੱਕੀ, '' ਖਬਰਦਾਰ! ਜੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮੁੜ ਕੇ ਠੋਲਾ ਲਾਇਆ ਤਾਂ।''

''ਬੇ ਜੀ, ਠੋਲਾ ਤਾਂ ਕਿਧਰੇ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹਨੂੰ ਊਂ ਵੀ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ।''

ਕਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਚੌਂਤੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਰਾਣੋਂ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਗੋਡਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰ ਦੇਈ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਮਰਦਊ ਰੰਘੜਊਂ ਵਿਖਾਇਆ, ''ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਪਾ ਦਿੰਦੀ! ਬੈਠੀ ਉਂਗਲਾਂ ਲਾਈ ਜਾਨੀ ਐਂ!''

''ਵੇ ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਤਾਂ ਹੋ!''

''ਮੈਂ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਮਗਰੋਂ ਹੋ ਜੂੰ, ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਰਦ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾ।''

''ਵੇ ਜਾਹ ਵੇ ਪਰ੍ਹੇ।'' ਉਸ ਥਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਰਾਣੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਵਾਂਗ ਉੱਠ ਕੇ ਦਵਾ ਦਵ ਖਿੜਕ ਵਲ ਤੁਰ ਗਈ, ਹਰਪਾਲ ਦਾ ਢਿੱਡ ਹੱਸਿਆ, ਪਰ ਭਾਬੀ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਉਹਨੇ ਬੱਗੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਕੇਸੂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ ਖਿੜਿਆ ਝਾਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ, ਫੇਰ ਉਹ ਪਾਲ ਨੂੰ ਘੂਰਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਭਾਬੀ ਨੇ ਗੱਲ ਟਾਲਣੀ ਚਾਹੀ!

''ਪਤਾ ਨ੍ਹੀਂ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਈ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ ਪਿੱਛੇ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਲੈਂਦੀ ਐ।''

''ਬੇ ਜੀ ਇਹਦੇ 'ਤੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਸਖਤੀ ਕਰ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਲੜਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐ!''

''ਨਹੀਂ ਗੱਲ ਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਰ ਐ।'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਮੂੰਹ ਮਰੋੜ ਕੇ 'ਵਾ ਵਿਚ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ, ''ਰੋਣ ਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਣ ਬਹਾਨਾ ਈ ਭਾਲਦੀ ਐ! ਥੋਨੂੰ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਐ! ਭਰਾ ਭਰਜਾਈ ਮੂੜੀ ਦਿੰਦੇ ਐ, ਇਹਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕੇ ਪਰ੍ਹੇ ਕਰ! ਮੁੰਡਾ ਵੇਖਿਐ ਕਿਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਐ। ਪਰ ਬਾਂਹ ਇਕ ਐ! ਉਮਰ ਵੱਡੀ ਦੱਸਦੇ ਐ!''

''ਫੇਰ ਇਹ ਨਾ ਕਰਨ।'' ਭਾਬੀ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਈ।

ਰੋਟੀ ਫੜਦਿਆਂ ਪਾਲ ਨੂੰ ਘੁਮੇਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ, ''ਮਾਂ ਤਾਂ ਬਥੇਰਾ ਰੋਂਦੀ ਆਂ। ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਕੌਣ ਐ? ਚਲਦੀ ਤਾਂ ਚੁਮੱਖੋ ਜੇ ਦੀ ਐ! ਕੱਲ੍ਹ ਐਥੇ ਮਣ ਮਣ ਰੋ ਕੇ ਗਈ ਐ! ਆਂਹਦੀ ਮਰਦੀ ਮਰ ਜੂੰ ਪਰ ਟੁੰਡੇ ਦੇ ਨੀ ਜਾਣਾ।''

''ਬੇ ਜੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬਾਹਨ ਐ। ਨਾ ਕਰਨ।''

''ਵੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਯਭਲੀਆਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਜਾਨੈਂ।'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਹੱਥ ਹਿਲਾ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਅਕਲ ਉੱਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

''ਸੱਚੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਐ! ਦੂਜੇ ਤਾਂ ਤਿੰਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਅੱਡ ਹੋ ਗੇ! ਨਾਲ ਵਾਲਾ ਕੁੜੀ ਕੱਲਾ ਕਿੱਥੋਂ ਵਿਆਹ ਦੇਵੇ। ਇਹਦਾ ਤਾਂ ਘਰ ਕੁੱਲਾ ਵਿਕ ਜੂ! ਭਜਨ ਕੁਰ ਆਪ ਈ ਦੱਸਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਆਂਹਦੇ, ਅਸੀਂ ਥੋਡਾ ਧੇਲਾ ਨ੍ਹੀਂ ਖਰਚਾਉਂਦੇ, ਸਭ ਕੁਝ ਆਪ ਕਰਕੇ ਹੀ ਲੈ ਜਾਂ ਗੇ।''

''ਸਾਕ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਨ੍ਹੀ ਚੜਦਾ ਹੋਣਾ!''

''ਜੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈਂ ਕਿਉਂ ਆਖਣ!''

''ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਰਾਣੀ ਨਾਲ ਥੋੜਾ ਹਾਸਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਈ ਕਰ ਲੈਂਦੇ।''

''ਨਾ!'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਚਪੇੜ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਖਿਆ, ''ਆ ਸਮਝ ਕਰ ਮੁੰਡਿਆ ਤੂੰ ਹੁਣ ਨਿਆਣਾ ਐਂ? ਮੂੰਹ ਤੇਰੇ ਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਆਈ ਹੋਈ ਐ। ਐਵੇ ਵਿਚਾਰੀ ਦੀ ਆਤਮਾ ਤਪਾਉਣੀ।''

ਹਰਪਾਲ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਹਨੇ ਸੋਚਿਆ ਅੱਜ ਆ ਕੇ ਉਹ ਰਾਣੀ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਲਵੇਗਾ। ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਰੜ੍ਹ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ, ਜਲੇਬੀ ਕਾਂ ਈ ਚੱਕ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇ।

ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਜੀਅ ਨਾ ਲੱਗਿਆ, ਅੱਜ ਬਰਾੜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬੰਗਾਲੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਤੀਜੇ ਪੀਰੀਅਡ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ, ਚਾਹ ਤਾਂ ਉਹ ਐਸੀ ਵੈਸੀ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਕੈਬਨਾਂ ਦੇ ਓਹਲੇ ਵਿਚ ਉੱਥੇ ਸੁਹਣੀਆਂ ਗੋਲ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਸਿਗਰਟਾਂ ਦੇ ਸੂਟੇ ਖਿੱਚਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਦਿਲਰਾਜ ਆਪਣੇ ਬਿੰਦੇ ਝੱਟੇ ਝਾਲਰਾਂ ਵਰਗੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਘੁਮਾ ਕੇ ਹਿਲਾਉਂਦਾ। ਅੱਗੋਂ ਇਕ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਕੁੜੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਪੰਡਤ ਨੇ ਬਾਹਾਂ ਹਿਲਾ ਕੇ ਸਰੀਰ ਛੰਡਿਆ, ਡਰੀ-ਸਹਿਮੀ ਕੁੜੀ ਜਦੋਂ ਬਰਾਬਰੋਂ ਲੰਘਣ ਲੱਗੀ, ਉਹਨੇ ਮੋਢਾ ਮਾਰ ਕੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਚਾਲ ਦਮਖੜੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਡਿੱਗਣੋਂ ਤਾਂ ਬਚ ਗਈ, ਟੇਢਾ ਹੋਇਆ ਸਾਈਕਲ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਕੁੜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਲ ਘੂਰ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ''ਬਦਤਮੀਜ਼।''

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਰੰਗ-ਬੇਰੰਗ

ਦੜ ਵੱਟ, ਜ਼ਮਾਨਾ ਕੱਟ, ਭਲੇ ਦਿਨ ਆਵਣਗੇ

28 ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਲਿਖਤੁਮ ਕਾਲਮ ਹੇਠ ਮਹਿਮਾਨ ਲੇਖ ਵਜੋਂ 'ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ' ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਪਾਠਕ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਚਾਹ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ ਵੀ ਸਨ। ਪ੍ਰੋ. ਰੋਮਾਣਾ ਨੇ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਚਾਹ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਮੰਤਰੀ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਅਤੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਰੂਪਨ ਦਿਓਲ ਬਜਾਜ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਗਿਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਪਾਠਕ ਉਹ ਵੀ ਲੱਭ ਲਵੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ 'ਲਿਖਤੁਮ' ਕਾਲਮ 'ਚ ਸੰਪਾਦਕ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਲੇਖ 'ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ' ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀਆਂ ਕੌੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਠੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਆ ਗਈਆਂ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ, ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ, ਅਮਿਤੋਜ, ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ ਅਤੇ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ 8-9 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਰੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਹੀ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕਿ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਵਿਚੋਂ ਟੋਕ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਮੈਂ ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨੀਆਂ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਲਿਖਕੇ ਭੇਜੋ।'' ਮੇਰੀ ਝਿਜਕ ਸੀ ਅੱਜ ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ 'ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ' ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆਏ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੀ ਲਿਖਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਉਣਗੇ। ਸੋ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਗੱਲਾਂ 1968-70 ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਿਰਫ 29 ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੈਕਟਰ 13 ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ 25 ਸੈਕਟਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਦੋਂ ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਝੁੱਗੀਆਂ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਸ਼ਹਿਰ 27 ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਝੁੱਗੀਆਂ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰੇੜ੍ਹੀ ਬਜ਼ਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਨ, ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ, ਦੂਜਾ ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦਾ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋਣਾ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲੀ ਆਪਣੀ ਮਰਸਿਡੀ ਕਾਰ 'ਤੇ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਜਾਂ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਚੱਕਰ ਮਾਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਰੱਖਣ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕੂੜੇ ਕਰਕਟ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤੇ। ਇਥੋਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਖੇਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਵੀ.ਸੀ. ਵੀ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੜੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਉਤਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਬਣਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਧੜਾ ਧੜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਬੂਟਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰੰਧਾਵਾ ਸਫਾਈ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ੈਦਾਈ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਉਸਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ 'ਚ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ 'ਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੰਟੀਨ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਜਮਾਤੀ ਸਰਬਜੀਤ ਵਿਰਕ (ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚਰਚਿਤ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਰਿਹਾ) ਅਤੇ ਜਗਮੋਹਨ ਕੰਗ (ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਰਿਹਾ) ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ''ਚਾਚਾ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਅੱਜ ਵਾਲੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਰੰਧਾਵੇ ਨੇ ਕਰਨੀ ਐ, ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਕੰਟੀਨ 'ਤੇ ਕਰਾਕਰੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸਫਾਈ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ.ਸੀ. ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਐ ਤੇ ਇਥੋਂ ਤੇਰਾ ਪੱਤਾ ਸਾਫ ਕਰਵਾ ਦੇਣਾ ਐ।''

ਚਾਚਾ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਿਸਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਕੈਡਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਓਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਰੂਪਨ ਦਿਓਲ (ਜੋ ਗਿੱਲ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਚਰਚਿਤ ਅਫਸਰ ਬਣੀ) ਵੀ ਸੀ, ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਪੁੱਤਰੋ ਮੇਰਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਿਓਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਕੈਡਮੀ 'ਚ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣਾ ਐ। ਪਰ ਜੇ ਇਹੋ ਵੀ.ਸੀ. ਚਾਚਾ ਕਹਿ ਕੇ ਨਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇ ਤਾਂ ਆਖਣਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਵਿਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਟੀ ਬਿਨਾਂ ਸਾਂਭੂ ਕੌਣ?''

ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਰਮਣੀਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਚਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਚੌਧਰਾਣੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ''ਚਾਚਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗੜੇ ਨਾ ਕਹਿ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਊ ਮੁੰਡੇ ਆ। ਬਾਕੀ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ ਕਿਸੇ ਰੰਧਾਵੇ ਤੇ ਵੀ.ਸੀ. ਦਾ, ਮੈਂ ਜੋ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਆਂ।'' ਸਾਰੇ ਹਾਸੜ ਪੈ ਗਈ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚਰਚਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਥੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਘਰੋਂ ਸੱਦ ਕੇ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਮੁਖੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਅਮਰੀਕਨ ਪਤਨੀ ਜੀਨੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਨ ਪਹਿਨੀ 14 ਅਤੇ 15 ਸੈਕਟਰ 'ਚ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਬਰੈਡ, ਆਂਡੇ ਅਤੇ ਕੋਲਡ ਡ੍ਰਿੰਕਸ ਵਗੈਰਾ ਖਰੀਦਦੀ ਫਿਰਦੀ ਦਿਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜੀਨੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਚਰਚਿਤ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਉਸ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਮੂੰਹ ਮੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹੈਡ ਬਣ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਭਾਗ ਨਿਰੋਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਮੁੰਡਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਇਸ ਲਈ ਈਰਖਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ੌਕੀ ਟੋਲੀ, ਕਿ ਇਕ ਮਧਰਾ, ਮੋਟਾ ਅਤੇ ਗੰਜਾ ਜਿਹਾ ਹਲਵਾਈ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਢੇ 5-5 ਫੁੱਟ ਲੰਬੀਆਂ, ਸੋਹਣੀਆਂ ਅਤੇ ਫੱਬਵੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ 'ਚ ਘਿਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਨੁਪਮ ਖੇਰ, ਕਿਰਨ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ (ਕਿਰਨ ਖੇਰ), ਰਾਣੀ ਬਲਵੀਰ, ਅਨਮੋਲ ਜੌਹਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਨੀਤ ਸੰਧੂ ਵਰਗੀਆਂ ਅੱਜ ਦੇ ਥੀਏਟਰ ਦੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਗਾਰਗੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ। ਉਸ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮਲਵਈ ਸ਼ੌਂਕੀਆਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਨੇ ਇਕ ਦੋ ਵਾਰ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਰਸਲ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਹੁਲੜਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਗਾਰਗੀ ਨੇ ਕਦੇ ਨਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ।

ਡਾ. ਵਿਸ਼ਵਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੈਂਪਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਸਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਲੰਬਾ ਉੱਚਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚਲਾ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਨਿੱਘ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੁਲਦਾ। ਉਹ ਅਕਾਦਮਿਕ ਨਾਲੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜੇ ਵਾਂਗ ਜ਼ਹੀਨ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾਵਾਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ 'ਚ ਲੈਣ ਲਈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮਨਮੋਹਨ ਦੀਪਕ, ਅਮਿਤੋਜ, ਹਲਵਾਰਵੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਨਾਥ ਵਰਗੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਉਸ ਨੇ ਮਦਦ ਅਤੇ ਸ੍ਰਪਰਸਤੀ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ-ਕੱਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਐਮ.ਪੀ. ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਿਹਾ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਡਾ. ਵਿਸ਼ਵਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੀ ਤਾਂ ਹੈ। ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਛਾ ਜਾਣ ਦੀ ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਦਤ ਵੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕੈਂਪਸ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਭੂਸ਼ਨ ਧਿਆਨਪੁਰੀ ਦਾ ਇਹ ਲਤੀਫਾ ਬੜਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਿਵੇਂ ਰਹੀ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹੀ ਬੋਲਬਾਲਾ ਰਿਹਾ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਦੀ ਸਾੜ੍ਹੀ ਤੇ ਡਾ. ਵਿਸ਼ਵਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ।

ਜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਯੂਬੋਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹਿੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੀਅਤਨਾਮ 'ਚ ਹੋ ਚੀ ਮਿੰਨ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗਹਿਗੱਚ ਜੰਗ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਯੂਬੋਧ ਲੰਬੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਵੇਲੇ ਗਲੇ 'ਚ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਇਕ ਪੰਜ-ਛੇ ਇੰਚ ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਾਲੀ ਹੱਡੀ ਪਾਈ ਕੈਂਪਸ 'ਚ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ। ਗਲ਼ 'ਚ ਇਹ ਹੱਡੀ ਪਾ ਕੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁਧ ਆਪਣਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬੜੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਚੀਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਠੀਕ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਪਿਛੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਚੀਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਦਿੱਲੀ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਮੇਰਾ ਜਮਾਤੀ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ 'ਚ ਗਵਾਂਢੀ ਵੀ। ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ 1/33 ਤੇ ਉਸ ਦਾ 1/36 ਸੀ। ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਚਿੱਟੀ ਪੇਚਦਾਰ ਪੱਗ, ਮੋਟੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਕੀਨੀਆਈ ਸਿੱਖ ਦਿਸਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਾ ਤੇ ਪਤਲਾ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਬੜੀ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਸਪਸ਼ੱਟ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਬਾ ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੰਧਰਵ ਸੇਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਕਵੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ ਉਸੇ ਦੀ ਲੱਭਤ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਅੰਡਰ ਗਰਾਊਂਡ ਪਰਚਾ 'ਦਸਤਾਵੇਜ਼' ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਗੁਪਤਵਾਸ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲਿਆਂ 'ਚ ਉਸਨੇ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪਰਚਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਹੇਮ ਜਯੋਤੀ, ਰੋਹਲੇ ਬਾਣ, ਸਿਆੜ, ਸਰਕਲ ਆਦਿ 'ਚ ਆਮ ਹੀ ਛਪਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਅਨੁਵਾਦਿਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਨਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅ.ਚੰ. ਲਿਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਲਵਾਰਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅੰਡਰ ਗਰਾਊਂਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਕਾਡਰ ਹਲਵਾਰਵੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦਕ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅ.ਚੰ. ਹੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕੀ ਐ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ? ਹਲਵਾਰਵੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਲਿਖੇ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਈ ਅਨੁਵਾਦ ਚੰਦ ਐ।

ਟੀ.ਵੀ. ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਹਰਜੀਤ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਬਜਾਏ 15 ਸੈਕਟਰ 'ਚ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਛੋਟੀ ਰਸੋਈ 'ਚ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਧ-ਬਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਪੇਟਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਭਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੌਦਾ ਕਿਥੇ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਚ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਪੇਂਟਰ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ। ਅਮਿਤੋਜ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹਰਜੀਤ ਤਾਂ ਇਕ ਟੀ.ਵੀ. ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਹੈ ਤਾਂ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਮਿਤੋਜ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਕੈਂਪਸ 'ਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਇਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਅਮਿਤੋਜ ਨੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਬੜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਵਿਤਾ ਸੀ:

ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ,
ਮੇਰਾ ਇਕ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ ਹੈ।
ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਨਾਂ ਨਹੀਂ,
ਮੇਰਾ ਇਕ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਹੈ।

ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਪੜ੍ਹੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਅੱਸ਼-ਅੱਸ਼ ਕਰ ਉਠਿਆ ਤੇ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਉਠ ਕੇ ਅਮਿਤੋਜ ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਹ ਫੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਆਖਿਰ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਤਿਵਾੜੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਥਾਂ ਨਿੱਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇ, ਪਰ ਅਮਿਤੋਜ ਨੂੰ ਟਿਕਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਾਇਰ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਾ ਰਿਸਰਚ 'ਚ ਮਨ ਲੱਗਾ, ਨਾ ਟੀ.ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਥੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ 'ਚ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ-ਕੱਲ ਥੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ 'ਚ Creative Writer ਦੀ ਅਸਾਮੀ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਰਦਾ ਕੀ ਹੈ?' ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੋਕ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਉਥੋਂ ਵੀ ਜਲਦੀ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਸਿਗਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਬੈਠੀ।

'ਚਾਚਾ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਅੱਜ ਵਾਲੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਰੰਧਾਵੇ ਨੇ ਕਰਨੀ ਐ, ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਕੰਟੀਨ 'ਤੇ ਕਰਾਕਰੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸਫਾਈ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ.ਸੀ. ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਐ ਤੇ ਇਥੋਂ ਤੇਰਾ ਪੱਤਾ ਸਾਫ ਕਰਵਾ ਦੇਣਾ ਐ।'' ਚਾਚਾ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਿਸਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਕੈਡਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਓਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਰੂਪਨ ਦਿਓਲ (ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਗਿੱਲ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਚਰਚਿਤ ਅਫਸਰ ਬਣੀ) ਵੀ ਸੀ, ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਪੁੱਤਰੋ ਮੇਰਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਿਓਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਕੈਡਮੀ 'ਚ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣਾ ਐ। ਪਰ ਜੇ ਇਹੋ ਵੀ.ਸੀ. ਚਾਚਾ ਕਹਿ ਕੇ ਨਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇ ਤਾਂ ਆਖਣਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਵਿਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਟੀ ਬਿਨਾਂ ਸਾਂਭੂ ਕੌਣ?'

ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ 'ਚ ਆਰਟਸ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਭਾਗਾਂ 'ਚ ਵੀ ਦਾਖਲਾ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰੌਣਕ ਕਾਇਮ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਬੱਸਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ 22 ਸੈਕਟਰ ਜ਼ਰੂਰ ਚੱਕਰ ਮਾਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਇਕ ਵਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰ ਗੇੜੀ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲਾਅ ਅਤੇ ਹਿਸਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ਵਿਭਾਗ ਤੀਜੀ ਮੰਜਿਲ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਲੋਕ ਅਗਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਟਹਿਲਦੇ ਟਹਿਲਦੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਜਾ ਉਤਰਦੇ ਤੇ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਨੂੰ ਜਾ ਰੰਗ ਭਾਗ ਲਾਉਂਦੇ। ਚਾਚੇ ਦੇ ਇਹ ਪੱਕੇ ਗਾਹਕ ਸਨ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਲਵਈ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪਟਿਆਲਾਸ਼ਾਹੀ ਪੱਗਾਂ ਨਾਲ ਮੈਚ ਕਰਦੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ, ਤਲਵਾਰ ਮਾਰਕਾ ਕਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜੁਮੈਟਰੀਕਲ ਮੁੱਛਾਂ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਦੇ ਖਤਾਂ ਕਰਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚੋਂ ਜਰਾ ਕੁ ਵੱਖਰੇ ਦਿਸਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਸੁਨੱਖੀ ਅਤੇ ਸੁੱਚਜੀ ਰਮਣੀਕ ਜੌਹਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੰਡਾਸੇ ਸੱਦਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਥੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ ਵਾਲੀ ਕਲਾਕਾਰ ਅਨਮੋਲ ਜੌਹਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਟਿੱਚਰ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਜੇ ਕਦੇ ਕਲਾਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚਾਹ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਵਧੀਆ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਸੀ ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਲਾਸ ਦੇ ਨਿਜੀ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਆਪ ਹੀ ਖਿਚਦੀ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਬਣਵਾ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਵੰਡਦੀ ਫਿਰਦੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਅਤੇ ਸਾਊ ਮੁੰਡਾ ਸੀ ਉਹ। ਉਸ ਦੇ ਦੰਦ ਜ਼ਰਾ ਉਚੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸਨੂੰ ਕਾਫੀ ਅਹਿਸਾਸ ਏ ਕਮਤਰੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਕੋਈ ਗਰੁੱਪ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਵੈਸੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਫੋਟੋ ਹੋਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਢਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਮਖੌਲ ਵੀ ਝਲਣੇ ਪੈਂਦੇ। ਰਮਣੀਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਗੁਰਮੇਲ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ 'ਦੇਖੀਂ ਗੁਰਮੇਲ ਕਿਤੇ ਡਿੱਗ ਨਾ ਪੈਣ, ਸੰਭਾਲੀਂ" ਤੇ ਫੇਰ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ 'ਰੈਡੀ' ਬੋਲਦੀ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਮਣੀਕ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੇਲ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਨਾਂ ਗੇਲਾ ਹੈ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮੌਕਾ ਵੇਖਕੇ ਇਹ ਲਾਈਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਬੋਲਣੀ : ''ਮਾਏ, ਅਜੇ ਗੇਲਾ ਤੇਰਾ ਗੋਲੀਆਂ ਖੇਡੇ।'' ਇਹ ਪੰਜ ਸੱਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਗੱਲ ਨਵੰਬਰ 2007 ਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਲਈ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ 'ਚ ਐਲ.ਏ. ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ ਗੇਟ ਨੇੜੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਡਾਣ ਚੱਲਣ 'ਚ ਅਜੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਚੀਨੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ 'ਸੱਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਪਈ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। 'ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। 'ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ?' ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਹਾਸੀ ਹਸਦੀ ਹੋਈ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਸਣ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਤੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਲਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। 'ਰਮਣੀਕ'। 'ਹਾਂ ਤੇ ਉਧਰ ਦੇਖ।' ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਦਾ ਆਗੂ ਹਰਮੀਤ ਸਰਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਕਾਲਜ ਵੇਲੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਆਪਣੀ ਭੂਆ ਕੋਲ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਜਣੇ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਹਸਦੇ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਦਾਸਤਾਂ ਗੰਗਾ ਤੋਂ ਮਿਸੀਸਿਪੀ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਦੀ। ਮੇਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਮਿਲੇ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਮਿਲਾਏ ਤਾਂ ਹਰਮੀਤ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਗੁਲਾਟੀ ਵਰਗੇ ਚਾਚੇ ਦਾ ਕਾਰਨਾਮਾ ਹੈ। ਚਾਚੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੀਏ ਦਾ, ਭਾਵ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਦਾ।

ਹਰਮੀਤ ਨੇ ਲਾਅ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੀਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਬਤੌਰ ਜੂਨੀਅਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਦੋ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਦੋਸਤ ਕੋਲ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਚਾਚੇ ਕੋਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘੰਟਾ ਦੋ ਘੰਟੇ ਉਸ ਦੇ ਲਤੀਫਿਆਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾਣਦੇ ਸਨ। ਰਮਣੀਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਵੀ ਸਨ ਤੇ ਗਵਾਂਢੀ ਵੀ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਹਾਸੇ ਹਾਸੇ 'ਚ ਚਾਚੇ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਲੜ ਫੜ ਕੇ ਗੰਢ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਜੋ 28 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰਮੀਤ ਦੀ ਭੈਣ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ 2003 'ਚ ਆਪਣੇ ਦੋ ਲੜਕਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਸਨ। ਲੜਕੇ ਲੇਟ ਪੈਦਾ ਹੋਏ

ਸਨ, ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਕੇ ਹੀ ਸਕੂਲ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹਰਮੀਤ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ 28 ਸਾਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਮਣੀਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਟਰ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ, ਤਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਚਾਈਂ ਚਾਈਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਥੇ ਆਣ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੈਂ ਗੱਲ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਹਰਮੀਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਤੈਨੂੰ ਪਤੈ ਰਮਣੀਕ ਹੁਰੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਟੋਲੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ'' ਤਾਂ ਹਰਮੀਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ''ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਗੰਡਾਸੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੰਞ 'ਚ ਮੇਰੇ ਬੇਲੀ ਵੀ ਸਾਰੇ ਸਨ ਤੇ ਇਹਦੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ, ਖੂਬ ਤਮਾਸ਼ਾ ਹੋਇਆ। ਦਾਰੂ ਚੰਗੀ ਪੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਚੰਗੇ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਮਿਲ ਗਈ। ਇਹਦੀ ਭੈਣ ਅਨਮੋਲ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬਲਵੀਰ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੋ ਵਾਰ ਲੰਘਦੀ ਟੱਪਦੀ 'ਗੰਡਾਸੇ' ਕਹਿ ਗਈ। ਬਸ ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਦਾਰੂ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਰਮਣੀਕ ਨੂੰ ਮਲਵਈ ਵਿਆਹੁਣ ਆਏ ਨੇ। ਫੇਰ ਅਨਮੋਲ ਤੇ ਪ੍ਰਨੀਤ ਹੁਰੀਂ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀਆਂ।''

ਰਮਣੀਕ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੁਣ ਵੀ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਹੱਸ ਵੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ''ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਅੰਕਲ ਤੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਪਰ ਅੰਕਲ ਹੁਰਾਂ ਗਰੰਟੀਆਂ ਵੀ ਬੜੀਆਂ ਲਈਆਂ ਤੇ ਤਰੀਫਾਂ ਵੀ ਬੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜੋ ਸੱਚ ਨਿਕਲੀਆਂ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਨੂੰ ਮਠਿਆਈ ਵੀ ਦੇਣ ਗਏ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਦੀ ਚਾਹ ਵੀ ਪੀ ਕੇ ਆਏ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਇਥੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੁਖਦੀ ਰਗ 'ਤੇ ਹੱਥ ਧਰਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਰਮਣੀਕ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ''ਪਹਿਲੇ 9-10 ਮਹੀਨੇ ਤਾਂ ਬਸ ਜਦੋਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਸਟਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਥੋੜੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲੈ ਲਵੋ। ਦੱਸੋ, ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਅਸੀਂ ਕੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਸਾਂ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਰੇ ਸਾਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਈਸੈਂਸ ਵੀ ਜਲਦੀ ਮਿਲ ਗਏ, ਪਰ ਕੰਮ ਦੀ ਬੜੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਇਥੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਮਿਲਦੇ ਨੇ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ, ਚਾਰ-ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਥੋਂ ਜਾਣ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੀ ਕਰਦਾ। ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਕ ਸਬ-ਵੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸਿੱਖਣ ਲਗ ਪਈ ਤੇ ਸਰਾਂ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ 'ਤੇ। ਹਫਤੇ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਬ-ਵੇ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਲਕ ਭਾਈ ਕੀ ਸੀ, ਨਿਰੀ ਬਲਾ। ਉਸ ਨੇ ਅੰਦਰ ਵੜਨਾ ਤੇ ਐਂ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਦੇ ਆਉਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਪਿੱਛੇ ਭੂਮਣਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ। ਆਹ ਮੇਜ ਸਾਫ ਨਹੀਂ। ਔਹ ਸੌਂਢਾ ਡੁੱਲ੍ਹਿਆ ਪਿਆ ਐ, ਐਹ ਚਿਪਸ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ। ਔਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਹੋਣਾ। ਕਦੇ ਮੈਂ ਸੋਚਣਾ ਕਿ ਇਸ ਭਾਈ ਨੂੰ ਸਫਾਈ ਦਾ ਫੋਬੀਆ ਹੋ ਗਿਆ ਐ। ਭਾਵੇਂ ਨਵਿਆਂ ਨਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਵੀ ਔਖਾ ਲਗਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਉਮਰ ਵੀ 55 ਤੋਂ ਉਤੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਦੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦੀ ਚੈਂ-ਚੈਂ ਤੋਂ ਦਿਲ ਢਾਢਾ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਜਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਰੋਣੇ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਹੋਇਆ ਕਰਨ। ਸੱਪ ਦੇ ਮੂੰਹ ਕੋੜ੍ਹ ਕਿਰਲੀ ਆਈ ਪਈ ਸੀ।

ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਹਰਮੀਤ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਦੇਖ ਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਾਈਫ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਗੁਜ਼ਾਰੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਕਾਲਤ ਵੀ ਠਾਠ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਆਹ ਨਿਆਣਿਆਂ ਲਈ ਇਥੇ ਦਸੌਂਟੇ ਕੱਟਣ ਲਈ ਆ ਗਏ ਆਂ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਕਰਨ ਜੋਗੇ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਇਥੇ, ਨਾ ਓਥੇ। ਅਗਲਾ ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਭਵਾ ਕੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਾਰੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਬ ਚੂਪਣ ਆਏ ਓ, ਜਿਹੜੇ ਓਥੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਿਲਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਥੇ ਮੈਂ 10-11 ਮਹੀਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਐ ਜੇ ਮੈਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਬੰਦਾ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਈਂਡਸੈਟ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਉਂਦਿਆਂ ਈ ਪਹਿਲਾ ਫਿਕਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਹੀ ਹੋਣਾ, 'ਐਹ ਕੀ ਜੀ ਸੇਲ ਸੂਲ ਬੜੀ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੀ ਆ। ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਿੰਗ ਸ਼ਾਰਨਿੰਗ ਮਾਰਿਆ ਕਰੋ, ਨਾਲੇ ਟੈਨਸ਼ਨ ਵੈਨਸ਼ਨ ਰਿਹਾ ਕਰੋ। ਵਿਹਲੇ ਵੇਲੇ ਬਰਫ ਸ਼ੁਰਫ ਬਣਾਈ ਜਾਇਆ ਕਰੋ।' ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਉਸਨੇ ਇਕੋ ਸਾਹੇ ਕਰ ਦੇਣੀਆਂ ਨੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੇਖਣਾ ਕਿ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਕੱਚਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਸਟੋਰ 'ਚ ਐਵੇਂ ਈ ਭਲਵਾਨੀ ਗੇੜਾ ਦੇਣਾ। ਵਿਖਾਵਾ ਇਹ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਟੋਰ ਦੀ ਰਗ ਰਗ ਦਾ ਪਤਾ ਐ। ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ ਇਹੋ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ''ਅਸੀਂ ਤਾਂ 20 ਸਾਲ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਲੈ ਦੇ ਕੇ ਇਹੋ ਸਟੋਰ ਬਣਾਇਆ ਏ ਭਰਾਵਾ, ਜ਼ਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖ। ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਇਥੋਂ ਹੀ ਚਲਣੀਆਂ।'' ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਅਸਲ 'ਚ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਭਾਵ ਅਰਥ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦੋ ਗੇੜੇ ਵਧ ਲਾਉਣ ਜੋਗਾ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਉਹ ਏਨਾ ਕੁਝ ਕਹਿ ਕੇ ਇਉਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਹੌਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਰਮਣੀਕ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ''ਇਹ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਈ ਸਮਝੋ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਦਿਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਾਲਾ ਆਪਣਾ ਕਲਾਸ ਫੈਲੋ ਗੁਰਮੇਲ ਮਿਲ ਪਿਆ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਗਰੋਸਰੀ ਖਰੀਦ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਤੇ ਉਹਦੀ ਵਾਈਫ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦਾੜੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਬਾਬੂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੰਦ ਵੀ ਗਾਇਬ ਸਨ। ਨਕਲੀ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਗੁਰਮੇਲ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਫੀ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹ ਤੇ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਏ। ਉਹ ਓਨਾ ਈ ਚੰਗਾ ਤੇ ਸਾਊ ਐ ਜਿੰਨਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕੇ.ਐਮ.ਵੀ. ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਹੈ ਅਤੇ ਬੜੀ ਸੁਘੜ ਤੇ ਸੁੱਚਜੀ ਔਰਤ ਐ। ਉਹ 1975 'ਚ ਈ ਇਥੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਕ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਸਬਵੇਅ। ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਇਕ ਦਿਨ ਚੰਗੀ ਜੌਬ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬਹਿੰਦੇ ਉਠਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਹੁਣ ਉਸ ਕੋਲ ਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਆਂ ਮੈਂ ਸਬਵੇਅ 'ਤੇ, ਸਰਾਂ ਸਾਹਿਬ ਵੇਅਰਹਾਊਸ 'ਚ।''

''ਇਥੇ ਆਪਣੇ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਕੰਮ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਪੈਣਾ ਐ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਗੁਰਮੇਲ ਕੋਲ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬੇਚੈਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ। ਹੌਲੇ ਫੁਲ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਆ ਤੇ ਹੌਲੇ ਫੁਲ ਵਾਪਸ ਔਂਦੇ ਆਂ। ਉਹ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਐ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਹੁਣ ਘਰ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਮਿਲਿਆ ਐ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਐਟ ਹੋਮ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਧੂਰੇ ਅਧੂਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹੀਦਾ ਐ।'' ਹਰਮੀਤ ਅੰਦਰ ਦੀ ਚੀਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਿਆਂ ਕੱਢਦਿਆਂ ਰੁਕ ਗਿਆ।

''ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁਰਮੇਲ ਤਾਂ ਰਾਖ 'ਚੋਂ ਹੀਰਾ ਲੱਭ ਪਿਆ ਐ, ਸਰਾਂ। ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣਦਾ ਆਂ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਾਊ ਈ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਇਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਐ। ਮੈਂ ਧਰਵਾਸ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਮਣੀਕ ਨੂੰ ਪੁਛਦਾ ਹਾਂ ਅਨਮੋਲ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।'' ਉਹ ਮੌਜਾਂ 'ਚ ਐ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਭਾਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਾਲ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਈ ਐ। ਅਜੇ ਵੀ ਕਦੀ ਕਦੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਲਿਖ ਦਿੰਦੀ ਐ। ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਐ। ਜੀਜਾ ਜੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਚੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ ਨੇ। ਸੰਪਾਦਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ। ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਚ ਕਾਲਮ ਲਿਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਇਕੋ ਲੜਕਾ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਅਫਸਰ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਨੂੰਹ ਉਥੇ ਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐ। ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਮੌਜਾਂ ਈ ਮੌਜਾਂ। ਉਹ ਤਸੱਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਰਹੀ।

''ਰਮਣੀਕ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਓਗੇ ਹੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਇਥੋਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਦੱਸੋਗੇ ਤੇ ਕਿਵੇਂ।'' ਵਿਚੋਂ ਈ ਹਰਮੀਤ ਬੋਲ ਪਿਆ, ''ਲੈ ਅਸੀਂ ਕਿਤੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਪੈਣ ਦੇਣੈ। ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਾਫ ਆਬੋ ਹਵਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਾਂਗੇ, ਇਥੇ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਇਥੋਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਵਾਂਗੇ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਬੋਲਾਂਗੇ। ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਸਖਤ ਟਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਾਂਗੇ। ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਚੰਗੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣ ਕਿਥੇ ਦੇਣਾ ਐ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣੈ।' ਹਰਮੀਤ ਇਕੋ ਸਾਹੇ ਇਉਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਵੀ ਵਕੀਲਾਂ ਵਾਂਗ ਪੂਰਾ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਫਿਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਕੁਲਵੰਤ, ਆਹ ਪੰਜ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੰਦਾਂ ਥੱਲੇ ਜੀਭ ਰੱਖ ਕੇ ਕੱਟ ਲੈਣੇ ਆ।' ਫਿਰ ਮੁੰਡੇ ਕਮਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਖਾਣਗੇ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਵਾਪਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤੇ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਰਿਟਾਇਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾਂਗੇ।'' ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਫਲਾਈਟ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਲਾਈਨ 'ਚ ਲੱਗ ਗਏ। ਪਿੱਛੇ ਖੜੇ ਹਰਮੀਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਸਰਾਂ, ਇਕ ਵਾਰੀ ਦੰਦਾਂ ਥੱਲੇ ਆਈ ਜੀਭ ਕਦੇ ਨਿਕਲਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੂੰਹ 'ਚ ਗੰਗਾ ਜਲ ਪੌਣ ਵੇਲੇ ਭੈਣ ਭਾਈ ਦੰਦਲ ਤੋੜਕੇ ਈ ਕੱਢਦੇ ਨੇ।'' ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਜਣੇ ਫਿਰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੱਸੇ ਜਿਵੇਂ ਅਚਾਨਕ ਮਿਲਣ ਵੇਲੇ ਹੱਸੇ ਸਾਂ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ।'

ਫਲ ਫਰੂਟਾਂ ਦੇ ਜਾਏ

(ਸਫਾ 20 ਦੀ ਬਾਕੀ)

'ਤੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਮਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਬੇਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਖਾਧੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਇਸਦੇ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀ ਸਨ ਹੁੰਦੇ। ਕਾਰਨ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਦੁਆਬੀਆਂ ਦੀ ਸੁੰਗੜਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਾਣਿਆ ਹੈ। ਹਾਂ, ਉਚੀ ਬੇਰੀ ਵਾਲੇ ਬੇਰਾਂ ਦਾ ਲੁਤਫ ਬਥੇਰਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਬੇਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਟੁੱਕੇ ਹੋਏ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਸਨ, ਤੇ ਟੁੱਕੇ ਵੀ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਪਾਸਿਓਂ। ਇਹ ਕਾਰਾ ਦੋਜ਼ਖ ਜਾਣੇ ਤੋਤੇ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਟੁਕੇ ਹੋਏ ਬੇਰ ਵੀ ਛੱਡੀਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਾਬਤ ਬੇਰ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਫਲ ਦਾ ਸੁਆਦ ਏਧਰਲੇ ਕਿਸੇ ਫਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵੰਨੀਂ ਕਿਸੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਪਿਛਾਂਹ-ਵਧੂ ਦੇਸੀ ਬੰਦੇ ਨੇ ਬੇਰ ਉਗਾਏ ਹਨ ਪਰ ਭਾਂਤ ਸੁਭਾਂਤੀਆਂ ਬੈਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਗੋਰੇ ਇਸਦੇ ਗਾਹਕ ਨਹੀਂ ਬਣੇ। ਪਰ ਸਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ- ਗਧਾ ਕੀ ਜਾਣੇ ਗੁਲਕੰਦ ਦਾ ਸੁਆਦ?

ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਉਪਲਬਧ ਫਰੂਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਨਗੀ ਵੀ ਬੜੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੁਰਲੱਭ ਫਰੂਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਥ ਮਾਰ ਲਈਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਕ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਿੱਦੜਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਥੋਹਰ ਨੂੰ ਲਗਦੇ ਫਲ ਗੁੰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਇਸ ਫਰੂਟ ਦਾ ਨਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ।

ਭਲੇਮਾਣਸੋ ਬੈਰੀ ਕੀ ਹੋਈ ਬੇਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ। ਨਾਲੇ ਜਿਸ ਫਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਕੰਡੇ ਲਾਏ ਹਨ ਉਸ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਅਲੌਕਿਕ ਸੁਆਦ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ। ਖੈਰ, ਆਪਾਂ ਗੱਲ ਹੋਰ ਹੀ ਪਾਸੇ ਲੈ ਗਏ। ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਆੜੀ ਠੇਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਬੇਰੀ ਦੀ ਟੀਸੀ 'ਤੇ ਪੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਲਾਲ ਸੂਹਾ ਬੇਰ ਦਿਸਿਆ, ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਚਮਕਦੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਤਾਰੇ ਜਿਹਾ। ਅਸੀ ਕਿਧਰੋਂ ਢਾਂਗੀ ਚੁਕ ਲਿਆਏ ਪਰ ਉਹ ਢਾਂਗੀ ਟੀਸੀ ਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਾਰ ਕਰਦੀ। ਹੌਸਲਾ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੀ ਬੇਰੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਚੁਭਵੇਂ ਕੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਬੇਰੀ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਅੱਪੜ ਗਿਆ ਪਰ ਬੇਰ ਤਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ। ਟਾਹਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਨ ਤੇ ਕੰਡੇ ਥਾਂ ਪੁਰ ਥਾਂ। ਮੈਂ ਬੇਰ ਵਾਲੀ ਟਾਹਣੀ ਨੂੰ ਹਲੂਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸਰਕਰਦਾ ਬੇਰ ਸਰਰ ਸਰਰ ਕਰਦਾ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਡਿਗਿਆ। ਬਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਛਹਿ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਮੇਰੇ ਲੰਗੋਟੀਏ ਯਾਰ ਠੇਲੇ ਨੇ ਆ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਤਾਅ ਵੀ, ਤੇ ਯਕਲਖ਼ਤ ਬੇਰ 'ਤੇ ਝਪਟ ਪਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਟੀਟਣਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਸੂਟ ਵੱਟੀ ਔਹ ਗਿਆ ਔਹ ਗਿਆ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਚੀਚੀਆਂ ਵਟਦਾ, ਗਾਲਾਂ ਕਢਦਾ ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਣ-ਮੂੰਹੀਂ ਭਾਰ ਚੁਕਦਾ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਮੈਂ ਬੇਰੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਧੋਖੇਬਾਜ਼, ਲਾਲਚੀ, ਖ਼ੁਦਗਰਜ਼ ਦੋਸਤ ਤੇ ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਉਸ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ ਨਾ, ਤੇ 'ਇਕ ਮੁੰਡਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਸਾਡਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਫਲ-ਇਕੱਤਰਣ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਤੇ ਸੁਗਲ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ।

ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਫਰੂਟਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੁਣਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਅਜੇ ਤੁੱਕੇ, ਬਗੂੜਿਆਂ, ਪੀਚੂਆਂ, ਫੁੱਟਾਂ, ਲਸੂੜਿਆਂ, ਜਾਮਣਾਂ, ਜਮੋਇਆਂ, ਚਿੱਬੜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘਾੜਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨੋਂ ਫਲਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਦਲਿਤ ਬੇਲੀਆਂ ਨੇ ਮਾਣਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਠਹਿਰਿਆ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਵਾਲਾ ਲੇਖਕ। ਸੁਣੀ ਸੁਣਾਈ ਗੱਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਾਰੇ ਫਲ ਥੋੜੀ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਖਾਧੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਕਹਾਣਾ ਮੈਂ ਫਿਰ ਸੁਣਾਵਾਂਗਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਦੁਰਗਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਫਰੂਟਾਂ ਨੂੰ ਡੰਪਸਟਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਆਵਾਂ।

ਪਤੇ ਦੀ ਗੱਲ

-ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ

ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਨਾ ਖਰੀਦੋ।

ਆਪਣੇ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਰੈਡਿਟ ਲਿਮਟ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਦੇ ਵੀ ਚਾਰਜ ਨਾ ਕਰੋ।

ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਵਾਰ ਵਾਰ ਨਾ ਕੱਢਣ ਦਿਓ।

ਆਪਣੀ ਪੇਮੈਂਟ ਇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਵੀ ਲੇਟ ਨਾ ਕਰੋ।

ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਅਕਾਊਂਟ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰੋ।

ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੋੜੋ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਰੈਡਿਟ ਲਿਮਟ ਵਧੇਗੀ।

ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਕਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੋ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਰਹੇ।

ਅਨਜਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੋਸ਼ਲ ਸਿਕਿਉਰਟੀ ਨੰਬਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਦਿਓ।

ਫਰੀ ਕਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਦਿਓ।

ਕਦੇ ਵੀ ਤਲਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਨਾਲ ਭਰੀ ਕੜਾਹੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਭਾਂਡਾ ਓਵਨ ਵਿਚ ਨਾ ਰੱਖੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਗ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫੋਨ ਉਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਚੱਲਦਾ ਸਟੋਵ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਜਾਓ।

ਆਪਣੀ ਕਿਚਨ ਵਿਚ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਯੰਤਰ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖੋ।

ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਕਦਮ ਦਾ ਫਾਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖੋ, ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹੋਗੇ।

ਏਅਰਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਫਰਨੇਸ ਦੇ ਬਿਲਡਰ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਬਦਲੋ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟਾਇਰ ਜ਼ਰੂਰ ਚੈਕ ਕਰੋ।

ਕਾਰ ਵੇਚਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀ.ਐਮ.ਵੀ. ਕਾਗਜ਼ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੋ।

ਪਿਤਾ

''ਬੇਟੀ, ਰਾਹੁਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਇਆ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਕਿਵੇਂ ਵਾੜ ਲੈਂਦੀ ਘਰ....।''

''ਮੰਮੀ, ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ ਉਵੇਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਰਾਹੁਲ ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਦੋਸਤ... ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।''

''ਵੇਖ ਸਿਮਰਨ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਰ ਕੋਈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਤੇਰੀ ਚੋਣ ਹੀ ਸਭ ਅਰਥ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਤੂੰ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈਂ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ....।''

''ਪਾਪਾ, ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਦੋਸਤ ਹਾਂ। ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ!! ਅਜੇ ਇਹ ਕਦੀ ਮਨ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ....।''

'ਕੀ?' ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੌਂਕਿਆ, ''ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸੀਏ? ਸਿਮਰਨ, ਇਹ ਯੌਰਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਹੀਏ ਉਸ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।''

''ਕਿਹੜਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪਾਪਾ? ਤੁਹਾਡੇ ਵੇਲੇ ਦਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪਾ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾ! ਹੁਣ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਲੋਕ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਹਾਂ ਨਗਰਾਂ 'ਚ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ....ਤੇ ਇਕੋ ਪਿੰਡ 'ਚ ਵੀ...ਹਰ ਘਰ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ, ਹਰ ਘਰ ਦਾ ਕਲਚਰ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਭੂਆ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ...ਪਿੰਡ 'ਚ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਘਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੂੰਹ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਬਾਰੇ...ਫਿਰ ਕਿਹੜੇ ਕਲਚਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਲਚਰ ਕਹੋਗੇ...ਜਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਫਿੱਟ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ...ਇਹ ਦੰਭ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ...।''

ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਨਾ ਉਸ ਬਾਰੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ਨਾ ਆਈ, ਪਰ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਹਜ਼ਮ ਹੋ ਸਕੀਆਂ। ਰਾਤੀਂ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇਹ ਬਹਿਸ-ਮੁਬਾਹਸਾ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਵੱਖਰਾ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ, ''ਰੋਟੀ ਬਣ ਗਈ ਐ....ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦੇ ਖਾ ਲਏ ਆ ਕੇ...।''

ਉਹ ਉਪਰੋਂ ਜਾ ਕੇ ਮੁੜ ਆਈ, ''ਉਹ ਅਜੇ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਜਾਗਿਆ ਮੈਂ ਦੇ ਦਿਆਂਗੀ....ਤੁਸੀਂ ਖਾਓ।''

ਅੱਧੇ ਮਨ ਨਾਲ ਛਿੜ ਭਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਕ-ਅਧ ਰੋਟੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਖਾਧੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਉਥੇ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਹੀ ਪੈ ਗਈ। ਅੱਧੀ ਕੁ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਉੱਠ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਗਾ, ਬੈੱਡ 'ਤੇ ਪੈਣ ਲਈ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕਿਆ।

ਰਾਤੀਂ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ ਕਿ ਨਾ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਦੋਂ ਉਹ ਜਾਗ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਗਲ ਪਏ ਸਨ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ 'ਚ ਖੜਾਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਲਗਭਗ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਚਾਹ ਬਣਾਈ। ਫਿਰ ਬੈਡਰੂਮ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਤੁਹਾਡੀ ਚਾਹ ਏਥੇ ਹੀ ਦੇ ਜਾਵਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਐਥੇ ਆ ਕੇ ਪੀਓਗੇ.....ਸਿਮਰਨ ਹੋਰੀਂ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਐ ਜਾਣ ਲਈ...।''

''ਮੈਨੂੰ ਇਥੇ ਹੀ ਫੜਾ ਦੇ....।''

ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਮਰਨ ਅੰਦਰ ਆਈ। ਰਾਹੁਲ ਵੀ ਆਇਆ। ''ਪਾਪਾ, ਮੁੜਦਿਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਹਲੀ 'ਚ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਾਣੀ ਨਿਕਲਾਂਗੇ....ਇਧਰ ਨਹੀਂ ਆ ਹੋਣਾ।'' ਉਸ ਨੇ ਰਸਮੀ ਜਿਹਾ ਕਿਹਾ। ਉਂਜ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ, ਇਥੇ ਵੀ ਕਿਹੜਾ ਬੜੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਮਨ ਤੇ ਰੂਹ ਦੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ! ਕਿੰਨਾ ਫਰਕ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਹੀ! ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕੱਲ੍ਹ। ਪਲ ਪਲ ਕਰਕੇ ਧੜਕਦੇ ਹੋਏ ਦਿਲ ਨਾਲ। ਪਰ ਅੱਜ...!

''ਠੀਕ ਹੈ।'' ਮੈਂ ਬੈਡ ਤੋਂ ਨਾ ਉੱਠਿਆ। ਉਂਜ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਛੋਹ, ਕਾਰ ਸਟਾਰਟ ਹੋਣ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਤੁਰ ਪੈਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਪਲ ਪਲ ਮੈਨੂੰ ਤੋੜਦੀ ਰਹੀ।

ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਕੁੜੀ ਦੀਪਿਕਾ

ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਦੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੀ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ' ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਲਾਪ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ 'ਚ ਘਾਟੇ ਨੇ ਦੀਪਿਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਸੀਂ ਦੀਪਿਕਾ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹਿਆ ਕਿ

ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ ਤਾਂ ਦੀਪਿਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬਈ ਨਹੀਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕੈਰੀਅਰ ਇਥੇ ਹੀ ਸਮੇਟਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਹੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਸੱਚਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਕੁੜੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਸਫਲਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਫਿਲਮੀ ਸਿਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਵਧਦੇ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਟਿੱਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਫ਼ਿਲਮ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਵਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੈਟਰੀਨਾ-ਕਰੀਨਾ, ਸ਼ਾਹਰੁਖ-ਰਿਤਿਕ, ਵਿਦਿਆ ਬਾਲਨ- ਮਨੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਬਿਪਾਸ਼ਾ-ਕਰੀਨਾ, ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ-ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਹੁਣ ਦੋਸਤੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਜਿਥੇ ਕਈ ਲੋਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਉਥੇ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਜੇ ਦੱਤ-ਅਰਸ਼ਦ ਵਾਰਸੀ, ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ-ਬੰਟੀ ਵਾਲੀਆ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ-ਹਰਮਨ, ਵਿਕਰਮ ਭੱਟ-ਅਮੀਸ਼ਾ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਿਦ-ਕਰੀਨਾ ਸਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਤਿੜਕ ਗਏ ਹਨ। ਸਟਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਨ-ਮੁਟਾਵ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸਲਮਾਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਦਹਾਕਾ ਜੂਨੀਅਰ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਜਦੋਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਛਾਅ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਅਭਿਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਰਖਾ ਹੋਣੀ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸੀ।

ਉਪਰੋਂ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁਦ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਜਤਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਵਿਚ ਆਏ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਸਟਾਰਾਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਆਮਿਰ ਆਪਣੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਚਟਾਉਣ ਲੱਗਿਆ। ਸਲਮਾਨ ਆਪਣੇ ਟੀ.ਵੀ ਸ਼ੋਅ 'ਦਸ ਕਾ ਦਮ' ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਦੇ 'ਕੀ ਆਪ ਪਾਂਚਵੀਂ ਪਾਸ ਸੇ ਤੇਜ਼ ਹੈਂ' ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਫਲ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹੱਥੋਪਾਈ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਆਇਆ। ਨਵੇਂ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਡੁੱਬੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਤਾਂ ਮਿਲੇਨੀਅਮ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਅਮਿਤਾਬ ਬੱਚਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਭੁੱਲ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕ ਐਵਾਰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਜਰ੍ਹਾ ਜਿਹੀ ਹਲਕੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸਬੰਧ ਵਿਗਾੜਿਆ ਕਿ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵਕਤ ਲੱਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਕਪੂਰ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਅਜਨਬੀ' ਦੌਰਾਨ ਡ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। 'ਮੁਝਸੇ ਦੋਸਤੀ ਕਰੋਗੇ' ਦੌਰਾਨ ਰਾਣੀ ਨਾਲ, 'ਏਤਰਾਜ਼' ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਨਾਲ, '36 ਚਾਈਨਾ ਟਾਉਨ' ਦੌਰਾਨ ਤਨੂਸ਼੍ਰੀ ਦੱਤਾ ਨਾਲ, 'ਦੋਸਤੀ-ਫ੍ਰੈਂਡਸ ਫਾਰ ਏਵਰ' ਦੌਰਾਨ ਲਾਰਾ ਦੱਤਾ ਨਾਲ, ਉਸਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਹੰਕਾਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਖੇਮੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕੈਂਪਿੰਗ ਵੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣ-ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਪਿਆਰ ਵੀ ਆਪਸੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਲਮਾਨ, ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਵਿਚਾਲੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਹੈ।

ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਕਾਰਨ ਸੈਫ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਿਦ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਡੀਨੋ ਮੋਰੀਆ ਅਤੇ ਜਾਨ ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦੋਸਤੀ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਹੁਣ ਸੁਸ਼ਮਿਤਾ ਸੇਨ-ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੁਦੱਸਰ ਅਜ਼ੀਜ਼, ਪ੍ਰਿਟੀ-ਨੇਸ ਆਦਿ ਦੇ ਕਥਿਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਟੁੱਟਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਰਿਤਿਕ ਰੋਸ਼ਨ-ਬਾਰਬਰਾ ਮੋਰੀ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ-ਸ਼ਾਹਿਦ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ।

ਕੁਣਾਲ ਸੋਹਾ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪਿਆਰ

ਸੋਹਾ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਹੁਣ 'ਰੰਗ ਦੇ ਬਸੰਤੀ' ਫੇਮ ਸਿਧਾਰਥ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿਧਾਰਥ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਸੋਹਾ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾਇਆ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਬਸ ਨਵਾਂ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਸੋਹਾ ਦੇ ਨਵੇਂ

ਆਸ਼ਕ ਕੁਣਾਲ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਮੋਹਿਤ ਸੂਰੀ ਦੀ ਉਸ ਬਰਥਡੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੇ ਪੁਣੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਥੇ ਮੋਹਿਤ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਤੁਮ ਮਿਲੇ' ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਸੋਹਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਣਾਲ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕੁਣਾਲ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸੋਹਾ 'ਤੇ ਹੀ ਟਿਕੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਉਹ ਸੋਹਾ ਨੂੰ ਇੰਪ੍ਰੈਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਗਵਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਵੈਸੇ ਇਹ ਲਵ ਸਟੋਰੀ ਇਕ ਤਰਫਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋਹਾ ਦੀ ਵੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਕੁਣਾਲ ਲਈ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਦੇਖੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਸ ਇਹੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਿਆਰ ਦਾ ਅੰਜਾਮ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਕੰਮ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ

ਸਾਂਵਲੀ ਸਲੋਨੀ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚਰਚਾ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਅਧੂਰੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬੰਗਾਲੀ ਬਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸਾ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਨਵੀਂ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦਿੱਖ ਦੀ ਚਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡਿਆ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਬਾਰੇ ਘੱਟ ਅਤੇ ਜਾਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਿਤਾਰਾ ਹੋਟਲ ਤਾਜ ਲੈਂਡਸ ਐਂਡ ਵਿਚ ਹੋਈ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੌਬ ਕੱਟ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਦਿੱਖ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਕਿਉਂ? ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਰੋਹਿਤ ਸ਼ੈਟੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਆਲ ਦਿ ਬੈਸਟ' ਵਿਚ ਅਜੇ ਦੇਵਗਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ।

ਇਹ ਸੈਕਸੀ ਅਤੇ ਗਲੈਮਰਸ ਜਿਮ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਦਾ ਰੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਕਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਥੋੜੀ ਵੱਖਰੀ ਦਿੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਲੰਬੇ ਵਾਲ ਰੱਖਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਰੈਕਟਰ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਲੰਬੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਹਾਈਲਾਈਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਗੋਆ ਵਿਚ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਲੰਬੇ ਹੋਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਪੌਪ ਸਟਾਰ ਰਿਹਾਨਾ ਦੇ ਹੇਅਰ ਸਟਾਈਲ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮੇਰੇ ਬੌਬ ਕੱਟ ਵਾਲ ਸਮਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੇਰੀ ਹੇਅਰ ਸਟਾਈਲਿਸਟ ਸਪਨਾ ਭਵਾਨੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਲਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਮਡ ਕਰੇਗੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਟਾਈਲ ਖ਼ੁਦ ਤੈਅ ਕਰਾਂਗੀ। ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਕਲਰ ਅਤੇ ਕਟ ਮੇਰੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਵਾਲ ਕਾਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਟਾਈਲ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਤਜ਼ਰਬੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਦਿੱਖ ਵਿਚ ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਬਦਲਾਅ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜੋ ਗਲੈਮਰ ਵਰਲਡ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਚੌਕਸ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਆਪ ਕੁਝ-ਨ-ਕੁਝ ਤਜ਼ਰਬੇ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਅਕਸਰ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਕਰੈਕਟਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਬਸੂ

ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਨਵਾਂ ਹੇਅਰ ਸਟਾਇਲ ਪਸੰਦ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਾਂ, ਜਾਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਾ ਵੀ ਆਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਲਵਾਂਗੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਤਾਂ ਕਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਕ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਨੂੰ ਹੀ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲੇ ਕਾਫੀ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਮੈਂ 'ਆਲ ਦਿ ਬੈਸਟ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਨੀ ਵੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਟਾਈਲ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਆ ਦੇਖੇਂ ਜ਼ਰਾ' ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਔਸਤਨ ਹਿੱਟ ਫ਼ਿਲਮ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਟ੍ਰੇਡ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 'ਆ ਦੇਖੇਂ ਜ਼ਰਾ' ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਗਲੈਮਰ ਅਕਸ ਫਿਲਮ ਕੈਰੀਅਰ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅੱਜ ਦੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚੈਲੰਜ ਹੈ।

'ਅਪਹਰਣ' ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਸਾਦੀ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮਾਰਕਿਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਗਲੈਮਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਛਾਇਆ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲੈਮਰ ਛਵੀ 'ਤੇ ਕਦੇ ਖਿੱਝ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਖਿੱਝ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਮਿਲੇ। ਮੈਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਮਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲੇ। 'ਪੰਖ', 'ਲਮਹਾ', 'ਸੋਬ ਚਰਿਤਰੋ ਕਾਲਪੋਨਿਕ' ਆਦਿ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ।

ਅਕਸਰ ਗਲੈਮਰ ਗਰਲ ਲਈ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਹ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਧਾਰਨ ਰੋਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੇਹਦ ਚੈਲੰਜਿੰਗ ਰੋਲ ਤਕ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ।

ਮੈਂ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਨ। ਜਦੋਂ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋਗੇ? ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਿਪਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਮੈਂ ਇਥੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰ ਰਖੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਆਂਗੀ।

ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਫਿਰ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ, ਪਰ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੋੜਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਗਲੈਮਰ ਵਰਲਡ ਨਾਲ ਕਿਸੇ-ਨ-ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਜੁੜੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੂਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ।

ਜਦੋਂ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਦ ਤੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਸਾਲ ਤਕ ਤਾਂ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ। ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਰਹੋ, ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਹਿਤ ਜੀਵਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਰੁਝਾਨ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਕਰ ਲਵਾਂਗੀ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਵੀ ਅਕਸਰ ਆੜੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੇਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹੱਥ ਵਟਾਈਏ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦਾ ਪਿਆਰ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਹੁਣ ਵੀ ਮੌਕਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਡਿਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਖਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

Celebrate PUNJAB
Only on DISH Network
FREE BRONZEHD
with Classic Bronze 100 for 6 months.
Over 50 HD channels, including Discovery Channel HD, Disney HD, Food Network HD and more!
(with commitment)
HASDE HASANDE RAVO
Khidi Dupehar
PUNJABI PACK $19.99/mo.
jus punjabi
mh MH ONE
punjjabi TV
PUNJJABI TV now available on DISH Network (Channel 602)
Classic Bronze 100
Most popular channels
GET FREE HD
Free Activation (a $99 value) with commitment / Free DVR Upgrade! ($5.98/mo DVR Service fee applies.)
call to subscribe TODAY
1-888-389-2518
Introducing... punjjabi TV
dish NETWORK® INTERNATIONAL TV
6-Month Programming Credit: Requires participation in Digital Home Advantage with 24-month commitment and minimum qualifying programming. Customer receives a credit for each of the first 6 months. Credit amount will depend on programming package selected. After 6 months, then-current price will apply. Digital Home Advantage: Requires Social Security Number, valid major credit card and credit approval. If qualifying service is terminated prior to end of 24-month period, a cancellation fee equal to the lesser of $300 or $12.50 per cancelled month of service will apply. Equipment must be returned to DISH Network upon termination of qualifying service. Limit 4 tuners per account. Monthly package price includes an equipment rental fee of $5.00 or $7.00 for first receiver, based on selected model. A monthly equipment rental fee of $5.00 or $7.00 will be charged for each receiver beyond the first, based on selected model. A $5.00/mo. TV2 receiver connection fee applies for each dual-tuner receiver; fee will be waived monthly for each such receiver continuously connected to Customer's phone line. HD programming requires HD receiver and HD television (sold separately). Lease upgrade fee will apply for select receivers based on model.
Offer ends 7/31/09 and is available in the continental United States for new, first-time DISH Network residential customers. All prices, packages and programming subject to change without notice. Local and state sales taxes may apply. Where applicable, equipment rental fees and programming are taxed separately. All DISH Network programming, and any other services that are provided, are subject to the terms and conditions of the promotional agreement and Residential Customer Agreement, available at www.dishnetwork.com or upon request. Local Channels packages by satellite are only available to customers who reside in the specified local Designated Market Area (DMA). Local channels may require an additional dish antenna from DISH Network, installed free of any charges with subscription to local channels at time of initial installation. Social Security Numbers are used to obtain credit scores and will not be released to third parties except for verification and collection purposes only or if required by governmental authorities. All service marks and trademarks belong to their respective owners. © 2009, DISH Network L.L.C. All rights reserved.

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਅਤੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਉਤੇ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ

Golden State Realty

Real Estate and Loans Under One Roof

ਦੇ ਮਾਲਕ ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਵੀਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਮੁਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ

Let us start looking for homes. Foreclosures, bank owned and other good deals are waiting for you. Now is time to act when sellers are motivated and aware of market situations. We start seeing multiple offer situations on all under market homes. Act now before its too late. Master of winners in multiple offer situation is waiting for your call.

Just Sold!

4169 Colby St. Fremont CA 94538				4663 Mildred Dr Fremont CA 94536
27106 Saint Francis Ave Hayward CA 94544	164 Harvard Dr Vallejo CA 94589	4900 Rochelle Comm Fremont CA 94536	1222 Montgomery ln Tracy CA 95377	2174 Decoto Dr Union City CA 94587
4604 Rochelle Dr. Union City CA 94587	1939 Navy Pl San Jose CA 95133	3155 Antonio Loop Tracy CA 95377	1715 Reyes Ln Tracy CA 95376	6403 Marguerite Dr Newark CA 94560
27476 Coronado Way Hayward CA 94545	1430 Chilco St. Menlo Park CA 94025	4561 Niland St. Union City CA 94587	2434 Elkins Way San Jose CA 95121	And many many more...

Refinance Now

30 Yr Fixed Rates Are Getting Better!!!
Refinance Now At Low Cost
Call Sukhi Gill @ 510-207-9067

Mortgage credit certificate funds are available in Alameda county for first time buyers for detail call Sukhi Gill @510-207-9067

Golden Star Realty and Loans is participating lender for MCC Program for Alameda and Santa Clara county

ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ
ਸੁਖਵੀਰ ਅਤੇ ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ

Selling new and old Homes from San Jose to Sacramento

Fremont Office:
86 Pilgrim Loop
Fremont CA 94539
510-440-9292

Cell: 510-304-9292
Cell:408-666-8279

Jaswinder Gill M.Sc(PAU)
CA DRE# 00966763
Broker/Owner/Notary

*2004 to 2006
Award Winner
Top 1% Listing Realtor
in Bay Area

Sacramento Office:
8695 Territorial Way,
Elk Grove CA 95624
Tel:- 916-612-5773
Fax:- 916-393-2586

E-mail: jassi@jassigill.com or
Visit us @ www.jassigill.com
for hot listings

Sam Chahal
916-612-5773

Jaspreet Kaur
408-832-5759

Kamaljit Sidhu
510-541-2250

Rakesh Pabla
408-531-5464